Lokal undervisningsplan (LUP)

Skoleår 2025/26

Skolens Navn:
Handelsgymnasiet Vestfyn, EUX & EUD
Kontor, handel og forretningsservice

Institutionsnummer:
421401

Indhold

Generelt for Handelsgymnasiet Vestfyn 1
Praktiske oplysninger 1
Ressourcer og rammer 1
Hovedområde og overordnet struktur 2
EUV, hvis man er fyldt 25 år 3
Ny mesterlære 3
Skolens pædagogiske og didaktiske grundlag 4
Fælles værdier for Handelsgymnasiet Vestfyn (Det Blå Gymnasium) 4
Didaktisk og metodisk grundlag på EUD/EUX 4
EUD/EUX Grundforløbet 5
EUD/EUX Grundforløb 1/GF1 5
Erhvervsfag 6
Grundfag 6
Læringsaktiviteter 6
Læringsmiljø 6
Undervisningsdifferentiering 7
Dokumentationskrav i grundfag 7
Feedback 7
Undervisningsbeskrivelser for erhvervsfag 8
Undervisningsbeskrivelser for grundfag 18
Bedømmelse ved afslutning af GF1 33
Omeksamination og frivillig indstilling til eksamen 33
Grundforløb + (GF+) 33
Erhvervsfag 33
Kombinationsfag 33
Læringsaktiviteter 34
Læringselementer 34
Læringsmiljø 34
Undervisningsdifferentiering 34
Feedback 35
Evaluering 35
Bedømmelse GF+ 35
Grundforløb 2/GF2 35
Grundfag 35
Læringsaktiviteter 35
USF/uddannelsesspecifikke fag 35
Læringsmiljø 36
Undervisningsdifferentiering 36

Dokumentationskrav i grundfag 36
Dokumentationskrav i uddannelsesspecifikke fag 38
Feedback 39
Undervisningsbeskrivelser for grundfag 39
Undervisningsbeskrivelser for de uddannelsesspecifikke fag (USF) 78
Bedømmelse GF2 79
Omeksamination og frivillig indstilling til eksamen 79
Det studiekompetencegivende år 80
Optagelse på studieåret for Detail/Handel 80
Optagelse på studieåret for Kontor 80
Indhold på studieåret 80
Samspil mellem gymnasiale fag og uddannelsesretning 81
Studieplan for erhvervsområdet (EO) på merkantil EUX 83
Elevens arbejdstid, fordybelsestid og individuel pulje 84
Overblik over bekendtgørelser/læreplaner på EUX 85
Bedømmelse på det studiekompetencegivende år 86
Erhvervsområdeprojekt 86
Omeksamination og frivillig indstilling til eksamen 86
Lovgrundlag 88
Bilag 1: Fælles nationale standarder for grundforløbsprøven 89
Baggrund for fælles standard 89
Rammer for prøven 89
Eksaminationsgrundlag 93
Fælles format til udarbejdelse af delopgaver 94
Bedømmelsesgrundlag 94
Bedømmelseskriterier 94
De 20 prøvespørgsmål 95
Bilag 1a: Eksempel på grundforløbsopgave - Kontoruddannelsen med specialer 96
Bilag 1b: Eksempel på grundforløbsopgave - Handelsuddannelsen med specialer 98
Bilag 1c: Eksempel på grundforløbsopgave - Detailuddannelsen med specialer 100
Bilag 1d: Eksempel på grundforløbsopgave - Eventkoordinatoruddannelsen 102
Bilag 1e: Eksempel på grundforløbsopgave - Finansuddannelsen 104
Spørgsmål/svar til grundforløbsprøven 106
Voteringsark til prøven 113

Generelt for Handelsgymnasiet Vestfyn

Campus i Assens kommune, beliggende i Glamsbjerg, rummer Handelsgymnasiet Vestfyn, Vestfyns Gymnasium og Assens Kommunes 10. klasse center.

Handelsgymnasiet Vestfyn udbyder de merkantile ungdomsuddannelser:

- HHX
- Erhvervsuddannelser inden for hovedområdet: Kontor, handel og forretningsservice

Praktiske oplysninger

Handelsgymnasiet Vestfyn
Langbygårdsvej 6
5620 Glamsbjerg

Rektor/direktør Lone Holm-Nielsen
Uddannelsesleder Søren Østergren

Ressourcer og rammer

Skolen har som strategisk målsætning altid at have det mest moderne udstyr på IT-området og i øvrigt på undervisningsmaterialer generelt.

Derudover tilbydes på skolen:

- Eget lokale til hver klasse med mulighed for at læringen bliver i rummet/på vægge
- Hybridt læringsrum
- Adgang til udlån af bærbare Pc'er og tablets
- Flat-rate aftale for alle elever til iBøger for egen uddannelse
- Gruppearbejdspladser
- Loungeområde til understøttelse af det sociale miljø
- Dekorationslokale (VM-aktiviteter)
- Lærerarbejdspladser
- Mødefaciliteter
- Coachrum
- Grønne arealer til sociale aktiviteter
- Udendørs amfi-scene

Hovedområde og overordnet struktur

Hovedområde: Kontor, Handel og Forretningsservice

Afdelingens navn er: EUD og EUX Business

Erhvervsuddannelserne består af et grundforløb (på skolen) og et hovedforløb (læretid i en virksomhed + skoleperioder).

En erhvervsuddannelse kan tages som EUD eller EUX. EUX er en dobbeltuddannelse, hvor man kombinerer en erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen.

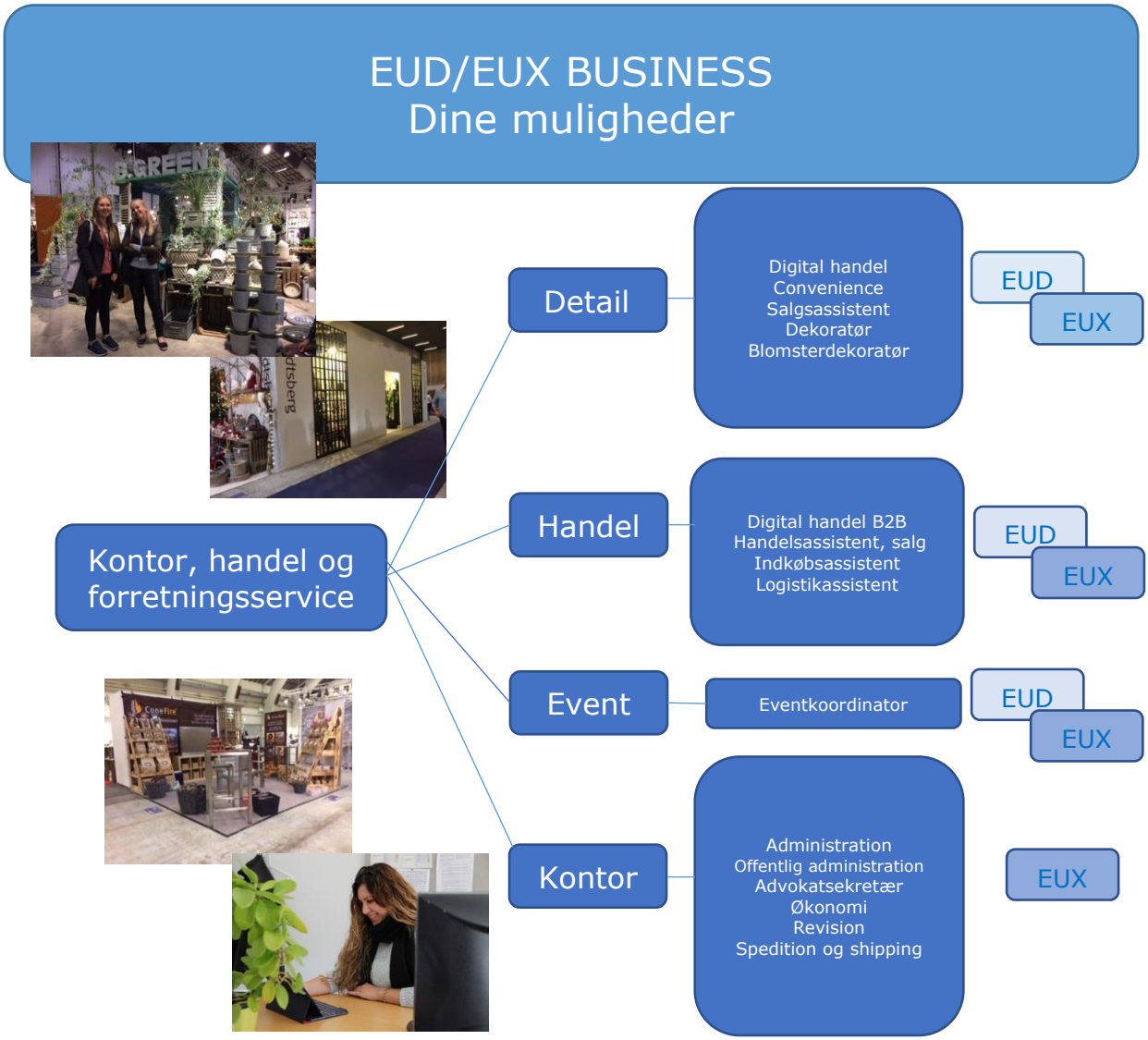

Uddannelsen giver adgang til følgende hovedforløb:

- Detailhandelsuddannelse med specialer — med mulighed for eux
- Handelsuddannelse med specialer — med mulighed for eux
- Eventkoordinator — med mulighed for eux
- Kontoruddannelse med specialer — med krav om eux
- Finansuddannelsen — med krav om eux

Uddannelsesforløbet er forskelligt og afhænger bl.a. af, hvornår man har afsluttet grundskolen, uddannelsesbaggrund og alder.

Grundforløbet indeholder følgende forløb: GF1, GF+, GF2 og EUV:

- GF1 som står for Grundforløb 1 (20 uger)
- GF+ som står for Grundforløb Plus (10 uger)
- GF2 som står for Grundforløb 2 (20 uger)
- GF2 for studenter med STX-, HTX-, HF-, teknisk EUX-baggrund (5 uger)
- EUV som står for Erhvervsuddannelse for voksne, og gælder for studerende som er fyldt 25 år når de påbegynder erhvervsuddannelsen
- Grundforløbet efterfølges af hovedforløb (2 år)

EUX består af:

- EUX 1. del: GF1/GF2 (varighed 20/20 uger) plus studiekompetencegivende år (varighed 40 uger)
  - giver studiekompetence på linje med en HF uden overbygning
- EUX 2. del: Hovedforløb (2 år)
  - giver fuld studiekompetence på linje med STX, HHX og HTX.

EUV, hvis man er fyldt 25 år

Gælder for studerende, som er fyldt 25 år, når de påbegynder uddannelsen. Man skal realkompetencevurderes med det formål at blive godskrevet for de kompetencer, man allerede har erhvervet.

Realkompetencevurderingen varetages af uddannelses- og erhvervsvejlederen i samarbejde med lærepladskonsulenten.

Ny mesterlære

På Ny Mesterlæreuddannelsen flyttes grundforløbet direkte ud i virksomheden. I denne periode skal man via praktisk oplæring opnå de kvalifikationer, som eleverne normalt opnår via grundforløbet på skolen. Disse kvalifikationer skal enten fuldt ud opnås i virksomheden eller i en kombination af læretid og skole. Eleven får en fast kontaktlærer, som også bliver den gennemgående vejleder i kontakten til virksomheden. Kontaktlærer og mester udformer en realistisk uddannelsesplan for eleven. Parterne aftaler desuden, hvordan de vil følge op for at sikre elevens udvikling i oplæringen. Parterne aftaler, om den grundlæggende praktiske oplæring i virksomheden skal suppleres med ophold på skolen.

Skolens pædagogiske og didaktiske grundlag

Fælles værdier for Handelsgymnasiet Vestfyn (Det Blå Gymnasium)

SAMVÆR	På Det Blå Gymnasium prioriterer vi samværet højt og gør derfor meget ud af at alle kender alle – både studerende og ansatte.
NÆRVÆR	Det Blå Gymnasium er en af de mindre skoler, og det udnytter vi til at komme hinanden ved og skabe et forpligtende fællesskab.
LIGEVÆRD	På Det Blå Gymnasium har vi ikke hierarkier, men agerer ud fra den grundsætning, at ALLE – studerende som ansatte – er ligeværdige aktører.
SELVVÆRD	På Det Blå Gymnasium er det et mål, at vi gennem samvær, nærvær og ligeværd udvikler den enkeltes selvværd.

Didaktisk og metodisk grundlag på EUD/EUX

Det didaktiske grundlag på EUD/EUX er båret af, at vi sætter eleven i centrum og udviser gensidig respekt. Underviserne bærer som de professionelle hovedansvaret for den gensidige respekt og det afspejles i det daglige samarbejde med eleverne og de relationer, der udspringer heraf.

Der arbejdes i forlængelse heraf helhedsorienteret med udgangspunkt i elevernes oplevelse af skoledagen - som skal være interessant, både for elever og for ansatte.

Det er en naturligt inkorporeret del af det pædagogisk arbejde på EUD/EUX, at væsentligheden af fremmøde italesættes. Undervisningen tilrettelægges i en form, hvor dialogen og arbejdet i klasserummet er det bærende element i elevens progression. Der arbejdes, gennem øvelser i psykisk arbejdsmiljø og dialog om bl.a. fremlæggelser, målrettet med tryghed i klasserummet, hvorved eleverne støttes i at bevæge sig udenfor komfortzonen.

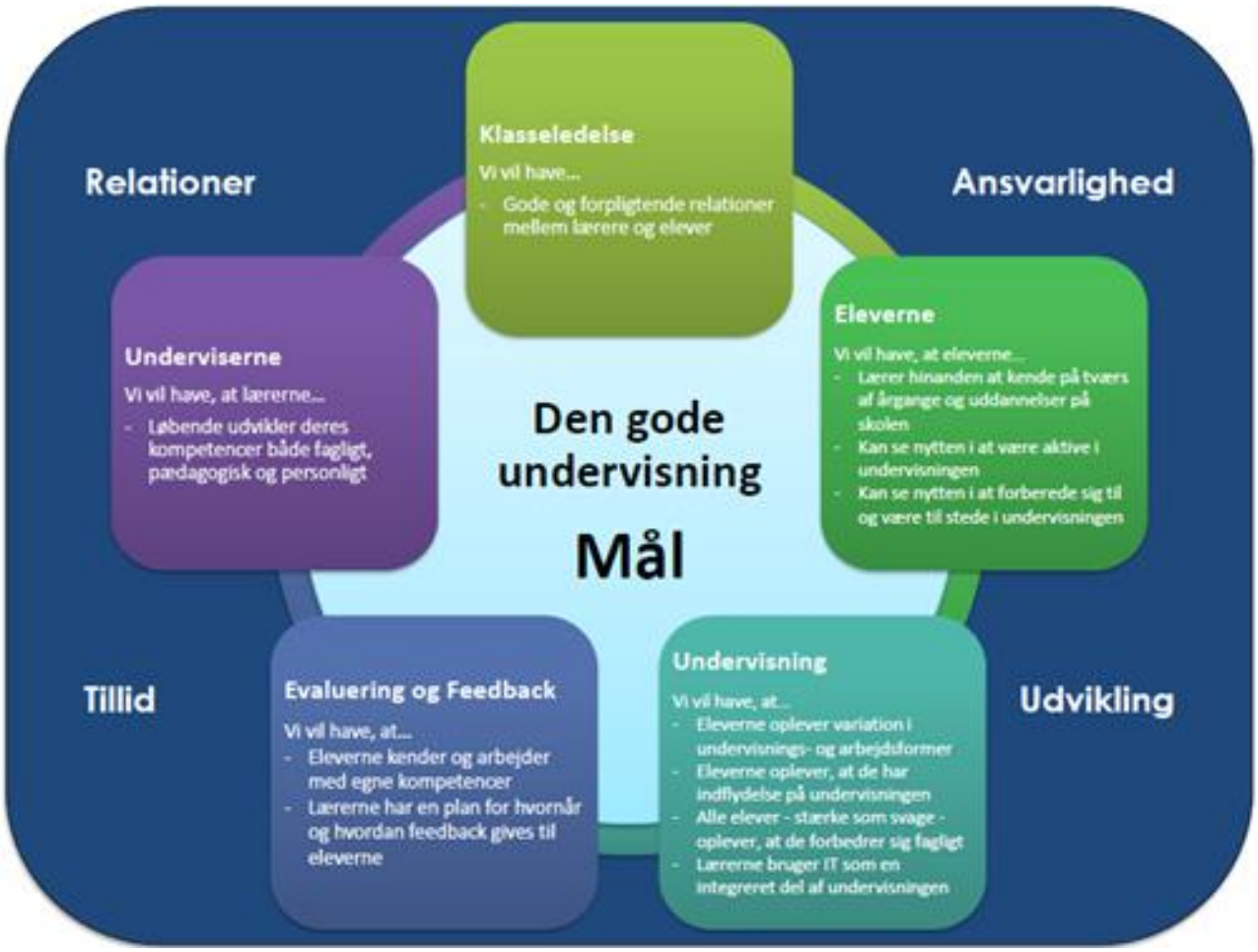

EUD/EUX Grundforløbet

Grundforløbet består af GF1, GF+ og GF2.

EUD/EUX Grundforløb 1/GF1

GF1 er kun en mulighed, hvis man har afsluttet folkeskolen indenfor de seneste 26 måneder.

Med opstart på GF1 er forløbet:

GF1	20 uger
GF2	20 uger
EUX	40 uger/1 år. EUX er et krav, hvis man ønsker et hovedforløb inden for kontor eller finans. Det er en mulighed, hvis man ønsker et hovedforløb inden for detail, handel eller event.

Hovedforløb: 2 år

GF1 startes op én gang om året – i august og indeholder:

Erhvervsfag

• Erhvervsfag 1	2,0 uger	Erhvervsintroduktion
• Erhvervsfag 2	1,5 uger	Arbejdspladskultur
	1,0 uger	Lærepladssøgning
	1,5 uger	Samfund og sundhed
• Erhvervsfag 3	1,0 uger	Arbejdsplanlægning og samarbejde
	1,0 uger	Faglig dokumentation
	1,0 uger	Faglig kommunikation
	1,0 uger	Innovation og iværksætteri
	1,0 uger	Metodelære
	1,0 uger	Bonusfag: Erhvervsfag 3, niveau 2: Innovation og iværksætteri

Grundfag

Der undervises i følgende grundfag på GF1:

- Dansk C
- Engelsk C
- Samfundsfag D/C

Læringsaktiviteter

På GF1 indgår følgende læringselementer i samspil med de nedenstående undervisningsbeskrivelser for henholdsvis temaer og grundfag.

Læringsmiljø

For at sikre et godt socialt miljø blandt eleverne er alle tilknyttet en stamklasse.

Undervisningen gennemføres som et mix af tværfaglig, projektorienteret, praksisnær, erhvervsrettet og faglig undervisning. Undervisningen varierer mellem klasseundervisning, gruppeopgaver, individuelle opgaver og projektorienteret undervisning.

Undervisningen tilrettelægges tematiseret, hvor der til hvert tema er tilknyttet et projektorienteret forløb. Grundfagene peger ind i projekterne, hvor det indgår naturligt, og bidrager hermed til den erhvervsrettede projektorienterede undervisning. Hvor grundfagsemner ikke naturligt peger ind i projekterne, gennemføres undervisningen som monofaglig erhvervsrettet undervisning – stadig i sammenhæng med den øvrige undervisning.

Undervisningen tilrettelægges helhedsorienteret med henblik på elevernes tilegnelse af viden, færdigheder og kompetencer. Undervisning i Grundforløbets 1. del er generelt kendetegnet ved, at teori og praksis kombineres i anvendelsesorienteret erhvervsrettet undervisning med inddragelse af ekstern sparring. Det kan være i form af virksomhedsbesøg, af oplæg udefra, af eksterne input fra erhvervslivet ved bedømmelser eller i form af eksterne aftagere af elevernes arbejde. Skolen oplever, at ekstern sparring har en positiv effekt på elevernes motivation; elevernes forståelse forstærkes af den virkelighedsnære kontekst, som bedømmelsen dermed foregår i.

Undervisningen differentieres, så den enkelte elev bliver udfordret på egne evner og interesser set i forhold til brancheretninger.

Undervisningsdifferentiering

Undervisningen differentieres i forhold til elevens standpunkt, forudsætninger og behov. Den digitale ramme for differentieringen er OneNote Class Notebook, som samler alle grundfag og forløb i en præfabrikeret struktur, hvilket understøtter den svage elev i at orientere sig i materialerne og som yderligere giver en platform, hvor viden kan genbesøges faktuelt, auditivt og visuelt. Brugen af OneNote Class Notebook åbner ligeledes naturlige muligheder for at udfordre den stærke elev ud over klassens fælles undervisning. Måden, hvorpå der differentieres, er afhængig af elevernes kompetencer, undervisningens indhold og aktivitet. Der differentieres i forhold til elevforudsætninger, metode, opgaver, medier, organisering (CL-principper) og fagligt niveau, således at undervisningen tager hensyn til elevernes forskellige måder at lære på og deres faglige forudsætninger og evt. erhvervserfaring.

Der differentieres ud fra følgende kriterier:

- Fagligt niveau (elevernes kognitive niveau i forhold til faget)
- Fagligt engagement (elevernes motivation og lyst til at lære)
- Socialt engagement (elevernes evne til at indgå i samspil med andre)

Differentieringen kommer til udtryk i undervisningen i form af valg af:

- Indhold/mål
- Metoder
- Organiseringsform
- Materialer/medier/inddragelse af IT
- Tid til opgaveløsning

Dokumentationskrav i grundfag

Der skal i grundfagene på niveau C udarbejdes dokumentation jf. grundfagsbekendtgørelsen. Form og omfang af dokumentationsopgaverne er fastsat her:

- Dansk: Portfolio med teksttyper, som har relevans i forhold til elevens uddannelsesretning og fremtidige jobsituation i erhvervslivet, til elevens videre uddannelse og i forhold til elevens personlige udvikling.
- Engelsk: Individuel opgave (synopsis i Word med et indholdsmæssigt omfang på 1 - 2 sider samt præsentationsmateriale på Power Point)
- Samfundsfag: Mindre casebaseret opgave, som dækker alle tre af fagets hovedområder.

Feedback

Eleverne har kendskab til kriterierne, som de bliver vurderet i forhold til. Eleverne præsenteres i OneNote ved opstart af hvert tema for læringsmål for temaet, så den enkelte elev har mulighed for undervejs at følge arbejdet med erhvervsfagene. Eleven forholder sig gennem besvarelse af læringsmålene til egen indsats og til eget læringsudbytte i hvert tema. Der arbejdes på den vis med elevernes synlige læring.

I forbindelse med praktikuge er der yderligere feedback fra skolens lære- og lærepladskonsulent. Konsulenten kontakter virksomheden efter praktikken. Herefter

afholdes samtale med den enkelte elev, hvor elevens egenopfattelse af opnåelse af læringsmålene for praktikugen kobles til den fra virksomheden afgivne feedback.

Eleverne opnår gennem feedback efter hvert tema overblik over egen progression i uddannelsen.

Undervisningsbeskrivelser for erhvervsfag

<table>
<tr><td>Tema</td><td colspan="2">Indhold, mål, evaluering og bedømmelse</td></tr>
<tr><td rowspan="15">Intro</td><td>Undervisningens tema</td><td>Erhvervsfag 1: Erhvervsintroduktion</td></tr>
<tr><td>Undervisningens indhold (arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)</td><td>Formålet med forløbet er, at eleven bliver introduceret til de erhvervsfaglige uddannelser samt sikrer fagretning.

Faglige mål på grundlæggende niveau:
1. Alene og i samarbejde med andre udføre enkle erhvervsfaglige arbejdsopgaver efter instruktion.
2. Handle ergonomisk, sikkerheds- og arbejdsmiljømæssigt korrekt ved løsning af simple erhvervsfaglige opgaver.
3. Udføre simple erhvervsfaglige opgaver med relation til miljø, bæredygtighed og den grønne omstilling.
4. Vælge og begrunde valg af fagretning i egen uddannelsesplan.
5. Gengive en erhvervsuddannelses opbygning og struktur herunder vekselvirkning mellem skole- og virksomhedsophold.

Der arbejdes i små afgrænsede opgaveforløb:
• Personlig uddannelsesplan
• Virksomhed, der fænger
• Virksomhedsportræt
• Vejen til din fremtid

Der arbejdes undervejs med
• Psykisk arbejdsmiljø
• Kurser i Office pakken
• Informationssøgning
• Hensigtsmæssig brug af sociale medier
• Hensigtsmæssig brug af delte dokumenter

<u>Læringsmål:</u></td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan redegøre for forskellige specialer i din uddannelse</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan udarbejde din egen uddannelsesplan</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan begrunde dit valg af EUX Business</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan vise, at du kender til fysisk arbejdsmiljø og ergonomi</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan vise, at du kan indgå i arbejdsfællesskaber</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan finde informationer om, hvordan en virksomhed arbejder med bæredygtigh</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan vise, at du kender til digital sikkerhed i en virksomhed</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan udarbejde et virksomhedsportræt</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan beskrive, hvordan uddannelsen foregår både på skole og i virksomhed</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan opstille et Word dokument</td></tr>
<tr><td colspan="2">Du kan opstille et diagram i Excel</td></tr>
<tr><td>Praksisrelatering</td><td>Eleverne arbejder målrettet på at afdække deres egne, personlige videre uddannelses- og karrieremuligheder ud fra deres valg af uddannelse. Der indgår virksomhedsbesøg i lokale forretninger, for at undersøge arbejdsmiljø i praksis. Desuden indgår virksomhedsbesøg i Odense.</td></tr>
<tr><td>Vægtning (anvendt varighed)</td><td>Forløbet afvikles ved opstart på GF1 med i alt 52 timer</td></tr>
</table>

	Dokumentation	I forløbet arbejdes med dokumentation på følgende vis: • Plancher over arbejdsfællesskabets styrker • Oplysningsplancher over specialer • Personlig uddannelsesplan • Oprettelse på Lærepladsen.dk • Virksomhedsportræt i Word dokument • Power Point og diagrammer i Excel ud fra forløbet "Hvordan kommer du hen til fremtiden?" • Afslutningsvist udarbejdes portfolio-ark til opsamling af udbyttet af forløbet.
	Løbende og afsluttende evaluering	Eleverne vil modtage mundtlig feedback fra underviser på præsentationer og opgaver i løbet af temaet. Afslutningsvist udfyldes læringsmål til afsluttende selvevaluering.
	Bedømmelsesgrundlag	Erhvervsfag 1 skal ikke bedømmes
	Bedømmelseskriterier	Erhvervsfag 1 skal ikke bedømmes
Bæredygtighed	**Undervisningens tema**	"Bæredygtighed" Erhvervsfagene *Faglig kommunikation* + *Metodelære*
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Formålet med forløbet er, at eleven udvikler kompetence til at analysere og evaluere egne arbejdsprocesser gennem praktiske problemstillinger med fokus på virksomheders CSR, FN's verdensmål og relevante, alsidige emner under temaet "Bæredygtighed". Faglig kommunikation anvendes til at tydeliggøre egen læring. Der opnås en realistisk opfattelse af egne faglige styrker og svagheder. Eleven lærer gennem praktisk metodelære at forstå og anvende relevante arbejdsmetoder i en konkret faglig kontekst. Der arbejdes med virksomhedernes samfundsansvar og hvordan disse behandles, hvorved der diskuteres forskellige fagmetoder i forhold til parametre som miljø- og klimaforhold, sociale forhold, menneskerettigheder og bekæmpelse af korruption. Faget skal give eleven grundlag for at tydeliggøre fagretning og samspillet mellem teori og praktisk arbejde. Dette belyses ved diverse opgaver indenfor hhv. handel, detail og kontor. Der arbejdes bl.a. med: • CSR • FN's verdensmål • Refleksionsøvelser om egen læring • Virksomheders samfundsansvar • Kommunikationsmodeller • Bæredygtighed i et globalt perspektiv Særlige fokuspunkter i forløbet er at øge elevens kompetence indenfor faglig kommunikation og evne til at præcisere egen læring. Forløbet har ydermere fokus på empati, relationer og konflikthåndtering. Eleverne arbejder sig i progression gennem 9 "LEVELS", der hver især behandler et emne under temaet *Bæredygtighed*. Der er generelt i forløbet, og i hvert Level, indarbejdet opgaver, der trækker på Gamification - altså leg, konkurrence og spil som ramme for det faglige arbejde. Derudover er der indtænkt besøg på Klimafolkemøde samt virtuelle besøg og oplæg (via Teams) fra fagpersoner uden for skolen. <u>Der arbejdes med følgende faglige mål i forløbet</u>: *Faglig kommunikation (Erhvervsfag 3), niveau 1:* • Forstå og anvende faglige udtryk og begreber • Analysere, beskrive og kommunikere faglige forhold, der er relevante i forhold til fagretningen

	• Søge og anvende relevante informationer og procedurebeskrivelser • Vælge kommunikationsformer og –metoder, der er afpasset modtageren *Metodelære (Erhvervsfag 3), niveau 1:* • Vælge og praktisk anvende de faglige arbejdsmetoder, der er mest hensigtsmæssige i en given situation • Forklare og skelne mellem forskellige fagmetoder og deres relevans i konkrete sammenhænge • Diskutere forskellige fagmetoder i forhold til parametre som miljø, sikkerhed og kvalitet • Dokumentere egne arbejdsprocesser og metoder • Anvende evalueringsværktøj til evaluering af egen praktiske arbejdsproces Læringsmål: Du kan redegøre for begrebet "bæredygtighed" Du kan give eksempler på hvordan virksomheder kan rapportere samfundsansvar Du kan bruge et Excel ark Du kan analysere en tekst ud fra kommunikationsmodellen Du kan give eksempler på kommunikation, der er tilpasset en modtager - på både dansk og engelsk Du kan forklare om dine to udvalgte læringsmål og hvorfor de er vigtige Du kan redegøre for og give eksempler på sproglige virkemidler Du kan indgå i dialog om bæredygtighed Du kan redegøre for, om ESG-data er kvantitative eller kvalitative data Du kan redegøre for begrebet "greenwashing"
Praksisrelatering	Praksisrelateringen i forløbet kommer til udtryk i arbejdet med fagtekster og opgaver inden for elevernes relevante fagområde og uddannelsesvalg, der tilknyttes deres praktiske og aktuelle virkelighed. Der arbejdes desuden med casevirksomheder, hvor data til analyse hentes direkte fra erhvervslivet og afspejler aktuelle situationer og problemstillinger. Eleverne reflekterer over deres eget forhold til forskellige aspekter af bæredygtighed og rolle og indflydelse som forbruger. Der er indlagt besøg på Klimafolkemødet i Middelfart, og der er virtuelle oplæg/interviews.
Vægtning (*anvendt varighed*)	Ca. 52 modulers undervisning
Dokumentation	Eleverne udfylder løbende deres LEVELS-stjerner i takt med at de arbejder sig igennem opgaverne, og samtlige opgaver gemmes i OneNote som en online portfolio. Levels-stjerner, OneNote og elevernes egen refleksion over arbejdsindsats, motivation og faglige styrker og udfordringer præsenteres til slut i en online præsentation over Teams.
Løbende og afsluttende evaluering	Mundtlig feedback på opgaver løst i løbet af forløbet, både fra faglærer og medstuderende. Afsluttende individuel præsentation på Teams for underviser med mundtlig feedback. Eleverne evaluerer sig selv og egen arbejdsindsats løbende ved udfyldelse af Levels-stjerner, deltagelse i scoreboards og quizzer mm. Afslutningsvist udfyldes læringsmål til afsluttende selvevaluering.
Bedømmelsesgrundlag	Bedømmelsesgrundlaget for "Bæredygtighed" udgøres af: • Arbejdsproces, engagement og refleksion (50%) • Endelig præsentation af opgaver løst i forløbet samt refleksion (40%) • Aktiv deltagelse i online interviews med eksterne fagpersoner (10%)
Bedømmelseskriterier	*Arbejdsproces og engagement:*

		• Det vigtigste er, at man engagerer sig aktivt i opgaverne og diskussionerne på klassen og møder faglige udfordringer med positivitet og nysgerrighed • Det er også vigtigt, at man fordyber sig i opgaver med afsæt i casevirksomheder og sine selvvalgte verdensmål og forsøger at tilgå emnerne med forskellige perspektiver • Det er rigtig godt, hvis man spørger om hjælp (enten medstuderende eller underviser) og klør på, hvis der er fagligt stof, der er svært at forstå. *Endelig præsentation af opgaver løst i forløbet samt refleksion:* • Det er vigtigt, at man kan sortere i relevant information og strukturere det til en klar og fremvisning af OneNote (både mundtligt og visuelt) • Det er også meget vigtigt, at man viser, at man kan forholde sig til forskellige metoder til at rapportere om samfundsansvar • Det er rigtig godt, hvis man har gennemarbejdet og trænet sin præsentation, samt tænkt over at holde en rød tråd hele vejen igennem • Det er også godt, hvis man forholder sig til og tager højde for udfordringer/begrænsninger ved onlinefremlæggelser *Aktiv deltagelse i online interviews med eksterne fagpersoner:* • Her er det vigtigst at man opfører sig høfligt og professionelt og udviser interesse og respekt for folks faglighed og tid • Det er også vigtigt, at man har forberedt sig inden interviews og byder ind med spørgsmål, hvad end det er skriftligt på engelsk eller mundtligt på dansk
Jobkultur og samarbejde	**Undervisningens tema**	***Jobkultur og Samarbejde*** *Jobkultur og samarbejde dækker Erhvervsfag 2 -Arbejdspladskultur og Erhvervsfag 3- Arbejdsplanlægning og samarbejde*
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Formålet med forløbet er, at eleven får viden om forskellige arbejdspladskulturer samt udvikler kompetencer til at indgå som en aktiv og ansvarlig medarbejder på en arbejdsplads. Der er særligt fokus på arbejdsgiverens og elevens ansvar for kvalitet og sikkerhed. Ydermere, at eleven opnår kompetence til selvstændigt og i fællesskab med kolleger at planlægge en arbejdsopgave og forstår betydningen af tid, personlig adfærd og ressourcer. Eleven er i praktik i uge 39 (37 timer). Tilegnelse af værktøjer og metoder til at analysere, forstå og deltage aktivt i skabelsen af produktive arbejdspladskulturer er genstanden for undervisningen i jobkultur og samarbejde. Faget skal herunder kvalificere eleven til konstruktivt at forholde sig til egen adfærd, tilrettelæggelse af egen arbejdsproces og samarbejde med andre om en fælles arbejdsopgave. Faget skal give eleven grundlag for at overveje og vurdere sine muligheder for at vælge relevante undervisningsprojekter i fagretningen. **Faglige mål:** Arbejdspladskultur (Erhvervsfag 2): • Anvende forståelse hvordan en produktiv og inkluderende arbejdsplads kan skabes • Anvende forståelse for samarbejde og samspils betydning i en arbejdsproces • Planlægge og tilrettelægge enkle arbejdsprocesser • Deltage i dialog om arbejdspsykologiske emner herunder, sexisme, krænkende handlinger, seksuel diskrimination, racisme og forskelsbehandling, og tage aktivt stilling til, hvad et godt psykisk arbejdsmiljø er og den enkeltes rettigheder og pligter i forbindelse hermed. • Reflektere over egen rolle og egen deltagelse i samarbejde om arbejdsopgaver • Forholde sig hensigtsmæssigt til enkle og overskuelige eksempler på samspillet mellem den enkelte medarbejder og virksomheden

	Arbejdsplanlægning og samarbejde (Erhvervsfag 3): • Planlægge, koordinere og udføre en arbejdsproces • Forklare hvordan forskellige planlægningsværktøjer og -metoder kan anvendes • Anvende planlægningsværktøjer- og metoder • Forklare forskellige typer af samarbejdsprocesser • Samarbejde med andre om løsning af opgaver • Fungere i forskellige samarbejdssituationer **Læringsmål:** Du kan redegøre for, hvordan man skaber en produktiv og inkluderende arbejdsplads Du kan redegøre for betydningen af samarbejde og samspil i en arbejdsproces Du kan planlægge og tilrettelægge enkle arbejdsprocesser Du kan diskutere arbejdspsykologiske emner og se, hvilken indflydelse disse emner kan have på menneskers adfærd Du kan reflektere over egen rolle og egen deltagelse i samarbejde om arbejdsopgaver Du kan forholde dig hensigtsmæssigt til enkle og overskuelige eksempler på samspillet mellem medarbejder og virksomhed Du kan planlægge, koordinere og udføre en arbejdsproces Du kan forklare, hvordan forskellige planlægningsværktøjer og –metoder kan anvendes Du kan anvende planlægningsværktøjer og –metoder Du kan forklare forskellige typer af samarbejdsprocesser Du kan fungere i forskellige samarbejdssituationer Du kan samarbejde med andre om løsning af opgaver
Praksisrelatering	Praktikuge på 37 timer indgår i forløbet
Vægtning (*anvendt varighed*)	Forløbet afvikles over 3 uger med 65 timer
Dokumentation	Præsentation (fremlæggelse ved afslutning af projektet, hvor der indgår logbog fra praktikugen). Logbog afslutter projektet som evalueringsværktøj (hænger fra temaer på vægge i klassen og anvendes i forbindelse med jobsøgning).
Løbende og afsluttende evaluering	Der vil være løbende evaluering med henblik på at sikre elevens progression i læring og til sikring af elevens refleksion over fag og erhvervsuddannelse. (daglig logbog i praktikuge). Ved afslutning af undervisningen afgives bedømmelsen "bestået/ ikke bestået". Se nedenfor: Bedømmelsesgrundlag og bedømmelseskriterier Afslutningsvist udfyldes læringsmål til afsluttende selvevaluering.
Bedømmelsesgrundlag	1. Praktikugen (vægtes med 40%) 2. Rollespil om konflikthåndtering ved fremlæggelsen af opgaven (vægtes med 10%) 3. Fremlæggelsen (vægtes med 30%) 4. Samarbejdet i gruppen (vægtes med 20%)
Bedømmelseskriterier	Praktikugen: Her vil vi se på, hvor godt du/I har udfyldt logbogen, hvor meget du/I fagligt har lært af praktikugen, dine/jeres refleksioner over kulturen i virksomheden og refleksioner over uddannelsesveje.

		Rollespillet om konflikthåndteringen: Her vil vi se på, hvor godt du/I har anvendt teorien. Fremlæggelsen: Her vil vi se på, hvor godt du/I får vist målene for opgaven om egen rolle og arbejdsgiverrolle. Samlet set, hvad er en god arbejdspladskultur og egen rolle i forhold til at skabe en god arbejdsplads. Ligeledes se på eget udbytte og refleksioner om et godt arbejde og en god kultur. Samarbejdet i gruppen: Hvor godt har samarbejdet været, og er der ting, som kan bringes med til næste tema, Hvad har været godt? Hvad er ikke helt lykkedes. Altså, den enkeltes udbytte af forløbet.
Data	**Undervisningens tema**	Undervisningens indhold omfatter arbejde med faglig dokumentation til at indsamle, strukturere, registrere og videreformidle viden til at løse og evaluere udvalgte praktiske problemstillinger/ faglige udfordringer
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål*)	Der arbejdes med: - Portfolio - App design **Læringsmål for Data** Jeg kan anvende faglig dokumentation i mit arbejde Jeg kan anvende fagbegreber Jeg kan dokumentere og formidle i forbindelse med mit arbejde Jeg kan beskrive alternativer til mine værktøjer, metoder, m.v.
	Praksisrelatering	Der arbejdes med et app udviklingsforløb som grundlag for portfolio læring
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Forløbet afvikles over 3 uger (26 timer)
	Dokumentation	Eleven udarbejder løbende en Arbejdsportfolio, afsluttende med en præsentationsportfolio
	Løbende og afsluttende evaluering	Der evalueres løbende på klasseniveau og individuelt
	Bedømmelsesgrundlag	50% Arbejdsportfolio 50% Præsentationsportfolio
	Bedømmelseskriterier	Eleven skal kunne strukturere, evaluere og formidle indsamlet information
Erhverv	**Undervisningens tema**	***Erhverv*** *Erhverv dækker Erhvervsfag 2 -Praktikpladssøgning*
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål*)	Formålet er at lære eleven at se egne kompetencer i forhold til forskellige uddannelsesmuligheder. Eleven skal kunne se muligheder i forskellige typer af virksomheder herunder forskellige aftaleformer og praktik i udlandet. Eleven skal introduceres til ansøgningsværktøjer og kunne formidle egne kompetencer ved skriftlige ansøgninger og mundtlig kommunikation ved samtaler. Faget er et erkendelsesfag, hvor eleven gennem arbejdet med egne styrker og svagheder og forskellige virksomhedstyper vil blive bedre til at kunne træffe mere kvalificerede valg af uddannelse **Der arbejdes med:** • Målrettet arbejde med praktikpladssøgning • Netværksarbejde • Ansøgninger. CV. Samtalen. • Beskrivelse af egne kompetencer og virksomhedstyper • Uddannelsesønsker, uddannelsesmuligheder og efterspørgslen på arbejdsmarkedet. • Uddannelsesmuligheder, retninger og analyse af forskellige virksomheder • Egne kompetencer set i forhold til valg af uddannelse og efterspørgslen på arbejdsmarkedet

	Faglige mål: Praktikpladssøgning (Erhvervsfag 2): • Beskrive forskellige typer af virksomheder og praktikmuligheder, herunder forskellige aftaleformer • Beskrive egne kompetencer og sætte personlige uddannelsesmål • Lægge en målrettet plan for praktikpladssøgning • Anvende forskellige metoder og værktøjer til at dokumentere og formidle sine kompetencer ved skriftlige ansøgninger og mundtlige samtaler, herunder anvende obligatoriske it-værktøjer • Anvende værktøjer til at opbygge netværk • Evaluere egen praktikpladssøgning i forhold til uddannelsesønsker, egne kompetencer og efterspørgslen på arbejdsmarkedet **Læringsmål:** Du kan redegøre for forskellige typer af virksomheder og praktikmulighederne i virksomhederne Du kan redegøre for egne kompetencer og egne mål set i forhold til en relevant praktikplads Du kan anvende værktøjer til at lave målrettet praktikpladssøgning Du kan skrive en ansøgning og lave et CV Du kan anvende forskellige strategier og værktøjer til brug før - under - og efter jobsamtalen Du kan redegøre for, hvordan man bruger sociale medier til at få kontakter inden for erhvervslivet Du kan vurdere egen personprofil og analysere et jobopslag Du kan redegøre for kravene på et EUD-forløb og reflektere over egne kompetencer til gennemførelse af en erhvervsuddannelse. Du kan redegøre for kravene på et EUX-forløb og reflektere over egne kompetencer til gennemførelse af et EUX-forløb Du kan anvende værktøjer til at lave digitale ansøgninger
Praksisrelatering	Besøg af HK Virksomhedsgennemgang og "Hvad kan jeg blive". Mine muligheder på jobmarkedet.
Vægtning (*anvendt varighed*)	Forløbet afvikles på GF1 med i alt 26 timer
Dokumentation	Eleven laver en jobsøgningsmappe, portfoliomappe med de udarbejdede materialer fra forløbet (se indhold under Toolbox) Portfolio har 3 formål. 1. At evaluere forløbet gennem ord og billeder 2. At arbejde med metakognitiv refleksion 3. At udarbejde materiale, som kan anvendes ved samtaler i virksomheden. Eleverne arbejder individuelt med planlægningsværktøj. Der arbejdes med rollespil i forbindelse med jobsamtalen og med film i forbindelse med udarbejdelse af nye former for ansøgninger.
Løbende og afsluttende evaluering	Der gives løbende feedback på det materiale, som udarbejdes (jobsøgningsmappen). Jobsøgningsmappen indgår i den endelige bedømmelse ved fremlæggelsen. Ved afslutning af undervisningen afgives bedømmelsen "bestået/ ikke bestået". Se nedenfor: Bedømmelsesgrundlag og bedømmelseskriterier. Afslutningsvist udfyldes læringsmål til afsluttende selvevaluering.
Bedømmelsesgrundlag	• Dit engagement i forløbet (vægtes med 30%) • Din refleksion over egne faglige og personlige kompetencer i forhold til uddannelses- og jobvalg (vægtes med 10%) • "jobsøgningsmappen" (vægtes med 30%)

		• Fremlæggelsen, herunder anvendelse af Doodly (vægtes med 30%)
	Bedømmelseskriterier	1. Det er vigtigt, at du engagerer dig i opgaverne, er nysgerrig på muligheder og viser kreativitet og grundighed i udarbejdelse af jobsøgningsmaterialerne. 2. Det er vigtigt, at du reflekterer over dine faglige og personlige kompetencer, når du skal undersøge uddannelsesveje og virksomhedstyper. Hvilke krav stilles, både faglige og sociale? Er det realistiske valg? 3. Det er vigtigt at du laver noget præsentabelt materiale, som kan bruges til jobsøgning. At du overvejer, hvordan materialet kan udarbejdes, så det lever op til virksomhedens forventninger; at job- og personprofilen passer sammen. 4. Det er vigtigt, at du til fremlæggelsen viser og begrunder dit valg af materialer, forklarer adfærd og fremtoning i forbindelse med jobsøgning til en virksomhed eller et jobområde, som er din 1. prioritet.
Innovation	**Undervisningens tema**	Innovation som grundlag for iværksætteri beskrevet i forretningsmodel
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Indholdet dækker de faglige mål i erhvervsfag 3: Innovation, niveau 1 + 2, hvor undervisningens mål er, at eleven på grundlæggende niveau kan: <u>Niveau 1:</u> 1. Skelne mellem innovation og udvikling samt mellem forskellige typer af innovation i en eksisterende organisation eller ved opstart af ny virksomhed 2. Anvende innovative metoder i løsning af en erhvervsrelevant opgave. 3. Formidle simple forslag til nye eller ændrede arbejdsprocesser, serviceydelser og/eller produkter som grundlag for udvikling, eller opstart, af virksomhed. 4. Afprøve egne ideer eller forslag til ændringer af arbejdsprocesser. <u>Niveau 2:</u> 4. Beskrive nyudviklede produkter, eller serviceydelser ind i en simpel forretningsmodel. 5. Formidle og argumentere for relevans, målgruppe, og økonomi i den beskrevne forretningsmodel. Formålet med faget er udvikling af kompetence til at arbejde innovativt i relevante arbejdsprocesser samt erhverve sig viden og forudsætninger for at etablere egen virksomhed. Der arbejdes praktisk med innovationsredskaber og -processer. Faget styrker en eksperimenterende og undersøgende praksis. Endelig er det formålet, at man i grupper udvikler evnen til at arbejde med viden om innovative processer på virkelighedsnære problemstillinger. Det er et særligt fokuspunkt, at det udarbejde Business Model Canvas skal vise, hvordan forretningsmodellen kan give værdi for en virksomhed på det danske marked. Fagligt grundlag for at arbejde i temaet: Indlæring af brug af modellen Business Model Canvas med elementer som • Maslows behovspyramide • GLAD-model til segmentering, herunder købemotiver • Omkostningsstruktur opdelt i variable omkostninger og kapacitetsomkostninger, grafisk samt i lineære funktioner • Code of Conduct • Annuitetslån • B2B og B2C Gennem trinvis gennemgang af modellen visualiseres og fastholdes indlæringen via plancher for hver del af modellen - ophængt efterhånden som modellen gennemgås. Dermed skabes i klasserummet en visualisering af den samlede BMC-model med illustrationer og tekster udarbejdet af underviserne og italesat ved gennemgangene af de enkelte dele af modellen. Samtidig giver den fastholdte visualisering rig mulighed for at understrege sammenhænge i modellen, efterhånden som der hænges flere dele af modellen op.

	Læringsmål: Du kan fortælle om innovation og udvikling Du kan forklare om forskellige typer af innovation Du kan bruge øvelser fra innovationshjulet til at skabe idéer Du kan bruge øvelser fra innovationshjulet til at forbedre idéer BMC: Du kan beskrive værditilbuddet ved din idé BMC: Du kan beskrive din målgruppe BMC: Du kan beskrive, hvordan du får din målgruppe til at foretrække DIN virksomhed BMC: Du kan beskrive, hvordan du kommer i kontakt med din målgruppe BMC: Du kan beskrive, hvordan du giver/fragter varen til din målgruppe BMC: Du kan beskrive de vigtige ting, MAN GØR i din virksomhed BMC: Du kan beskrive det, som er vigtigt, MAN HAR i din virksomhed BMC: Du kan beskrive de vigtige samarbejdspartnere BMC: Du kan beskrive, hvordan din virksomhed skaffer indtægter BMC: Du kan udarbejde lineære funktioner for dine omkostninger Du kan pitche din idé Du kan forklare om din forretningsmodel (BMC) Metodemæssigt grundlag for at arbejde i temaet: Didaktiske metoder fra materialet "Innovationshjulet", hvor der i forløbet tages udgangspunkt i et givet arbejdsspørgsmål og anvendes innovation som didaktisk metode i klasserummet.
Praksisrelatering	Undervisere indtager faciliterende roller og udfordrer løbende sammenhængskraften i arbejdet med BMC set i et praktisk perspektiv. Der indgår 3 praktikdage i forløbet
Vægtning (*anvendt varighed*)	Innovation har en varighed på 52 timer.
Dokumentation	Eleverne arbejder gruppevis og fremlægger afslutningsvis med plancher og Power Point
Løbende og afsluttende evaluering	Den løbende evaluering af arbejdet med indlæring af BMC-modellen foregår i klasserummet i dialog med den enkelte elev og i fælles dialog. Den løbende evaluering kommer også til udtryk ved støtte til elevens egen refleksion i arbejdet med idéudvikling og idékvalificering. Der gives mundtlig feedback ved fremlæggelsen, hvilket udgør den afsluttende evaluering i form af en kommentarer og dermed bedømmelsen bestået/ikke bestået. Afslutningsvist udfyldes læringsmål til afsluttende selvevaluering.
Bedømmelsesgrundlag	Bedømmelsesgrundlaget udgøres af: 60 %: Fremlæggelsen: Den ved fremlæggelsen viste teoriforståelse og hvordan forretningsmodellen kan omsættes til anvendelig praksis 40 %: Arbejdsproces: Indsats i tilegnelse af teori og i arbejdet med innovationsprocessen Dokumentationen af arbejdsprocessen i form af portfolioark
Bedømmelseskriterier	Fremlæggelsen: Det er mest vigtigt, at eget løsningsforslag kan diskuteres og vurderes Det er også vigtigt, at teorien er anvendt korrekt Arbejdsproces: Det er mest vigtigt, at der arbejdes grundigt ind i alle øvelser i innovationshjulet Det er også godt, at portfolioarket tydeligt viser den arbejdsproces, der har været.

Samfund og Sundhed	**Undervisningens tema**	*Samfund og sundhed (Erhvervsfag 2)*
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Formålet med forløbet er at forholde sig til samfundsmæssige, adfærdsmæssige, personlige og helbredsmæssige forhold og derudfra kunne diskutere Life Hacks som vejen til det liv, man ønsker for sig selv. *Der arbejdes i fem LEVELs:* • Arbejdsliv • Sundhed • Økonomi • Sex/SoMe #Respekt • Fremlæggelser *Faglige mål:* Samfund og sundhed (Erhvervsfag 2): 1. Beskrive aktuelle samfundsmæssige forhold og problemstillinger indenfor elevens eller lærlingens hovedområde ved brug af egne ord 2. Deltage i dialog om egen rolle og indflydelsesmuligheder i samfundet 3. Gengive enkle og overskuelige eksempler om samspillet mellem samfundsudviklingen og udviklingen i virksomhederne, med inddragelse af sundheds- og miljømæssige aspekter 4. Gengive hovedtræk i arbejdsmarkedets opbygning, herunder organisationer inden for fagretningens uddannelser, og mulighed for at udøve indflydelse på disse 5. Forklare betydningen af faktorer, der påvirker den enkeltes levevilkår og sundhed, herunder privatøkonomiske forhold og livsstilsfaktorer som personlig hygiejne, kost og fysisk form 6. Opstille et privatbudget med baggrund i elevens eller lærlingens forventning til levestandard og indkomst i branchen 7. Formidle betydningen og vigtigheden af at kunne anvende digitale platforme som E-Boks, Min sundhed, Borger.dk samt andre nyttige digitale ressourcer, til at have kontrol over vigtige informationer og dokumenter 8. Gengive faktorer der har betydning for den enkeltes seksuelle sundhed herunder kønssygdomme og prævention 9. Gengive faktorer der er af betydning i forhold til at vise respekt for andres kønsidentitet og seksualitet, modvirke seksuel chikane og forstå personlig grænsesætning 10. I samarbejde med andre, diskutere og beskrive grundlæggende retningslinjer for færdsel på nettet, herunder digitale krænkelser, anvendelse af sociale medier og datasikkerhed. *Læringsmål:* Du kan beskrive udviklingen indenfor merkantile brancher Du kan give eksempler på hvordan arbejdspladser tilpasser sig udviklingen i samfundet Du kan beskrive den danske velfærdsmodel Du kan tale om det arbejdsmarked, du skal ud på Du kan finde oplysninger om din sundhed på sundhed.dk Du kan forklare forskellige måder at være sund på Du kan forklare hvad personlig hygiejne, kost og fysisk form har af betydning for dit liv og arbejdsliv (KRAM) Du kan finde din lønseddel på e-Boks.dk eller borger.dk Du kan finde dit skattekort på skat.dk Du kan opstille et privatbudget i Excel Du kan fortælle om hvordan jeg passe på vigtige dokumenter i mit liv Du kan forklare og give eksempler på forskellige kønssygdomme og hvorfor det er en god idé at bruge prævention

		Du kan forklare og give eksempler på hvordan man bedst udviser respekt for andres kønsidentitet, seksualitet og personlige grænser Du kan opstille en liste over gode råd til hvordan man bør opføre sig på sociale medier
	Praksisrelatering	Gennem arbejdet med eget liv, egne valg og egen adfærd kommer forløbet tæt på de praktisk valg, som eleven skal forholde sig til i eget liv på arbejdsmarkedet og som borger i et demokratisk samfund.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Forløbet afvikles på GF1 med 39 timer.
	Dokumentation	Eleverne skal gennem hele forløbet gemme noter, dokumenter og opgaveløsninger på egen side på OneNote. Derudfra udvælges og struktureres materiale til fremlæggelse.
	Løbende og afsluttende evaluering	Hvert LEVEL afsluttes med selvevaluering i forhold til de 3 mål for hvert LEVEL. Fremlæggelse af forløbet evalueres mundtligt og bedømmes bestået/ikke bestået. Efter afslutning af forløbet reflekteres over hvad der lykkedes ved fremlæggelserne og hvorfor det lykkedes - som et trinbræt til grundfagseksamen efter GF1. Afslutningsvist udfyldes læringsmål til afsluttende selvevaluering.
	Bedømmelsesgrundlag	LEVELS: • Arbejdsindsats i hvert LEVEL og dermed med hvert læringsmål • Graden af målopfyldelse for hvert LEVEL • Udvalgt indhold fra hvert LEVEL vist ved fremlæggelse • Refleksion under fremlæggelse over det udvalgte indhold LIFE HACKS: • Diskussion for og imod valg i livet ved fremlæggelse
	Bedømmelseskriterier	1. Det er vigtigst at forstå egen rolle i den måde, som ens liv former sig på 2. Det er også vigtigt at have viden om det arbejdsliv og det samfund, som man skal indgå i efter grundforløb/studieår 3. Det er også vigtigt at kunne anvende redskaber - egne eller andres - til at opnå og fastholde informationer til brug for styring af eget liv.

Undervisningsbeskrivelser for grundfag

Fag og område	Indhold, mål, evaluering og bedømmelse	
Dansk: Kommunikation og virkemidler	**Undervisningens tema**	Eleverne får viden om forskellige former for kommunikation og opmærksomhed på egen rolle i kommunikationssituationen. Emnet behandler generel kontekstbestemt kommunikation og eleverne får redskaber til analyse af disse.
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål*)	Der arbejdes med: • Diverse erhvervs-relaterede artikler • Multimodal kommunikation • Kommunikationsmodellen • Intern og ekstern kommunikation • Sproglige normer i diverse sammenhæng. Læringsmål: **Læringsmål for "Kommunikation og virkemidler"** Jeg kan tilpasse min kommunikation til faglige situationer Jeg kan anvende det korrekte ordforråd til forskellige kommunikationstyper

		Jeg kan analysere tekster ved hjælp af kommunikationsmodellen Jeg kan forberede og fremstille tekster, der er tilpasset situationen Jeg kan redegøre for formelt sprogbrug, og give eksempler herpå Jeg kan redegøre for uformelt sprogbrug, og give eksempler herpå Der er særligt fokus på kontekstbestemte kommunikationsformer, hvor relevante kommunikations-modeller inddrages. Virksomhedskommunikation og analyse heraf vil også have en central rolle.
	Praksisrelatering	Der arbejdes med praksisnære emner som øvelser omkring jobsøgning, læsning af erhvervsartikler og generel erhvervsrettet kommunikation og hvordan der differentieres afhængig af kontekst.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	10 modulers undervisning
	Dokumentation	Eleven udarbejder selvstændige produkter, samt laver øvelser i grupper. Alle produktioner afsluttes med mundtlig eller skriftlig feedback fra underviseren.
	Løbende evaluering	Forløbet evalueres med 1,2,3-metoden for at sikre, at kravene opfyldes og niveauet tydeliggøres for eleven. Samtidig gives der løbende feedback fra undervisere og medstuderende.
	Bedømmelsesgrundlag	Eleven kan forklare og reflektere over sproglige normer i diverse kontekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og danskfaget. Det vægtes højst med den mundtlige deltagelse i klasserummet samt gruppearbejdet. Dernæst kommer de skriftlige øvelser og slutteligt det generelle samarbejde i øvelserne på tværs af eleverne.
	Bedømmelseskriterier	Eleverne skal kunne anvende Schramms kommunikationsmodel i såvel sagprosa-analysen samt i den generelle erhvervsfaglige kommunikation. Ydermere skal de være bevidste om kommunikationsstrategier og hvordan der skal ageres i forskellige situationer.
Dansk: Læsning	**Undervisningens tema**	Eleven opnår kompetence til at læse, forstå og diskutere almene- og erhvervsfaglige tekster samt anvende relevante læsestrategier indenfor den pågældende kontekst. Efter forløbet kan eleven indgå i kritisk dialog om læsning af forskellige teksttyper.
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Der arbejdes med: • Fagtekster • Målrettet og kritisk informationssøgning • Litteratur • Fiktion • Artikler • Læsestrategier Læringsmål: **Læringsmål for "Læsning"** Jeg kan læse og forstå tekster i almindelige og erhvervsmæssige sammenhænge Jeg kan bruge relevant læsestrategi, så det passer til det, jeg læser, og til det formål, der er med teksten Jeg kan forberede læsningen af teksten, der passer til formålet med teksten

		Jeg kan læse en novelle, så jeg får det relevante i analysen med Jeg kan anvende notatstrategier, så jeg får det optimale ud af tekster Der er særligt fokus på differentierede teksttyper, for at tydeliggøre forskellen på tekster indenfor erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.
	Praksisrelatering	Der arbejdes med fagtekster indenfor elevens relevante fagområde og uddannelsesvalg, der tilknyttes den praktiske virkelighed efter grundforløbet.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	12 modulers undervisning
	Dokumentation	Eleven arbejder både selvstændigt og i grupper, hvor der er fokus på egen forståelse af tekster og tilgangen til disse. Der arbejdes derfor med læsestrategier både individuelt og i plenum, hvor idéudveksling indgår.
	Løbende evaluering	Forløbet evalueres med 1,2,3-metoden for at sikre, at kravene opfyldes og niveauet tydeliggøres for eleven. Samtidig gives der løbende feedback fra undervisere og medstuderende.
	Bedømmelsesgrundlag	Eleven kan ud fra læseformål, kontekst og kendskab til teksttyper forberede og gennemføre læsning af relevans for erhverv, uddannelse og samfund og efterfølgende indgå i kritisk dialog om denne læsning. Det vægtes højst, at eleven kan reflektere mundtligt over den læste tekst, og dernæst at det skriftlige kan udtrykke de fokuspunkter, der er arbejdet med i de forskellige teksttyper. Der kigges også på, hvor velintegreret arbejdet med læsestrategier er og refleksionen omkring arbejdet med dem.
	Bedømmelseskriterier	Eleverne bliver bedømt ud fra evnen til at kunne reflektere over det læste samt have anvendt den mest hensigtsmæssige læsestrategi, og argumentere herfor. Opgaverne til teksterne skal besvares og gennemgås i plenum, hvor deltagelse er en forudsætning for at betegne opgaven som løst.
Dansk: Analyse og fortolkning	**Undervisningens tema**	Eleven opnår kompetencer indenfor tekstanalyse og diskussion af disse. Teksterne er relateret til erhverv, uddannelse og samfund. Der arbejdes med perspektivering til erhverv og historie på grundlag af analysen og der indgås kritisk dialog om egen vurdering af tekst.
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Der arbejdes med: • Diverse analysemodeller • Noveller • Artikler • Romanuddrag • Kultur Læringsmål: **Læringsmål for "Analyse og fortolkning"** Jeg kan forholde mig til kultur, sprog, erhverv og uddannelse, når jeg læser og diskuterer tekster Jeg kan analysere tekster, der er relevante eller relaterede til mit erhverv, min uddannelse og min dagligdag Jeg kan analysere, tolke og finde relevant betydning i tekster, der er relateret til erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag, samt diskutere min tolkning Jeg kan reflektere og vurdere teksterne på baggrund af analysen

		Jeg kan analysere ældre tekster, hvor jeg perspektiverer til nutidens tænkning om erhverv, og eventuelt den fremtidige udvikling. Det centrale i dette emne er analyse-delen, hvor eleven beskæftiger sig med flere analysemodeller og teksttyper. Fortolkningen og diskussionen bliver også væsentligt, for at kunne forholde sig kritisk til egen analyse.
	Praksisrelatering	Der arbejdes med fagtekster indenfor elevens relevante fagområde og uddannelsesvalg, der tilknyttes den praktiske virkelighed efter grundforløbet.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	11 modulers undervisning.
	Dokumentation	Eleverne arbejder ofte parvis, for at fremme argumentationen i analysedelen. Der udarbejdes også individuelle skriftlige analyser til portfolio.
	Løbende evaluering	Forløbet evalueres med 1,2,3-metoden for at sikre, at kravene opfyldes og niveauet tydeliggøres for eleven. Samtidig gives der løbende feedback fra undervisere og medstuderende
	Bedømmelsesgrundlag	Eleven kan perspektivere tekster relateret til erhverv, historie, uddannelse, samfund og dagligdag på grundlag af analyse. Det skriftlige vægtes højst i dette emne, da der vil skulle afleveres en novelle- og reklame-analyse. Dernæst er det den mundtlige gennemgang af de to hovedopgaver, der vægter og slutteligt den generelle aktive deltagelse i gruppearbejde og undervisning.
	Bedømmelseskriterier	Eleverne skal kunne analysere både reklamen og novellen ud fra den korrekte analysemodel udleveret af fagperson. Dernæst skal eleven kunne forholde sig refleksivt til tekster fra forskellige tidsperioder og kunne argumentere for det skrevne sprog.
Dansk: Fremstilling	**Undervisningens tema**	Eleven får redskaber til at kunne formidle nuancerede tekster, der er relevante i forhold til emner indenfor erhverv og samfund. Der anvendes skrivestrategier, der er tilpasset konteksten, så eleven får tydeliggjort, hvordan skriftligheden skal udformes indenfor den givne situation.
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Der arbejdes med: • Erhvervskommunikation • Ekstern og intern kommunikation • Skrivestrategier • Massekommunikation • Forretningsmails Læringsmål: **Læringsmål for "Fremstilling"** Jeg kan anvende relevante skrivestrategier, hvor jeg udtrykker mig i skrift, tale, lyd og billeder, så andre kan forstå det, og så det passer til situationen Jeg kan planlægge, forberede og fremstille skriftlige og mundtlige tekster, der er relevante for mit erhverv, min uddannelse og dagligdag Jeg kan forholde mig til sprogrigtighed, grammatik og retskrivning Jeg kan tale med andre om egne og andres skriftlige tekster fra erhverv og uddannelse. Det kan fx være om skriveformål, målgruppe, genre og sprog Jeg kan anvende forskellige fremstillingsmåder, der er relevante for min uddannelse

		Skriftlig og mundtlig fremstilling er det bærende og forskellen heri. Der bliver også arbejdet med stavning, tegnsætning og layout. Digitale medier bliver platform for udarbejdelsen.
	Praksisrelatering	Der arbejdes med fagtekster indenfor elevens relevante fagområde og uddannelsesvalg, der tilknyttes den praktiske virkelighed efter grundforløbet.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	10 modulers undervisning.
	Dokumentation	Eleverne arbejder både selvstændigt og i grupper. I gruppearbejdet anvendes CL-princippet, så alle bidrager med egenskaber. Der vil være præsentationer undervejs i forløbet.
	Løbende evaluering	Forløbet evalueres med 1,2,3-metoden for at sikre, at kravene opfyldes og niveauet tydeliggøres for eleven. Samtidig gives der løbende feedback fra undervisere og medstuderende.
	Bedømmelsesgrundlag	Eleven kan vælge, anvende og begrunde hensigtsmæssige repræsentationsformer med relevans for erhverv, uddannelse og samfund Det tæller mest, at eleven får udarbejdet sine produktioner i forbindelse med forløbet og får dem præsenteret mundtligt herefter.
	Bedømmelseskriterier	Eleven skal kunne udarbejde en reklame ud fra AIDA-modellen, herefter skal den kunne analyseres via samme model med tilføjelser fra tidligere analysemodel. Pressemeddelelse skal præsenteres mundtligt og nyhedskriterierne og nyhedstrekanten skal kunne anvendes.
Engelsk: Youth and identity	**Undervisningens tema**	*Youth and identity* En del af dette tema afgiver timer (8 moduler) til forløb om Bæredygtighed i erhvervsfagene Faglig kommunikation og Metodelære.
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Vi arbejder med (ungdoms-)identitet i det moderne samfund, og hvilke konflikter man kan møde i s personligt og i arbejdssammenhænge. Vi dykker særligt ned i ungdomskultur og identitetsdannelse • Analysemodeller til fiktion og film • Fiktion • Artikler • Film • Sociale medier Der lægges vægt på mundtlighed og præsentation af emner og tekster, som eleverne arbejder med arbejde med fiktion og film (i begrænset omfang), med fokus på ordforråd- og begrebstilegnelse. De skønlitteratur (i begrænset omfang). *Læringsmål:* Du kan redegøre for forskellige ting, der kan have indflydelse på identitet og identitetsdannelse (på forståeligt og nogenlunde grammatisk korrekt engelsk) Du kan forklare hvordan sociale medier kan påvirke identitet (på forståeligt og nogenlunde grammatisk korrekt engelsk) Du kan diskutere hvordan teknologi påvirker identitet og samfund (på forståeligt og nogenlunde grammatisk korrekt engelsk) Du kan give eksempler på særligt amerikanske tendenser i ungdomskulturer (på forståeligt og nogenlunde grammatisk korrekt engelsk) Du kan give eksempler på engelske ord fra de forskellige ordklasser

	Praksisrelatering	I alle facetter af faget afspejler materialet elevernes virkelighed som borgere i et globalt, internationalt orienteret samfund, samt som studerende på en merkantil ungdomsuddannelse. Der inddrages erhvervsfaglige artikler og casevirksomheder, hvor den engelsksprogede verdens indflydelse på Danmark og omvendt er i centrum. Desuden inddrages aktuelle emner og problemstillinger fra elevernes hverdag.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	15
	Dokumentation	Sprogproduktioner, gruppearbejde og stationsarbejde, selvstændigt arbejde med tekstproduktion både skriftligt og (primært) mundtligt.
	Løbende evaluering	Eleverne vil løbende få evaluering på mundtlige samt skriftlige præstationer i form af formativ feedback med afsæt i læringsmål for temaerne. Skriftligt arbejde og fremlæggelser vil evalueres med "vurderingen" 1, 2 eller 3, for at sikre, at kravene opfyldes og niveauet tydeliggøres for eleven.
	Bedømmelsesgrundlag	• Mundtlig deltagelse på klassen (50%) • Refleksion over engelsksproglige normer inden for erhverv og uddannelse i konteksten af et internationalt samfund (20%) • Selvstændighed og engagement (10%) • Grundlæggende ordforråd (10%)
	Bedømmelseskriterier	*Mundtlig deltagelse på klassen:* • Her er det vigtigt, at man aktivt indgår i diskussioner på klassen - på engelsk – og forsøger at besvare spørgsmål så vidt som muligt • Det er også vigtigt, at man deltager aktivt i gruppearbejde og træner samtale på engelsk i alle timer *Refleksion over engelsksproglige normer inden for erhverv og uddannelse i konteksten af et internationalt samfund:* • Her er det vigtigst, at man aktivt sætter sig ind i emnerne, der arbejdes med, og er opmærksom på sin kommunikation på engelsk afhængigt af konteksten, der arbejdes i og med *Selvstændighed og engagement*: • Her er det vigtigt, at man selv sørger for at benytte sig af tilgængelige hjælpemidler som fx ordblindeværktøjer, stavekontrol samt ordbøger - særligt når arbejdssproget er et fremmedsprog (engelsk) • Det er også meget vigtigt, at man ikke giver op, men spørger om hjælp, hvis man møder udfordringer i timerne *Grundlæggende ordforråd:* • Her er det meget vigtigt, at man løbende søger at udvikle og ikke mindst vise, at man har et tilstrækkeligt engelsk ordforråd inden for det givne emne og kontekst.
Engelsk: Marketing and advertisement	**Undervisningens tema**	*Marketing and advertisement* En del af dette tema afgiver timer (1 modul) til forløb om Bæredygtighed i erhvervsfagene Faglig kommunikation og Metodelære
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Vi arbejder med forskellige former for massekommunikation og kommunikationsstrategier, herunder reklamer og reklamers virkemidler. Vi arbejder med analysebegreber og –modeller til forskellige tekstgenrer og introduktion til grammatik. • Kommunikationsmodeller • Reklamer og andre multimodale tekster • Kommunikationsstrategier • Reklamestrategier og virkemidler Der indarbejdes et tværfagligt forløb (engelsk/dansk) med fremstilling af reklamemateriale rettet mod internationale modtagere. Der er særligt fokus på forskellige tekstgenrer og –typer samt på forskellen på teksters kommunikationsformer og –strategier. Vi træner at anvende fagets

	hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion. *Læringsmål:* Du kan finde og bruge relevante opslagsværker Du kan redegøre for forskellige slags kommunikation (på forståeligt og nogenlunde grammatisk korrekt engelsk) Du kan analysere multimodale tekster, herunder reklamer, ved hjælp af en kommunikationsmodel (på forståeligt og nogenlunde grammatisk korrekt engelsk) Du kan forklare de fem appelformer i reklamer (på forståeligt og nogenlunde grammatisk korrekt engelsk) Du kan sammenligne forskellige slags reklamer (på forståeligt og nogenlunde grammatisk korrekt engelsk)
Praksisrelatering	I alle facetter af faget afspejler materialet de studerendes virkelighed som borgere i et globalt, internationalt orienteret samfund, samt som studerende på en merkantil ungdomsuddannelse. Der inddrages erhvervsfaglige artikler og casevirksomheder, hvor den engelsksprogede verdens indflydelse på Danmark og omvendt er i centrum. Desuden inddrages aktuelle emner og problemstillinger fra de studerendes hverdag.
Vægtning (*anvendt varighed*)	14
Dokumentation	Der arbejdes både selvstændigt og i grupper med produktion af tekster, reklamer og multimodale produkter. Mundtlige præsentationer i grupper.
Løbende evaluering	De studerende vil løbende få evaluering på mundtlige samt skriftlige præstationer i form af formativ feedback med afsæt i læringsmål for temaerne. Skriftligt arbejde og fremlæggelser vil evalueres med "vurderingen" 1, 2 eller 3, for at sikre, at kravene opfyldes og niveauet tydeliggøres for eleverne.
Bedømmelsesgrundlag	• Mundtlig deltagelse på klassen (20%) • Fremstilling (40%) • Brug af kommunikationsstrategier med afsæt i teori (30%) • Selvstændighed og engagement (10%)
Bedømmelseskriterier	*Mundtlig deltagelse på klassen:* • Her er det vigtigt, at man aktivt indgår i diskussioner på klassen - på engelsk – og forsøger at besvare spørgsmål så vidt som muligt • Det er også vigtigt, at man deltager aktivt i gruppearbejde og træner samtale på engelsk i alle timer • Det er også meget vigtigt, at præsentationen/fremlæggelsen udføres på sikkert og selvstændigt engelsk *Fremstilling* • Her er det meget vigtigt at arbejdet med skriftlige og visuelle produkter er gennemarbejdet og at der er læst korrektur • Det er også vigtigt, at modeller og teorier er anvendt i fremstillingen af produkterne, og at disse kan præsenteres mundtligt *Brug af kommunikationsstrategier* • Her er det vigtigst, at man kender til forskellige former for kommunikation, og at man kan tilpasse den til kontekst og målgrupper • Det er også meget vigtigt, at der kan argumenteres for de valgte kommunikative virkemidler i forhold til målgrupper *Selvstændighed og engagement* • Det vigtigste er, at man tager ansvar for egen læring og tør lære af sine fejl • Det er også meget vigtigt, at man arbejder aktivt med alle opgaver og selv opsøger hjælp, hvor det er nødvendigt

		• Det er også godt at udvise nysgerrighed for området og fordybe sig
Engelsk: Business communication	**Undervisningens tema**	*Business communication* inkl. *individual project w/ synopsis*
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål*)	Vi arbejder med kommunikation og skriftlighed i forretningssammenhænge. De studerende beskæftiger sig med forskellige skriftlige produkter, hvor de beskriver og analyserer virksomheder, ligesom de skal arbejde med at fremstille forskellige skriftlige produkter, der afspejler realistiske kommunikationssituationer i arbejdslivet.
		• Virksomhedsprofil • E-mails og anden korrespondance • Ordrer og klager • Erhvervskommunikation • Hjemmesideanalyse Der er fokus på at kunne vælge hensigtsmæssige kommunikationsstrategier, herunder bruge omskrivninger, overbegreber og synonymer, samt at udtrykke sig skriftligt med et sammenhængende sprog tilpasset alsidige emner og kontekster. Desuden er der fokus på at skærpe elevernes evne til at anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt til oversættelse, stavning, ordforråd, grammatik, stavekontrol, ordbogsopslag, kildesøgning og tekstproduktion. *Læringsmål:*
		Du kan søge information om en virksomhed til en virksomhedsprofil (på forståeligt og overvejende grammatisk korrekt engelsk)
		Du kan analysere en hjemmeside (på forståeligt og overvejende grammatisk korrekt engelsk)
		Du kan skrive en e-mail på engelsk med korrekt hilsen til start og slut, og med fokus på formelt sprog
		Du kan forklare om en virksomhed (på forståeligt og overvejende grammatisk korrekt engelsk)
		Du kan selvstændigt bruge hjælpemidler til stavning og ordforråd og stavekontrol på engelsk
		Du kan skrive en synopsis (på forståeligt og overvejende grammatisk korrekt engelsk)
	Praksisrelatering	I alle facetter af faget afspejler materialet de studerendes virkelighed som borgere i et globalt, internationalt orienteret samfund, samt som studerende på en merkantil ungdomsuddannelse. Der inddrages erhvervsfaglige artikler og casevirksomheder, hvor den engelsksprogede verdens indflydelse på Danmark og omvendt er i centrum. Desuden inddrages aktuelle emner og problemstillinger fra de studerendes hverdag.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	15
	Dokumentation	Stationsarbejde, gruppearbejde, Word og tekstbehandling. Endeligt selvstændigt emne inkl. synopsis til brug ved caseeksamen.
	Løbende evaluering	De studerende vil løbende få evaluering på mundtlige samt skriftlige præstationer i form af formativ feedback med afsæt i læringsmål for temaerne. Skriftligt arbejde og fremlæggelser vil evalueres med "vurderingen" 1, 2 eller 3, for at sikre, at kravene opfyldes og niveauet tydeliggøres for eleverne.
	Bedømmelsesgrundlag	• *Skriftlig præstation (40%)* • *Brug af kommunikationsstrategier (10%)* • *Ordforråd (10%)* • *Selvstændigt emne med synopsis (dokumentationsopgave) (40%)*
	Bedømmelseskriterier	*Skriftlig præstation* • Det vigtigste her er, at man kan formulere sig skriftligt på grammatisk korrekt engelsk, og uden danismer

		• Det er også vigtigt, at man kan tilpasse sin kommunikation til sin modtager, og argumentere for sine valg • Det er også vigtigt, at man arbejder detaljeorienteret med layout og opsætning i de skriftlige produkter *Brug af kommunikationsstrategier* • Her er det vigtigst, at man kender til forskellige former for kommunikation, og at man kan tilpasse den til kontekst og målgrupper • Det er også meget vigtigt, at der kan argumenteres for de valgte kommunikative virkemidler i forhold til målgruppen *Ordforråd:* • Her er det meget vigtigt, at man løbende søger at udvikle og ikke mindst vise, at man har et tilstrækkeligt engelsk ordforråd i en merkantil erhvervsfaglig kontekst. *Selvstændigt emne med synopsis (dokumentationsopgave)* • En fyldestgørende synopsis med tilhørende visuelt præsentationsmateriale skal afleveres for at man kan gå til eksamen. Evaluering/feedback gives på baggrund af den mundtlige caseeksamen.
Engelsk: Across cultures	**Undervisningens tema**	*Across cultures*
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål*)	Emnet præsenterer eleverne for andre kulturer, hvor engelsk tales som primært eller sekundært sprog, samt hvordan andre kulturer ser Danmark, både i private og erhvervsmæssige situationer. • Et bredt udvalg af teksttyper om kulturforskelle • Podcasts om udlændinges syn på Danmark • Hofstedes kulturdimensioner • Selvbiografisk litteratur De studerende introduceres for redskaber til at forholde sig til kulturforskelle både privat og i erhvervsrelaterede kontekster. Gennem forskellige tekster og multimodale materialer om kulturforskelle og samfundsforhold i andre kulturer, præsenteres eleverne for engelsk som et internationalt sprog, og lærer at redegøre for og sammenligne egen og andres kulturelle forhold. *Læringsmål:* Du kan forklare kulturkendetegn for Danmark (på forståeligt og overvejende grammatisk korrekt engelsk) Du kan sammenligne lande ud fra nogle af Hofstedes kulturdimensioner (på forståeligt og overvejende grammatisk korrekt engelsk) Du kan redegøre for kulturdimensionerne 1-3 (på forståeligt og overvejende grammatisk korrekt engelsk) Du kan opstille og skrive et en forretningsmail på korrekt engelsk Du kan forklare hvad CSR er (på forståeligt og overvejende grammatisk korrekt engelsk)
	Praksisrelatering	I alle facetter af faget afspejler materialet de studerendes virkelighed som borgere i et globalt, internationalt orienteret samfund, samt som studerende på en merkantil ungdomsuddannelse. Der inddrages erhvervsfaglige artikler og casevirksomheder, hvor den engelsksprogede verdens indflydelse på Danmark og omvendt er i centrum. Desuden inddrages aktuelle emner og problemstillinger fra de studerendes hverdag.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	13
	Dokumentation	Vodcast om kulturforskelle. Gruppearbejde om tekstforståelse og –analyse. Matrixarbejde om podcasts.

	Løbende evaluering	De studerende vil løbende få evaluering på mundtlige samt skriftlige præstationer i form af formativ feedback med afsæt i læringsmål for temaerne. Skriftligt arbejde og fremlæggelser vil evalueres med "vurderingen" 1, 2 eller 3, for at sikre, at kravene opfyldes og niveauet tydeliggøres for de studerende.
	Bedømmelsesgrundlag	*Refleksion over engelsksproglige normer inden for erhverv og uddannelse i et internationalt samfund (20%)* *Mundtlig deltagelse på klassen (50%)* *Selvstændighed og engagement (10%) Forståelse for kulturelle ligheder og forskelle mellem Danmark og lande i den engelsksprogede verden (20%)*
	Bedømmelseskriterier	*Refleksion over engelsksproglige normer inden for erhverv og uddannelse i konteksten af et internationalt samfund:* Her er det vigtigst, at man aktivt sætter sig ind i emnerne, der arbejdes med, og er opmærksom på sin kommunikation på engelsk afhængigt af konteksten, der arbejdes i og med *Mundtlig deltagelse på klassen:* Her er det vigtigt, at man aktivt indgår i diskussioner på klassen - på engelsk – og forsøger at besvare spørgsmål så vidt som muligt Det er også vigtigt, at man deltager aktivt i gruppearbejde og træner samtale på engelsk i alle timer *Selvstændighed og engagement* Det vigtigste er, at man tager ansvar for egen læring og tør lære af sine fejl Det er også meget vigtigt, at man arbejder aktivt med alle opgaver og selv opsøger hjælp, hvor det er nødvendigt Det er også godt at udvise nysgerrighed for området og fordybe sig *Forståelse for kulturelle ligheder og forskelle mellem Danmark og lande i den engelsksprogede verden* Her er det vigtigst, at man i kommunikationssammenhænge kan genkende kulturelle forskelle og tilpasse sin kommunikation derefter Det er også vigtigt, at man kan diskutere aktuelle tværkulturelle emner på engelsk, og forsøge at forholde sig kritisk og objektiv.
Samfundsfag: Politik	**Undervisningens tema**	**Politik**
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål*)	**Indhold:** Der kan ligge forskellige betydninger i ordet politik. Det kan f.eks. handle om holdninger til forskellige metoder og principper eller gå på strukturen og opbygningen af organisationen. Dette tema, Politik, handler om, hvordan Danmark er bygget op politisk. Det vil sige: • Hvordan er landet styret? • Hvilke forskellige holdninger præger politikken? • Hvilke institutioner er med i det politiske system? Danmark står ikke alene, og derfor hænger politikken i Danmark sammen med, hvad der sker i resten af verden. Derfor vil der også være indhold, som handler om forholdet til andre lande, herunder EU og andre organisationer. Grundlæggende handler politik om, hvordan hverdagen fungerer for borgerne i et land eller personerne i en organisation. De fleste borgere har en holdning til, hvordan de gerne vil have deres hverdag, og dermed har de også en politisk holdning. Inden for området Politik arbejder vi med følgende områder af kernestoffet for at nå de faglige mål for samfundsfag, jf. bilag 16 i Grundforløbsbekendtgørelsen: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/692 **Politik:** • Demokrati (niv. F)

	• Politiske institutioner og beslutningsprocesser (niv. F-C) • Staten, regionerne og kommunerne (niv. F-C) • Politiske interesser (niv. E-D) • Ideologierne (niv. E-D) • Politiske partier (niv. D) • Velfærdsmodeller (niv. D-C • Internationalisering (niv. E) • Medier (niv. F-C) Retssystem og domstole: Danmarks Domstole (kenddinret.dk)

Læringsmål for "Politik"
Du kan redegøre for begreberne "demokrati" og "diktatur" og forklare forskellen på de to styreformer
Du kan redegøre for begreberne "direkte demokrati" og "indirekte demokrati" og forklare forskellene
Du kan redegøre for hvad der ligger i "magtens tredeling" (den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt"
Du kan redegøre for opbygningen i Danmark med stat, regioner og kommuner
Du kan give eksempler på opgaver, der ligger i staten
Du kan give eksempler på opgaver, der ligger i regionerne
Du kan give eksempler på opgaver, der ligger i kommunerne
Du kan redegøre for hvilke partier der ønsker at regionerne skal nedlægges
Du kan give eksempler på forskellige politiske interessekonflikter i Danmark, samt diskutere disse fra forskellige vinkler
Du kan give eksempler på forskellige interessekonflikter mellem Danmark og EU, samt diskutere disse fra forskellige vinkler
Du kan redegøre for begrebet "ideologi"
Du kan forklare forskellene på de tre hovedideologier: Liberalisme, socialisme, konservatisme
Du kan redegøre for de politiske partier i folketinget, samt placere disse på Venstrefløjen, Midten eller Højrefløjen
Du kan redegøre for hvad der ligger i begrebet "arbejdsmarkedspolitik" og give eksempler herpå

Praksisrelatering	
Vægtning (*anvendt varighed*)	22 modulers undervisning
Dokumentation	Dokumentationsopgaver i form af caseopgaver, løbende skriftlige og mundtlige opgaver i undervisningen samt refleksopgaver, jf. temaets studieplan i OneNote.
Løbende evaluering	Den løbende evaluering afspejles ved afslutningen af temaet med et portfolioark
Bedømmelsesgrundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse (15%)

		• Anvendelse af teori til forståelse af, hvordan et demokratisk land som Danmark er bygget op politisk, samt forståelse for EU-samarbejdet (20%) • Anvendelse af teori til forståelse af sammenhænge i eget uddannelsesvalg og muligheder for, med egne holdninger, at få indflydelse på samfundets udvikling (15%) • Dokumentationsopgaven (20%) • Engagement i området (30%)
	Bedømmelseskriterier	Mundtlig deltagelse: • Det er vigtigt, at du er aktiv i undervisningen • Det er vigtigt, at du stiller spørgsmål, når du er i tvivl • Det er vigtigt, at du forsøger at svare på spørgsmål, også selv om du ikke er 100% sikker på svaret. Anvendelse af teori til forståelse af, hvordan et demokratisk land som Danmark er bygget op politisk, samt forståelse for EU-samarbejdet: • Det er vigtigt, at du kan forstå teori og teoretiske modeller, som forklarer baggrunden for, hvordan Danmark er opbygget politisk • Det er ligeledes vigtigt, at du forstår opbygningen af EU og samarbejdet med EU Anvendelse af teori til forståelse af sammenhænge i eget uddannelsesvalg og muligheder for, med egne holdninger, at få indflydelse på samfundets udvikling: • Det er vigtigt, at du bliver bevidst om din egen rolle og de muligheder, som du har for indflydelse i et demokratisk samfund • Det er ligeledes vigtigt, at du kan se, hvilke områder inden for dit uddannelsesvalg, som er relevante at kende og forstå, at du kan have indflydelse på fremadrettet. Dokumentationsopgaven: • Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din casevirksomhed • Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og der er læst korrektur • Det er ligeledes vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven Engagement i opgaven området: • Det er vigtigt, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner i klassen • Det er også vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig
Samfundsfag: Sociologi	**Undervisningens tema**	*Sociologi*
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål*)	I dette tema skal vi arbejde med sociologi. Sociologi handler om, hvordan samfundet er sat sammen. Udgangspunktet er at se på borgerne, som lever i samfundet og finde ud af, hvordan de er sat sammen, og hvilke årsager der er til den udvikling, der finder sted. Dette sker ved: • At undersøge befolkningen på forskellige måder • At finde frem til tendenser, grupperinger, adfærd og sammenhænge. Udgangspunktet for undersøgelserne kan være kulturelle, sociale, økonomiske, teknologiske eller noget helt andet. Det giver mulighed for at undersøge fx geografiske, kønsmæssige eller politiske forskelle i befolkningen. Indholdet dækker de faglige mål for samfundsfag, jf. Bilag 16 i Grundfagsbekendtgørelsen: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/692 : *Samfundsmæssig udvikling* • Fra det traditionelle til det senmoderne • Teknologisk udvikling – samspil mellem teknologi og samfund *Sociale og kulturelle forklaringsmodeller* • Forskelle i det danske samfund (faktorer)

	• Forklaringsmodeller (fx målgrupper og behov, kapitaler og sociale felter) *Sociologiske metoder* • Kvalitative og kvantitative metoder • Fejlkilder • Problemformulering **Læringsmål for "Sociologi"** Du kan redegøre for hovedtræk i udviklingen fra det traditionelle og moderne samfund til det senmoderne samfund Du kan give eksempler på hvordan den teknologiske udvikling har påvirket arbejdsmarkedet Du kender til forskellige synsvinkler på udviklingen i samfundet Du kan forklare forskellige aspekter af forskelle mellem grupper i det danske samfund Du kan bruge forklaringsmodeller til at analysere sociale og kulturelle forskelle og ligheder Du kan forklare forskellen på "kvantitativ metode" og "kvalitativ metode", samt give eksempler på begge Du kan redegøre for arbejdsmarkedsforhold, der har relevans for din uddannelse og fremtidige arbejde
Praksisrelatering	I temaet sociologi bindes teori og modeller op på elevernes virkelighed som borgere i det danske (og globale) samfund, samt som studerende på en merkantil ungdomsuddannelse. Der inddrages erhvervsfaglige artikler og casevirksomheder, samt aktuelle emner og problemstillinger fra elevernes hverdag.
Vægtning (*anvendt varighed*)	22 modulers undervisning
Dokumentation	Dokumentationsopgaver i form af caseopgaver, løbende skriftlige og mundtlige opgaver i undervisningen samt refleksionsopgaver, jf. temaets studieplan i OneNote.
Løbende evaluering	Elevernes arbejde med caseopgaver vil løbende blive evalueret med mundtlig og skriftlig feedback, og eleverne vil give hinanden feedback på mundtlige præstationer som træning frem mod caseeksamen. Den løbende evaluering afspejles ved afslutning af temaet med et portfolioark.
Bedømmelsesgrundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (20%) • Dokumentationsopgave (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30%) • Refleksion over samfundsmæssig udvikling (20%)
Bedømmelseskriterier	*Mundtlig deltagelse og engagement:* • Det er mest vigtigt, at man er aktivt deltagende i undervisningen ved at indgå i diskussioner, prøve at besvare spørgsmål og arbejde med opgaverne • Det er også vigtigt at man stiller spørgsmål, hvis man er i tvivl om noget • Det er meget godt, hvis man udviser nysgerrighed om emnet og forsøger at fordybe sig *Dokumentationsopgave*

		• Det vigtigste er, at man sætter sig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere sin casevirksomhed • Det er også vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og at der er læst korrektur • Det er vigtigt, at man søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven *Forståelse af teori, modeller og metode* • Det vigtigste er, at man har en overordnet forståelse af teori og modeller, og kan bruge dem til at analysere virkelighedens problemstillinger • Det er også meget vigtigt, at man kan skelne mellem kvantitativ og kvalitativ metode, og give eksempler på undersøgelser, der hører under hver af dem *Refleksion over samfundsmæssig udvikling* • Her er det vigtigste, at man forsøger at forholde sig til det samfund, vi lever i, og at man kan se samfundsmæssige problemstillinger nuanceret, fra flere sider.
Samfundsfag: Økonomi	**Undervisningens tema**	Økonomi
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål*)	Økonomi spiller en stor rolle for samfundet. Denne del af bogen handler om, hvordan økonomien hænger sammen og påvirker samfundet. Vi er alle afhængige af, at der er sammenhæng i den fælles økonomi for samfundet. Indimellem kan det være svært at overskue, hvordan forskellige forhold påvirker hinanden. De enkelte afsnit skal give et overblik over forskellige forhold og begreber, som har betydning for samfundsøkonomien - og i sidste ende også dig som borger. Tilsammen skal det give en fornemmelse af, hvilke overvejelser der spiller ind, når der skal træffes beslutninger og tages initiativer, som har betydning for økonomien. Vi skal både se på, hvilke økonomiske værktøjer politikerne råder over og det økonomiske samspil mellem staten, virksomhederne og borgerne. Det handler altså om, hvad der påvirker og har betydning for de økonomiske beslutninger, og også hvilke konsekvenser de økonomiske beslutninger fører med sig. Indholdet dækker de faglige mål for samfundsfag, jf. Bilag 16 i Grundfagsbekendtgørelsen: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/555#P16 *Økonomi* • Udbud og efterspørgsel samt økonomiske faktorer • BNP • Betalingsbalancen og international handel *Økonomiske mål* • Konjunkturer • Økonomiske mål i Danmark og EU *Det økonomiske kredsløb* • Husholdningerne • Virksomhederne • Den offentlige sektor • Den finansielle sektor • Udlandet *Økonomisk styring* • Økonomisk politik • Økonomisk politik i EU <u>Læringsmål:</u>

	Du kan forklare sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel og den afledede effekt på BNP Du kan anvende det økonomiske kredsløb, beskrive de enkelte sektorer og deres indflydelse Du kan forklare konjunkturernes indflydelse på dansk økonomi samt diskutere økonomiske mål Du kan redefor for de forskellige økonomiske politikker og sætte dem i spil i det økonomiske kredsløb Du kan diskutere Danmarks økonomiske samspil med EU og udlandet generelt
Praksisrelatering	I temaet økonomi bruges teori og modeller til at skabe forståelse for udviklingen i dansk økonomi gennem inddragelse aktuelle temaer, casevirksomheder og nyhedsartikler.
Vægtning (*anvendt varighed*)	17 modulers undervisning
Dokumentation	Dokumentationsopgaver i form af caseopgaver, løbende skriftlige og mundtlige opgaver i undervisningen samt refleksionsopgaver, jf. temaets studieplan i OneNote.
Løbende evaluering	Elevernes arbejde med caseopgaver vil løbende blive evalueret med mundtlig og skriftlig feedback, og eleverne vil give hinanden feedback på mundtlige præstationer som træning frem mod caseeksamen.
Bedømmelsesgrundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (20%) • Dokumentationsopgave (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30%) • Refleksion over samfundsmæssig-økonomisk udvikling (20%)
Bedømmelseskriterier	*Mundtlig deltagelse og engagement:* • Det er mest vigtigt, at du er aktivt deltagende i undervisningen ved at indgå i diskussioner, prøve at besvare spørgsmål og arbejde med opgaverne • Det er også vigtigt at du stiller spørgsmål, hvis du er i tvivl om noget • Det er godt at følge med nyheder – TV-aviser, almindelige aviser etc. - da de ofte vil danne grundlag for debatter i klassen *Dokumentationsopgave* • Det vigtigste er, at man sætter sig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din case-virksomhed • Det er også vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og at der er læst korrektur • Det er vigtigt, at man søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven *Forståelse af teori, modeller og metode* • Det vigtigste er, at man har en overordnet forståelse af teori og modeller, og kan bruge dem til at analysere virkelighedens problemstillinger • Det er afgørende, at du kan argumentere for valg af økonomisk styringsværktøj, når du ved hjælp af det økonomiske kredsløb skal løse en samfundsøkonomisk udfordring *Refleksion over samfundsmæssig-økonomisk udvikling* • Her er det vigtigste, at man forsøger at forholde sig til det samfund, vi lever i, og at man kan se samfundsmæssige problemstillinger nuanceret, fra flere sider.

Bekendtgørelsen for grundfag og erhvervsfag fremgår af nedenstående afsnit om lovgrundlag.

Bedømmelse ved afslutning af GF1

- Erhvervsfag i gruppe 2 og 3 bedømmes bestået / ikke bestået
- Grundfagene: Et fag afsluttes med sidste undervisningstime. Afsluttende standpunktskarakter afgives ved afslutning af faget, dog med en dags varsel inden caseundervisningsdag
- Eksamen: Et af grundfagene udtrækkes til eksamen i casevirksomheden (skoleår 2025/26: Matas A/S), hvorefter eksamenskarakter afgives.

Omeksamination og frivillig indstilling til eksamen

I fag, hvor der er et beståelseskrav på 02, har eleven med standpunktskarakter under 02 mulighed for at indstille sig til eksamen, hvis faget ikke bliver udtrukket til eksamen, da denne standpunktskarakter ellers vil hindre elevens videre uddannelsesforløb. Eleven skal senest 14 dage efter at karaktererne er blevet offentliggjort, give skolen skriftlig besked om, at eleven ønsker at indstille sig til eksamen.

En eksaminand kan på ny indstille sig til at deltage i samme prøve, hvis eksaminanden ikke har opnået minimum karakteren 02 i den første grundfagseksamen eller ikke har opnået bedømmelsen "bestået" i grundforløbsprøven. Skolen kan ved usædvanlige forhold tillade en eksaminand at deltage i yderligere 1 reeksamination, dvs. en elev kan maksimalt deltage i 3 eksaminer i samme fag på samme niveau og i samme fag. Eleven skal senest på 5. hverdag efter afholdt eksamen afgive skriftlig tilmelding til reeksamination. Tilmeldingen er bindende.

Grundforløb + (GF+)

Hvis det er mere end to år siden, at man har afsluttet folkeskolen, kan det være en mulighed at starte på GF+ og umiddelbart derefter fortsætte på Grundforløb 2/GF2.

GF+ startes op to gang om året – i forår og efterår, og har varighed på 10 uger og indeholder elementer af nedenstående erhvervsfag, hvoraf de kursiverede erhvervsfag som minimum er inddraget:

Erhvervsfag

• Erhvervsfag 2	*1,5 uger*	*Arbejdspladskultur*
	1,0 uger	Lærepladssøgning
	1,5 uger	Samfund og sundhed
• Erhvervsfag 3	*1,0 uger*	*Arbejdsplanlægning og samarbejde*
	1,0 uger	Faglig dokumentation
	1,0 uger	*Faglig kommunikation*
	1,0 uger	Innovation og iværksætteri
	1,0 uger	*Metodelære*

Kombinationsfag

Der undervises i følgende elementer på GF+:

- Danskfaglige kompetencer
- Samfundsfaglige kompetencer
- Sproglige kompetencer
- Færdigheder i regning
- Færdigheder i lærepladssøgning

Beskrivelserne af de respektive erhvervsfag fremgår af bekendtgørelsen for grundfag, erhvervsfag og kombinationsfag. Se nedenstående afsnit om lovgrundlag.

Læringsaktiviteter
På GF+ indgår følgende læringsaktiviteter i det nedenfor beskrevne læringsmiljø.

Læringselementer
Målene fra erhvervsfagene er fordelt på temaerne. Eleverne præsenteres i OneNote ved opstart af hvert tema for læringsmål for temaet, så den enkelte elev har mulighed for undervejs at følge arbejdet med erhvervsfagene.

Læringsmiljø
For at sikre et godt socialt miljø blandt eleverne er alle tilknyttet en stamklasse.

Undervisningen tilrettelægges tematiseret, hvor hvert tema udfoldes i et projektorienteret forløb. Elementerne i kombinationsfaget peger ind i projekterne og bidrager hermed til den erhvervsrettede projektorienterede undervisning.

Undervisningen tilrettelægges helhedsorienteret med henblik på elevernes tilegnelse af viden, færdigheder og kompetencer. Projektarbejde som didaktisk metode er bærende i GF+. Undervisning på GF+ er dermed generelt kendetegnet ved, at teori og praksis kombineres i anvendelsesorienteret erhvervsrettet undervisning med inddragelse af ekstern sparring. Det kan være i form af virksomhedsbesøg, af oplæg udefra, af eksterne input fra erhvervslivet ved bedømmelser eller i form af eksterne aftagere af elevernes arbejde. Skolen oplever, at ekstern sparring har en positiv effekt på elevernes motivation; elevernes forståelse forstærkes af den virkelighedsnære kontekst, som bedømmelsen dermed foregår i.

Undervisningen differentieres, så den enkelte elev bliver udfordret på egne evner og interesser.

Undervisningsdifferentiering
Undervisningen differentieres i forhold til elevens standpunkt, forudsætninger og behov. Den digitale ramme for differentieringen er OneNote Class Notebook, som samler alle grundfag og forløb i en præfabrikeret struktur, hvilket understøtter den svage elev i at orientere sig i materialerne og som yderligere giver en platform, hvor viden kan genbesøges faktuelt, auditivt og visuelt. Brugen af OneNote Class Notebook åbner ligeledes naturlige muligheder for at udfordre den stærke elev ud over klassens fælles undervisning. Måden, hvorpå der differentieres, er afhængig af elevernes kompetencer, undervisningens indhold og aktivitet. Der differentieres i forhold til elevforudsætninger, metode, opgaver, medier, organisering (CL-principper) og fagligt niveau, således at undervisningen tager hensyn til elevernes forskellige måder at lære på og deres faglige forudsætninger og evt. erhvervserfaring.
Der differentieres ud fra følgende kriterier:

- Fagligt niveau (elevernes kognitive niveau i forhold til faget)
- Fagligt engagement (elevernes motivation og lyst til at lære)
- Socialt engagement (elevernes evne til at indgå i samspil med andre)

Differentieringen kommer til udtryk i undervisningen i form af valg af:

- Indhold/mål
- Metoder

- Organiseringsform
- Materialer/medier/inddragelse af IT
- Tid til opgaveløsning

Feedback
Eleverne har kendskab til kriterierne, som de bliver vurderet i forhold til. Der opstilles for hvert tema læringsmål, hvor eleven gennem besvarelse af læringsmålene forholder sig til egen indsats og til eget læringsudbytte i hvert tema.

Eleverne opnår gennem feedback efter hvert tema overblik over egen progression i uddannelsen.

Evaluering
Hvert år gennemføres den centrale IT-baserede elev-tilfredshedsundersøgelse i hver afdeling. Undersøgelsen foregår i efteråret, og resultatet bliver gjort til genstand for en drøftelse, såvel i skolens ledelse, som i de enkelte klasseteams, hvor den danner baggrund for opfølgningsplan og fremadrettede løbende evalueringer med eleverne.

Bedømmelse GF+
- Erhvervsfag bedømmes bestået/ikke bestået
- Kombinationsfaget bedømmes bestået/ikke bestået
- Beståelse er ikke en forudsætning for at fortsætte på GF2.

Grundforløb 2/GF2
GF2 startes op i januar, har som nævnt en varighed på 20 uger og indeholder:

Grundfag
Der undervises i følgende obligatoriske grundfag på GF2:

- Afsætning C
- Erhvervsinformatik C
- Matematik C
- Organisation C
- Virksomhedsøkonomi C

Læringsaktiviteter
På GF2 indgår nedenstående læringsaktiviteter i det herunder beskrevne læringsmiljø.

USF/uddannelsesspecifikke fag
USF gennemføres dels som virksomhedsforlagt undervisning og dels som afsluttende tværfagligt forløb i samarbejde med lokale virksomheder og/eller efter elevens brancheønske. I forløbet arbejdes yderligere i dybden med faglige elementer i forhold til videns-, færdigheds- og kompetencekrav for valgt uddannelsesretning.

Der er efter GF2 opnået kompetence til detail og handel samt skiftekompetence mellem detail og handel, således at begge uddannelsesspecifikke fag giver adgang til hovedforløb som EUD i begge uddannelsesretninger.

Læringsmiljø

For at sikre et godt socialt miljø blandt eleverne er alle tilknyttet en stamklasse.

Undervisningen gennemføres som et mix af tværfaglig, projektorienteret, praksisnær, erhvervsrettet og faglig undervisning. Undervisningen varierer mellem klasseundervisning, gruppeopgaver, individuelle opgaver og projektorienteret undervisning.

Grundfagene peger ind i de tværfaglige forløb. Hvor grundfagsemner ikke naturligt peger ind i projekterne, gennemføres undervisningen som faglig erhvervsrettet undervisning.

Undervisningen tilrettelægges helhedsorienteret med henblik på elevernes tilegnelse af viden, færdigheder og kompetencer. Undervisning i Grundforløbets 2. del er kendetegnet ved, at teori og praksis kombineres i anvendelsesorienteret erhvervsrettet undervisning med inddragelse af ekstern sparring. Det kan være i form af oplæg udefra eller i form af eksterne aftagere af elevernes arbejde. Skolen oplever, at ekstern sparring har en positiv effekt på elevernes motivation; elevernes forståelse forstærkes af den virkelighedsnære kontekst.

Undervisningen differentieres, så den enkelte elev bliver udfordret på egne evner og interesser set i forhold til valgte brancheretning.

Undervisningsdifferentiering

Undervisningen differentieres i forhold til elevens standpunkt, forudsætninger og behov. Den digitale ramme for differentieringen er OneNote Class Notebook, som samler alle grundfag og forløb i en præfabrikeret struktur, hvilket understøtter den svage elev i at orientere sig i materialerne og som yderligere giver en platform, hvor viden kan genbesøges faktuelt, auditivt og visuelt. Brugen af OneNote Class Notebook åbner ligeledes naturlige muligheder for at udfordre den stærke elev ud over klassens fælles undervisning. Måden, hvorpå der differentieres, er afhængig af elevernes kompetencer, undervisningens indhold og aktivitet. Der differentieres i forhold til elevforudsætninger, metode, opgaver, medier, organisering (CL-principper) og fagligt niveau, således at undervisningen tager hensyn til elevernes forskellige måder at lære på og deres faglige forudsætninger og evt. erhvervserfaring.

Der differentieres ud fra følgende kriterier:

- Fagligt niveau (elevernes kognitive niveau i forhold til faget)
- Fagligt engagement (elevernes motivation og lyst til at lære)
- Socialt engagement (elevernes evne til at indgå i samspil med andre)

Differentieringen kommer til udtryk i undervisningen i form af valg af:

- Indhold/mål
- Metoder
- Organiseringsform
- Materialer/medier/inddragelse af IT
- Tid til opgaveløsning

Dokumentationskrav i grundfag

Der skal i grundfagene på niveau C udarbejdes dokumentation jf. grundfagsbekendtgørelsen. Form og omfang af dokumentationsopgaverne er fastsat her:

- Afsætning: Som led i undervisningen arbejder eleven med en brancherelevant case udarbejdet af skolen eller en virksomhed, hvor fagets metoder og modeller anvendes til belysning af en konkret problemstilling. Casen skal dække faget bredt og omfatte mindst fem af de faglige mål og tilhørende kernestof. Casearbejdet dokumenteres med præsentation baseret på minimum 2 normalsider.
- Erhvervsinformatik: Arbejdsportfolio med minimum to produkter fra hver af fagets tre hovedområder (samlet i alt minimum 1,5 normalsider), hvorfra der udvælges præsentationsportfolio, som ligeledes repræsenterer alle tre hovedområder. Udformning vil oftest være noter og/eller opgaveløsninger fra bog.
- Virksomhedsøkonomi: Analyse af indtjeningsevnen udarbejdet i Excel ark med brug af formler, herunder sumformel og referencer, samt flettede tekstfelter med tekstmæssig besvarelse af spørgsmål (0,5-1 normalside) på tværs af minimum fem af fagets hovedområder. Dokumentationsopgaven danner baggrund for en mundtlig præsentation
- Matematik: Projektrapport i Word, minimum 6 normalsider
- Organisation: Selvvalgt emne (synopsis og præsentationsmateriale)
- Dansk: Portfolio med teksttyper, som har relevans i forhold til elevens uddannelsesretning og fremtidige jobsituation i erhvervslivet, til elevens videre uddannelse og i forhold til elevens personlige udvikling.
- Engelsk: Individuel opgave (synopsis i Word med et indholdsmæssigt omfang på 1 - 2 sider samt præsentationsmateriale på Power Point)
- Samfundsfag: Mindre casebaseret opgave, som dækker alle tre af fagets hovedområder.

Dokumentationskrav i uddannelsesspecifikke fag

Detail/Handel	Detail/Handel	Detail/Handel	Detail/Handel
Kompetence	Dokumentation i USF-virksomhed	Indhold	Omfang

Handelsregning	• Kalkulationer i Excel
	  • Svar på relevante "20 spørgsmål" i Word
	• Nulpunktsberegninger i Excel
	  • Svar på relevante "20 spørgsmål" i Word
		Fordelingskalkulation med tilhørende svar
		Forkalkulation med tilhørende svar
		1 nulpunktsberegning for reklamenulpunkt med tilhørende svar
			3 regneark
			Tekst i alt 1/4 - 1/2 normalside

Kommunikation	• Tjekliste til kommunikation
	  • Svar på relevante "20 spørgsmål" i Word
	• Eksempler på inter/ekstern kommunikation
	  • Svar på relevante "20 spørgsmål" i Word
		Opgave: Tjekliste til kommunikationsmodellen
		Mødeindkaldelse
		Opslag til SoMe (Detail)
		Præsentationsmateriale for virksomheden (Handel)
			Tekst ½ normalside
			Tekst ½ normalside pr. Produkt (mødeindkaldelse + SoMe-opslag ELLER præsentationsmateriale for virksomheden)

Salg og service	• Salgstrappen i USF-virksomhed • Offline- og online kundebetjening	Skabelon med salgstrappen i en given salgssituation Konkrete eksempler på begge med skriftlig rollespil indenfor egen retning og USF-virksomhed	Tekst ½ normalside Tekst ½ normalside

Forretnings-forståelse	• Ejerform og virksomhedstype
	• Forretningsmodel
	  • Svar på relevante "20 spørgsmål" i Word
	• Oversigt over virksomhedens største konkurrenter
	  • Svar på relevante "20 spørgsmål" i Word
		Redegørelse for ejerform og type inkl. plads i distributionskæden
		Marketingmix med tilhørende svar
		Skydeskivemodellen med tilhørende svar
			3 Word dokumenter
			Tekst i alt 1/2 - 1/1 normalside

Optimering af arbejdsprocesser	Opgave om digitalisering som redskab til optimeringsstrategi	Eksempler på, hvordan en virksomhed kan bruge digitalisering til at målrette markedsføring til de forskellige kunders behov og købsadfærd.	¼ normalside
Databehandling	Tjekliste 6.2.5 Workshop 1	Beskrivelse af lovmæssige krav til indsamling og håndtering af data. Kundeklub / CRM	1 dokument 1 dokument

Kontor	Kontor	Kontor	Kontor
Kompetence	Dokumentation i USF-virksomhed	Indhold	Omfang
Forretnings-forståelse	Præsentation af virksomhed med arbejdsopgaver som kontorelev	• Vision, mission, profil og værdier. • Forretningsområde • Typiske arbejdsopgaver	Tekst: ½ normalside
Datahåndtering	Tjekliste 6.2.5 Workshop 1	Beskrivelse af lovmæssige krav til indsamling og håndtering af data. Kundeklub/CRM? Kontor - MGB	1 normalside

Kommunikation	• Tjekliste til kommunikation
	  • Svar på relevante "20 spørgsmål" i Word
	• Eksempler på inter/ekstern kommunikation
	  • Svar på relevante "20 spørgsmål" i Word
		• Tjekliste til kommunikationsmodellen
		• Mødeindkaldelse
			½ normalside
			½ normalside

Kvalitet og service	CSR-aktiviteter Kvalitetssikring og god service	• Overvejelser om CSR for virksomheden med nuværende løsninger og forslag til nye tiltag, som lokal samfundsstøtte, energibesparelser eller miljøvenlige produkter i bygningen. • Kommunikationsmodellen: skrevne og uskrevne normer for en virksomhed for at sikre god kvalitet og god service til kunderne	½ normalside ½ normalside

Feedback

Eleverne har kendskab til kriterierne, de bliver vurderet i forhold til. Der opstilles for hvert forløb, såvel tværfagligt som monofagligt, læringsmål, hvor eleven forholder sig til eget læringsudbytte

Der afvikles individuelle samtaler efter praktikuge, som understøtter elevens bevidsthed om niveau, retning og eget udviklingspotentiale.

Eleverne opnår gennem løbende feedback overblik over egen progression i uddannelsen.

Undervisningsbeskrivelser for grundfag

Afsætning C Virksomheds-forståelse	Undervisningens tema	Virksomhedsforståelse
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Indhold: Virksomheder har til alle tider haft en bevidsthed om, hvordan de tjener deres penge, og hvordan de skaber et overskud; været bevidste om, hvordan kunder skal behandles for at opnå gode resultater. Eleven lærer om de 3 traditionelle offline forretningsmodeller: produktions-, service-handelsvirksomheder samt forretningsmodeller på e-handel. Hvordan virksomheden kan differentiere sig. Hvad virksomheden sælger, til hvem og hvordan. Eleven lærer om virksomhedskoncepter. Den grundlæggende idè og plan for virksomheden. Eleven arbejder med SWOT - analyse og lærer at se og vurdere en virksomheds interne og eksterne situation. Til forståelse af en virksomheds interne og eksterne situation præsenteres eleven for Omverdensmodellen. Distributionskæden (varens vej fra producent til forbruger) er et væsentligt område til virksomhedsforståelse, handel mellem virksomheder og kunder. Eleven skal kunne redegøre for forskellene for købsadfærden på B2C + og B2B markedet. Ligeledes skal eleven kunne redegøre for de 3 delmarkeder (det industrielle, det offentlige og mellemhandlermarkedet. Eleven skal have viden om Købeloven, herunder regler om reklamationsret, fortrydelsesret samt formodningsreglen. Ligeledes skal eleven have kendskab til sælgers pligter ved levering: rette kvalitet, rette tid, rette sted og rette pris herunder forskellen på væsentlige og uvæsentlige mangler. Indholdet dækker de faglige mål for Afsætning, jf. Bilag 2 i Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. Virksomhedsforståelse: • Forretningsmodeller • Forretningskonceptet • Distributionskæden • SWOT-modellen • Markeder • Lovgivning Læringsmål: ☐ Du kan redegøre for forskellige traditionelle forretningsmodeller ☐ Du kan redegøre for forskellige digitale forretningsmodeller ☐ Du kan redegøre for begreberne virksomhedens idé, vision og værdi ☐ Du kan redegøre for en virksomheds forretningskoncept ☐ Du kan forklare distributionskædens elementer og opbygning ☐ Du kan redegøre for begrebet Channel Marketing

	☐ Du kan referere SWOT-modellens opbygning ☐ Du kan redegøre for SWOT-modellens indhold og opbygning ☐ Du kan give konkrete eksempler på forhold, der indgår i en SWOT-model ☐ Du kan redegøre for kendetegnene for konsumentmarkedet (B2C) ☐ Du kan redegøre for kendetegnene for producentmarkedet (B2B) ☐ Du kan referere relevante love og regler i forbindelse med et salg ☐ Du kan redegøre for relevante love og regler vedrørende produkter og serviceydelser ☐ Du kan referere til købeloven omkring reklamations- og fortrydelsesregel samt formodningsreglen ☐ Du kan redegøre for sælgers 4 pligter ved levering og købers rettigheder ved sælgers manglende opfyldelse af de 4 pligter Undervisningen veksler mellem teorigennemgang, individuelle opgaver, gruppearbejde og gruppefremlæggelser. Eleverne videooptagelser, ved løsning af praktiske opgaver, vil indgå som træning i fremlæggelser. I 1. tema er klasserum og det sociale begge vigtige elementer i forberedelsen for at opnå et godt læringsrum og miljø.
Praksisrelatering	I faget inddrages relevante og aktuelle nyhedsartikler fra mange virksomheder. Undersøgelse af købsadfærd på B2C og B2B markeder og undersøgelse af virksomheders hjemmesider og fysiske besøg i virksomheder, skaber forståelse for den verden, som eleverne skal forstå og kunne agere i efter forløbet. Studietur til Aarhus med virksomhedsbesøg vil ligeledes indgå i arbejdet med elevernes forståelse af virksomhedsforståelse.
Vægtning (*anvendt varighed*)	13 moduler
Dokumentation	Dokumentationsopgaver i form af caseopgaver (flere virksomheder anvendes. Eks. REMA1000,), løbende skriftlige og mundtlige opgaver i undervisningen samt refleksopgaver, jf. temaets studieplan i OneNote. Portfolioark anvendes ved afslutning af tema, som refleksion- og repetitionsark. Caseopgaver anvendes som træning til den endelige caseeksamen.
Løbende evaluering	Forskellige gruppearbejder fremlægges med PowerPoint eller plancher. Plancher hænger på vægge til repetition. Løbende feedback på mundtlige og skriftlige præstationer, som træning til case eksamen.
Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30) • Refleksion over sammenhænge i faget (20%) • Dokumentationsopgaven (20%)
Bedømmelses-kriterier	Mundtlig deltagelse og engagement: • Det er vigtigt, at du er aktiv i undervisningen • Det er vigtigt, at du stiller spørgsmål, når du er i tvivl • Det er vigtigt, at du forsøger at svare på spørgsmål, også selv om du ikke er 100% sikker på svaret. • Det er vigtigt, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner i klassen • Det er også vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig Forståelse af teori, modeller og metode: • Det er vigtigt, at du kan forstå teori og teoretiske modeller og anvende disse i forskellige sammenhænge • Det er ligeledes vigtigt, at du kan bruge teori og modeller til at analysere forskellige virksomheder

		Refleksion over sammenhænge i faget: • Det er vigtigt, at du kan forstå sammenhænge i faget og sammenhæng til de arbejdsområder faget præsenterer i forhold til dit uddannelsesvalg. • Det er ligeledes vigtigt, at du kan se, hvilke områder inden for dit uddannelsesvalg, som er relevante at kende og forstå, at du kan have indflydelse på fremadrettet. Dokumentationsopgaven: • Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din casevirksomhed • Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og der er læst korrektur • Det er ligeledes vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven
Afsætning C Efterspørgsel	Undervisningens tema	Efterspørgsel
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Indhold: Segmentering og målgruppevalg er vigtig at foretage i virksomhederne. Jo mere viden virksomheden har om målgruppen, jo mere præcist kan virksomheden være, når den kommunikerer med kunderne. Eleven arbejder med segmentering og målgruppevalg på B2C og B2B markeder. Eleven anvender metoder til at beskrive købsadfærd og trends i forhold til et konkret produkt eller en virksomhed. Eleven arbejder med online og offline segmenteringskriterier Eleven anvender segmenteringsprocessen på en virksomhed ved brug af segmenteringskriterier som demografi, adfærd og livsstil. Eleven arbejder med forskellige segmenteringsmodeller (GLAD - modellen, Minerva-modellen og Gallup Kompas) Eleven ser nærmere på kundernes adfærd på B2C-markedet. Hvornår får kunden lyst til at købe en vare? Hvad er afgørende for, om varen ender i indkøbskurven og hvor købes varen? Spørgsmålene indgår i virksomhedernes overvejelser, når de skal finde ud af, hvordan de skal markedsføre og sælge deres produkter. Eleven anvender teori om Maslows Behovspyramide og Købemotiver i opgaveløsninger Adfærd, Behovspyramiden og købemotiver I arbejdet med Trend, anvender ser vi på Omverdensmodellen. Indholdet dækker de faglige mål for Afsætning, jf. Bilag 2 i Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. Efterspørgsel: • Segmentering på konsumentmarkedet (B2C) og producentmarkedet (B2B) • Segmenteringsprocessen • Livsstilsmodeller • Forbrugernes behov • Forbrugernes købemotiver • Forbrugernes købsadfærd Læringsmål: ☐ Du kan referere til metoder til at segmentere markeder og vælge målgrupper ☐ Du kan redegøre for metoder til at segmentere markeder og vælge målgrupper ☐ Du kan anvende metoder til at segmentere markeder og vælge operationelle målgrupper ☐ Du kan redegøre for forbrugernes behov og Maslows behovspyramide

	☐ Du kan redegøre for forbrugernes købemotiver ☐ Du kan redegøre for forbrugernes købsadfærd ☐ Du kan Identificere digitale trends på B2B-markedet Undervisningen veksler mellem teorigennemgang, individuelle opgaver, gruppearbejde og gruppefremlæggelser. Eleverne videooptagelser, ved løsning af praktiske opgaver, vil indgå som træning i fremlæggelser.
Praksisrelatering	I faget inddrages relevante og aktuelle nyhedsartikler fra mange virksomheder. Undersøgelse af forskellige virksomheders hjemmesider og fysiske besøg i virksomheder for at se nærmere på segmenter og målgruppevalg. Eleverne deltager i en studietur til Aarhus, hvor der indgår virksomhedsbesøg, herunder besøg i Jysk` distributionscenter i Uldum. Besøg i butikker (herunder Salling), og besøget i Jysk, vil give eleverne et godt billede af forskellige målgrupper og målgruppers behov og købsadfærd.
Vægtning (*anvendt varighed*)	9 moduler
Dokumentation	Dokumentationsopgaver i form af caseopgaver (flere virksomheder anvendes. Eks. REMA1000), løbende skriftlige og mundtlige opgaver i undervisningen samt refleksopgaver, jf. temaets studieplan i OneNote. Caseopgaver anvendes som træning til den endelige caseeksamen. Portfolioark anvendes ved afslutning af tema, som refleksion- og repetitionsark. Portfolio indgår som evalueringsredskab og skal afspejle alle mål for området.
Løbende evaluering	Løbende feedback på elevernes caseopgaver. Eleven arbejder med opgaver i de forskellige modeller nævnt under "særlige fokuspunkter". Foregår som individuelle opgaver og i grupper og arbejdet fremlægges løbende i modulerne.
Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30) • Refleksion over sammenhænge i faget (20%) • Dokumentationsopgaven (20%)
Bedømmelses-kriterier	Mundtlig deltagelse og engagement: • Det er vigtigt, at du er aktiv i undervisningen • Det er vigtigt, at du stiller spørgsmål, når du er i tvivl • Det er vigtigt, at du forsøger at svare på spørgsmål, også selv om du ikke er 100% sikker på svaret. • Det er vigtigt, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner i klassen • Det er også vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig Forståelse af teori, modeller og metode: • Det er vigtigt, at du kan forstå teori og teoretiske modeller og anvende disse i forskellige sammenhænge • Det er ligeledes vigtigt, at du kan bruge teori og modeller til at analysere forskellige virksomheder Refleksion over sammenhænge i faget: • Det er vigtigt, at du kan forstå sammenhænge i faget og sammenhæng ti • Det er vigtigt, at du kan reflektere over virksomhedernes valg af målgruppe ud fra arbejdet med segmentering • Det er ligeledes vigtigt, at du kan reflektere over virksomhedernes behov for kendskab til kunders adfærd, behov og købemotiver. Dokumentationsopgaven: • Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din casevirksomhed • Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og der er læst korrektur

		• Det er ligeledes vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven
Afsætning C Udbud	Undervisningens tema	Udbud
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Indhold: Ingen virksomheder er alene på et marked. Alle virksomheder vil have konkurrenter, der går efter at sælge deres produkter til de samme kunder. Virksomhederne skal have indsigt i det marked, de opererer på, og hvem deres konkurrenter er. På den måde kan de bedre gennemskue, hvordan de får den størst mulige andel af markedet. Eleven arbejder med begrebet konkurrence og skal kunne identificere en virksomheds konkurrenter. Eleven arbejder med konkrete virksomheder inden for de forskellige uddannelsesretninger og anvender Skydeskivemodellen til at beskrive virksomhedernes konkurrenter i forhold til snæver- og bred konkurrence. Eleven skal kende til en virksomheds konkurrencesituation ved at kunne opdele markedet i det effektive, det latente og det potentielle marked. Eleven arbejder med Identifikation af virksomhedens konkurrenter, konkurrencesituationen for et produkt eller en virksomhed og markedsopdeling. Indholdet dækker de faglige mål for Afsætning, jf. Bilag 2 i Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. Udbud: • Konkurrencesituationen • Markedsformer • Opdeling af markedet • Konkurrentanalyse Læringsmål: ☐ Du kan redegøre for konkurrencesituationen med tilhørende modeller ☐ Du kan redegøre for de forskellige markedsformer, herunder præferencer og antal udbydere ☐ Du kan redegøre for opdeling af markedet ☐ Du kan redegøre for indholdet af en konkurrentanalyse ☐ Du kan redegøre for begrebet markedsposition ☐ Du kan anvende Skydeskivemodellen på virksomheder Undervisningen veksler mellem teorigennemgang, individuelle opgaver, gruppearbejde og gruppefremlæggelser.
	Praksisrelatering	I faget inddrages relevante virksomheder. Eleverne udarbejder en konkurrentanalyse på 2 selvvalgte virksomheder.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	3 moduler
	Dokumentation	Dokumentationsopgaven/ opgaven i konkurrentanalyse, jf. temaets studieplan i OneNote
	Løbende evaluering	Løbende feedback på elevernes individuelle opgaver og gruppeopgaver. Fokus på opgaven: konkurrentanalyse.
	Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30%) • Konkurrentanalyse opgaven (30%) • Dokumentationsopgaven (10%)

	Bedømmelses-kriterier	Mundtlig deltagelse og engagement: • Det er vigtigt, at du er aktiv i undervisningen • Det er vigtigt, at du stiller spørgsmål, når du er i tvivl • Det er vigtigt, at du forsøger at svare på spørgsmål, også selv om du ikke er 100% sikker på svaret. • Det er vigtigt, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner i klassen • Det er også vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig Forståelse af teori, modeller og metode: • Det er vigtigt, at du kan forstå teori og teoretiske modeller og anvende disse i forskellige sammenhænge • Det er ligeledes vigtigt, at du kan bruge relevant teori og modeller til løsning af opgaven i Konkurrentanalyse. Konkurrentanalyse opgaven: • Det er det vigtigste, at du gennem opgaven viser, at du har forstået, hvor vigtigt, det er for virksomheder at kunne lave analyser af konkurrenter. Hvis en virksomhed ikke holder øje med sine konkurrenter, vil det være svært at klare sig i konkurrencen om kunderne. Det er igennem denne opgave, at du vil kunne vise forståelse for emnet. Dokumentationsopgaven: 1. Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din casevirksomhed 2. Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og der er læst korrektur 3. Det er ligeledes vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven
Afsætning C Marketingmix	Undervisningens tema:	Marketingmix
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Indhold: En virksomhed skal sælge produkter, der skaber værdi for deres kunder. Derfor må virksomheden overveje, hvilket marketingmix, der rammer målgruppen bedst muligt, så virksomheden kan nå sine mål. Der laves et marketingmix for hvert produkt der sælges. Et produkt kan både være et fysisk produkt, en vare, men det kan også være en serviceydelse. De vigtigste overvejelser virksomheden må gøre, handler om produktet. Virksomheden skal have styr på, hvilke produkter den ønsker at sælge til forbrugerne og ikke mindst hvilke målgrupper, det vil være relevant at gå efter. Eleven får indsigt i de forhold, der har betydning for placering af en butik. Hvor skal butikken fx ligge, hvis det er en fysisk butik? Hvilken betydning kan det få, at mange virksomheder i dag både er til stede som fysisk butik og har en webshop? Eleven vil se på de forskellige former for kæder, som stadig flere butikker bliver en del af. Prisen på et produkt er et vigtigt parameter og indgår derfor som ét af de fire P'er i marketingmixet. Det er ikke kun discountvarerne, der skal være billige. Vi shopper også rundt i butikkerne for at finde de gode tilbud på mærkevarer. Mange kunder er drevet af købemotivet thrifty, altså at købe billigt. Den store vækst i nethandel er med til at øge kundernes fokus på prisen. Ofte er en vare billigere på nettet end i en fysisk butik. Ved at besøge et website, der tilbyder prismatch, er det ret nemt at gennemskue, hvor en vare er billigst. Virksomhederne er helt klar over dette og bruger derfor meget tid på at finde frem til den rigtige pris på varerne og serviceydelserne. En metode til i at finde den rigtige salgspris er at lave en kalkulation. Virksomheder anvender de medier, der er tilgængelige, og som virker bedst til at skabe interesse for deres virksomhed og deres produkter. En virksomheds promotion-aktiviteter er anvendelsen af den række værktøjer, som virksomheden bruger til at kommunikere med forbrugerne.

	Et andet ord for promotion er markedsføring. Det handler altså om at påvirke forbrugerne til at købe virksomhedens produkter. Når en virksomhed planlægger sine promotion-aktiviteter, vælger virksomheden mellem forskellige værktøjer og medier ud fra virksomhedens opfattelse af, hvilke værktøjer og medier der bedst kan anvendes til at påvirke målgruppen. Eleven skal ud fra en virksomheds målgruppe kunne udarbejde marketingmix (online/offline) for et konkret produkt eller virksomhed. Eleven skal kende forskelle på markedsføring online og offline. Eleven skal stifte bekendtskab med influencermarketing. Indholdet dækker de faglige mål for Afsætning, jf. Bilag 2 i Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. Marketingmix (de 4P`er): • Produkt (kvalitet, emballage, sortiment, service, mærke) • Placering • Pris • Promotion Læringsmål: ☐ Du kan redegøre for forskellige kvalitetsegenskaber ☐ Du kan redegøre for emballage ☐ Du kan redegøre for sortiment ☐ Du kan give eksempler på service ☐ Du kan redegøre for en mærkevare og et handelsmærke ☐ Du kan redegøre for de forskellige kædetyper ☐ Du kan redegøre for placering i forskellige typer virksomheder ☐ Du kan kende til placering af webshop contra fysisk butik ☐ Du kan redegøre for metoder til prisfastsættelse ☐ Du kan redegøre for betydningen af konkurrenternes pris ☐ Du kan redegøre for, hvordan kundernes ønsker og behov indvirker på prisen ☐ Du kan forklare, hvordan begrebet prismatch fungerer og anvendes ☐ Du kan identificere en virksomheds grundlæggende promotion-aktiviteter i forhold til målgruppen - med fokus på online promotion ☐ Du kan anvende viden om virksomheders grundlæggende promotion-aktiviteter til at udarbejde konkrete forslag til promotion-aktiviteter - med fokus på online promotion ☐ Du kan anvende parametre på en konkret virksomhed Undervisningen veksler mellem teorigennemgang, individuelle opgaver, gruppearbejde og gruppefremlæggelser. Eleverne videooptagelser, ved løsning af praktiske opgaver, vil indgå som træning i fremlæggelser.
Praksisrelatering	I faget inddrages relevante og aktuelle nyhedsartikler fra mange virksomheder. Undersøgelse af virksomheders hjemmesider og fysiske besøg i virksomheder, skaber forståelse for den verden, som eleverne skal forstå og kunne agere i efter forløbet. Eleverne vil gennem arbejdet med selvvalgte virksomheder og casevirksomheder få forståelse for sammenhængen mellem en virksomheds valg af handlingsparametre og målgruppen.

	Vægtning (*anvendt varighed*)	11 moduler
	Dokumentation	Dokumentation i form af case opgaverne. Løbende mundtlige og skriftlige opgaver i undervisningen, jf. temaets studieplan i OneNote. Portfolioark anvendes ved afslutning af tema, som refleksion- og repetitionsark.
	Løbende evaluering	Eleverne får løbende feedback på mundtlige fremlæggelser og det skriftlige arbejde i dokumentationsopgaverne. Der er individuelle samtaler om progressionen i temaet.
	Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30%) • Refleksion over sammenhænge i faget (30%) • Dokumentationsopgaven (20%)
	Bedømmelses-kriterier	Mundtlig deltagelse og engagement: • Det er vigtigt, at du er aktiv i undervisningen • Det er vigtigt, at du stiller spørgsmål, når du er i tvivl • Det er vigtigt, at du forsøger at svare på spørgsmål, også selv om du ikke er 100% sikker på svaret. • Det er vigtigt, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner i klassen • Det er også vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig Forståelse af teori, modeller og metode: 1. Det er vigtigt, at du kan forstå teori og teoretiske modeller og anvende disse i forskellige sammenhænge 2. Det er ligeledes vigtigt, at du kan bruge teori og modeller til at forstå sammenhængen mellem valg af handlingsparametre og målgruppe Refleksion over sammenhænge i faget: • Det er vigtigt, at du kan forstå sammenhænge i faget (virksomhedernes forskellige valg af handlingsparametre) • Det er vigtigt, at du kan reflektere over virksomhedernes valg • Det er ligeledes vigtigt, at du kan reflektere over de mange forskellige muligheder virksomhederne har med online og offline promotion Dokumentationsopgaven: • Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din casevirksomhed • Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og der er læst korrektur • Det er ligeledes vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven
Afsætning C Service og kundebetjening	Undervisningens tema	Service og kundebetjening
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Indhold: Kundeservice er en kernekompetence i både fysiske butikker, webshops, servicevirksomheder og i mange offentlige virksomheder. Det giver stor værdi at have fokus på sine kunders behov og ønsker. Uanset hvilken branche, så vil kunderne forvente at få en god kundeservice. Undersøgelser viser, at kundeservice er et af danskernes vigtigste kontaktpunkter til virksomheder. Den oplevelse, vi har med kundeservice, hvad enten den er digital, telefonisk eller personlig, er afgørende for vores opfattelse af virksomheden. Vigtigheden af at have at levere en god kundeservice og -betjening forstærkes af, at de to markedsføringsbegreber, "Word of mouth" og "Word of mouse", spiller en stor rolle på dette område. De to begreber dækker over, at kunderne fortæller til deres relationer om en god oplevelse i en forretning (Word of mouth) eller poster det på sociale medier (Word of mouse). Omvendt kan en dårlig oplevelse blive til en shitstorm. Eleven skal arbejde med service ud fra en konkret virksomheds målgruppe, gerne virksomhed inden for området, som eleven ønsker som læreplads. Eleven skal kunne

	give eksempler på service Før-Under og Efter salg. Og eleven skal kende forskellige kundetyper. Eleven skal gennem rollespil, kendskab til 5x20 - reglen og forskellige kundetyper kunne forklare god og dårlig kundeservice og kende betydningen af god personlig fremtræden og kommunikation. Eleven skal kunne anvende salgstrappen. Eleven skal redegøre for servicekoncepter og servicepakken og kunne give eksempler fra forskellige virksomheder. Indholdet dækker de faglige mål for Afsætning, jf. Bilag 2 i Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. Service og kundebetjening: • God kundeservice • Offline kundebetjening • Online kundebetjening • Salgstrappen • Servicekoncepter og pakken Læringsmål: ☐ Du kan redegøre for forskellige kundetyper ☐ Du kan redegøre for 5x20 reglen og anvende reglen i forhold salgstrappen ☐ Du kan anvende salgstrappen i forhold til salg ☐ Du kan Identificere god service før, under og efter købet ☐ Du kan anvende viden om service god service – både offline og online ☐ Du kan redegøre for servicekoncepter og servicepakken Undervisningen veksler mellem teorigennemgang, individuelle opgaver (herunder rollespil), gruppearbejde og gruppefremlæggelser. Eleverne videooptagelser, ved løsning af praktiske opgaver, vil indgå som træning i fremlæggelser.
Praksisrelatering	I faget inddrages relevante eksempler fra elevernes egne erfaringer fra bl.a. praktikugen ude i de mange forskellige virksomheder. Besøg i virksomheder, hvor eleverne observerer salg og personlig fremtræden inden for forskellige brancher, skaber forståelse for den verden, som eleverne skal forstå og kunne agere i efter forløbet.
Vægtning (*anvendt varighed*)	5 moduler
Dokumentation	Dokumentation i form af case opgaverne. Mundtlige og skriftlige opgaver i undervisningen og videooptagelser af rollespil jf. temaets studieplan i OneNote.
Løbende evaluering	Eleverne får løbende feedback på mundtlige og skriftlige opgaver (rollespil bruges i flere sammenhænge)
Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (40%) • Forståelse af teori, modeller og metode (40) • Dokumentationsopgaven (20%)
Bedømmelses-kriterier	Mundtlig deltagelse og engagement: • Det er vigtigt, at du er aktiv i undervisningen og går aktivt ind i rollespilsopgaverne • Det er vigtigt, at du stiller spørgsmål, når du er i tvivl • Det er vigtigt, at du forsøger at svare på spørgsmål, også selv om du ikke er 100% sikker på svaret. • Det er vigtigt, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner i klassen • Det er også vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig

		Forståelse af teori, modeller og metode: • Det er vigtigt, at du kan forstå teori og teoretiske modeller og anvende disse i forskellige sammenhænge • Det er ligeledes vigtigt, at du kan bruge teori og modeller til at forstå bl.a. salgsarbejde og personlig fremtræden Dokumentationsopgaven: • Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din casevirksomhed • Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og der er læst korrektur • Det er ligeledes vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven
Erhvervsinformatik C Digital myndiggørelse	Undervisningens tema	Digital myndiggørelse
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Læringsmål: Det handler om, at du skal lære at forholde dig kritisk, refleksivt og konstruktivt til indførelse af digitale teknologier og automatisering i det erhverv, du er ved at uddanne dig til. Det betyder, at du skal kunne forholde dig til det positive såvel som det negative ved den digitale udvikling i dit kommende erhverv, og at du skal kunne komme med forbedringsforslag til teknologien. Faglige mål: • kan handle med dømmekraft i komplekse professionelle situationer og vurdere digitale artefakters betydning for arbejdsgange, arbejdets organisering, organisationen og for samfundet. • kan redegøre for og diskutere beskyttelse af virksomheders, kunders og brugeres digitale data og for de generelle tekniske og samfundsmæssige aspekter af it-sikkerhed. • kan i en erhvervsfaglig kontekst analysere et digitalt artefakts forudsætninger, indstillinger, funktionalitet samt intenderet brug. Arbejdsmetoder: Der veksles mellem overbliksskabende forløb, eksperimenter, øvelser og projekt(er), med fokus på en anvendelsesorienteret tilgang til fagets stof samt udvikling af elevernes innovative kompetencer. Eleverne skal anvende faglig viden og metoder, enten individuelt eller i grupper, som tilvejebringer løsningsforslag til et konkret og virkelighedsnært problem inden for deres erhvervsfaglige hovedområde eller uddannelse. Løsningsforslaget skal være et værdiskabende digitalt artefakt (eller dele heraf), der præsenteres og evalueres. Den enkelte elev dokumenterer løbende sin faglige udvikling i en arbejdsportfolio.
	Praksisrelatering	Praksisrelation tager form af, inddragelse af aktuelle emner relaterende til læringsmålene, diskussionsoplæg, inddragelse af elevens egne erfaringer.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	12 moduler
	Dokumentation	Eleven dokumenterer løbende sin faglige udvikling i en individuel arbejdsportfolio. Dokumentation kan indeholde materiale udarbejdet i arbejdsgrupper i undervisningen. Dokumentationen i arbejdsportfolio kan have form af f.eks. it-systemer, noter, synopser, journaler, programbeskrivelser og rapporter.
	Løbende evaluering	Både undervisningen og elevens udbytte heraf evalueres løbende. Evalueringens formål er at understøtte progressionen i den enkelte elevs læring og skal sikre, at eleverne reflekterer over deres faglige udvikling i sammenhæng med faget og erhvervsuddannelsen som helhed.
	Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: 1. Mundtlig deltagelse og engagement (30%) 2. Forståelse af teori, modeller og metode (30%) 3. Refleksion over sammenhænge i faget (20%) 4. Dokumentationsopgaven (20%)
	Bedømmelses-kriterier	Mundtlig deltagelse og engagement: • Det er vigtigt, at du er aktiv i undervisningen • Det er vigtigt, at du stiller spørgsmål, når du er i tvivl

		• Det er vigtigt, at du forsøger at svare på spørgsmål, også selv om du ikke er 100% sikker på svaret. • Det er vigtigt, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner i klassen • Det er også vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig Forståelse af teori, modeller og metode: • Det er vigtigt, at du kan forstå teori og teoretiske modeller og anvende disse i forskellige sammenhænge • Det er ligeledes vigtigt, at du kan bruge teori og modeller til at analysere forskellige virksomheder Refleksion over sammenhænge i faget: • Det er vigtigt, at du kan forstå sammenhænge i faget og sammenhæng til andre fag Dokumentationsopgaven: • Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din case virksomhed • Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og der er læst korrektur • Det er ligeledes vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven
Erhvervsinformatik C Erhvervsrettet digital udvikling	Undervisningens tema	Erhvervsrettet digital udvikling
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Læringsmål: Det er det konkrete, praktiske arbejde med dine forbedringsforslag til teknologien i dit kommende erhverv - altså det arbejde, der skal føre frem til fx videreudvikling af en eksisterende app eller nyudvikling inden for den digitale teknologi. Dvs. at du bl.a. skal lære om planlægning og gennemførelse af designprocesser. Faglige mål: • kan med udgangspunkt i en analyse af et digitalt artefakt fra fagområdet redesigne artefaktet og brugen af dette på en værdiskabende måde. • kan selvstændigt tilrettelægge og udføre iterative designprocesser Arbejdsmetoder: Der veksles mellem overbliksskabende forløb, eksperimenter, øvelser og projekt(er), med fokus på en anvendelsesorienteret tilgang til fagets stof samt udvikling af elevernes innovative kompetencer. Eleverne skal anvende faglig viden og metoder, enten individuelt eller i grupper, som tilvejebringer løsningsforslag til et konkret og virkelighedsnært problem inden for deres erhvervsfaglige hovedområde eller uddannelse. Løsningsforslaget skal være et værdiskabende digitalt artefakt (eller dele heraf), der præsenteres og evalueres. Den enkelte elev dokumenterer løbende sin faglige udvikling i en arbejdsportfolio.
	Praksisrelatering	Praksisrelation tager form af, inddragelse af aktuelle emner relaterende til læringsmålene, diskussionsoplæg, inddragelse af elevens egne erfaringer.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	6 moduler
	Dokumentation	Eleven dokumenterer løbende sin faglige udvikling i en individuel arbejdsportfolio. Dokumentation kan indeholde materiale udarbejdet i arbejdsgrupper i undervisningen. Dokumentationen i arbejdsportfolio kan have form af f.eks. it-systemer, noter, synopser, journaler, programbeskrivelser og rapporter.
	Løbende evaluering	Både undervisningen og elevens udbytte heraf evalueres løbende. Evalueringens formål er at understøtte progressionen i den enkelte elevs læring og skal sikre, at eleverne reflekterer over deres faglige udvikling i sammenhæng med faget og erhvervsuddannelsen som helhed.
	Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag:

		○ Mundtlig deltagelse og engagement (30%) ○ Forståelse af teori, modeller og metode (30%) ○ Refleksion over sammenhænge i faget (20%) Dokumentationsopgaven (20%)
	Bedømmelses-kriterier	Mundtlig deltagelse og engagement: ○ Det er vigtigt, at du er aktiv i undervisningen ○ Det er vigtigt, at du stiller spørgsmål, når du er i tvivl ○ Det er vigtigt, at du forsøger at svare på spørgsmål, også selv om du ikke er 100% sikker på svaret. ○ Det er vigtigt, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner i klassen ○ Det er også vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig Forståelse af teori, modeller og metode: ○ Det er vigtigt, at du kan forstå teori og teoretiske modeller og anvende disse i forskellige sammenhænge ○ Det er ligeledes vigtigt, at du kan bruge teori og modeller til at analysere forskellige virksomheder Refleksion over sammenhænge i faget: ○ Det er vigtigt, at du kan forstå sammenhænge i faget og sammenhæng til andre fag Dokumentationsopgaven: ○ Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din case virksomhed ○ Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og der er læst korrektur Det er ligeledes vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven
Erhvervsinformatik C Teknologisk handleevne og computational tankegang	Undervisningens tema	Teknologisk handleevne og computational tankegang
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Læringsmål: Det betyder, at du skal have grundlæggende viden og færdigheder indenfor netværk, algoritmer, programmering samt data og anvendelse af data. Denne viden og disse færdigheder skal du nemlig bruge til at komme med forbedringsforslag til teknologien indenfor dit erhverv og til at arbejde med dine forbedringsforslag. Faglige mål: ○ kan anvende computational tankegang til løsning af problemstillinger i en erhvervsfaglig kontekst ○ kan identificere basale strukturer i et programmeringssprog og anvende grundlæggende programmering til modifikation og (videre)udvikling af programmer ○ kan redegøre for netværksarkitektur ○ kan redegøre for opbygning af og anvendelse af enkle erhvervsfaglige databaser, udtrække information samt bearbejde information i disse Arbejdsmetoder: Der veksles mellem overbliksskabende forløb, eksperimenter, øvelser og projekt(er), med fokus på en anvendelsesorienteret tilgang til fagets stof samt udvikling af elevernes innovative kompetencer. Eleverne skal anvende faglig viden og metoder, enten individuelt eller i grupper, som tilvejebringer løsningsforslag til et konkret og virkelighedsnært problem inden for deres erhvervsfaglige hovedområde eller uddannelse. Løsningsforslaget skal være et værdiskabende digitalt artefakt (eller dele heraf), der præsenteres og evalueres. Den enkelte elev dokumenterer løbende sin faglige udvikling i en arbejdsportfolio.
	Praksisrelatering	Praksisrelation tager form af, inddragelse af aktuelle emner relaterende til læringsmålene, diskussionsoplæg, inddragelse af elevens egne erfaringer.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	21 moduler

	Dokumentation	Eleven dokumenterer løbende sin faglige udvikling i en individuel arbejdsportfolio. Dokumentation kan indeholde materiale udarbejdet i arbejdsgrupper i undervisningen. Dokumentationen i arbejdsportfolio kan have form af f.eks. it-systemer, noter, synopser, journaler, programbeskrivelser og rapporter.
	Løbende evaluering	Både undervisningen og elevens udbytte heraf evalueres løbende. Evalueringens formål er at understøtte progressionen i den enkelte elevs læring og skal sikre, at eleverne reflekterer over deres faglige udvikling i sammenhæng med faget og erhvervsuddannelsen som helhed.
	Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30%) • Refleksion over sammenhænge i faget (20%) Dokumentationsopgaven (20%)
	Bedømmelses-kriterier	Mundtlig deltagelse og engagement: • Det er vigtigt, at du er aktiv i undervisningen • Det er vigtigt, at du stiller spørgsmål, når du er i tvivl • Det er vigtigt, at du forsøger at svare på spørgsmål, også selv om du ikke er 100% sikker på svaret. • Det er vigtigt, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner i klassen • Det er også vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig Forståelse af teori, modeller og metode: • Det er vigtigt, at du kan forstå teori og teoretiske modeller og anvende disse i forskellige sammenhænge • Det er ligeledes vigtigt, at du kan bruge teori og modeller til at analysere forskellige virksomheder Refleksion over sammenhænge i faget: • Det er vigtigt, at du kan forstå sammenhænge i faget og sammenhæng til andre fag Dokumentationsopgaven: • Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere din case virksomhed • Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og der er læst korrektur Det er ligeledes vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven
Matematik C Data i praksis	Undervisningens tema	DATA I PRAKSIS
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	DATA I PRAKSIS er et introducerende forløb, som skal give indtryk af, hvordan præsentation af data kan både berige og manipulere den viden, der formidles om virksomheder og om samfundet generelt. Faglige mål jf. Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. I forløbet arbejdes med: Anvendelse af regnetekniske hjælpemidler Kapitel 2 Data i Praksis Pivottabel og præsentation af data Grafmanipulation Der arbejdes i høj grad i individuelt tempo i forløbet. Undervisers rolle er primært coachende for at møde eleverne på hver deres niveau i den logiske intelligens. Læringsmål: Intro - Data i praksis Du kan hente data ud fra Statistikbanken til Excel Du kan omdanne data i Excel til pivottabel

		Du kan opstille diagram ud fra pivottabel Du kan med tekst beskrive, hvad data i diagram viser Du kan i en graf manipulere det budskab, som din målgruppe skal modtage
	Praksisrelatering	Praksisrelateringen sker på baggrund af data i forløbet og dialog omkring, hvad man kan formidle - og hvordan det kan manipuleres - på baggrund af de udvalgte data. Her italesættes bl.a. virksomheders muligheder for at tydeliggøre og/eller skabe særlig vinkler i de budskaber, de ønsker at formidle.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 6 moduler à 60 minutter i forløbet
	Dokumentation	Individuel afprøvning i bogens øvelser i kapitel 2: Data i Praksis https://plushhx1.systime.dk/
	Løbende evaluering	Evalueringen af forløbet dels formativt gennem undervisers coachende rolle i opstarten og gennem feedback på individuel opgave på baggrund af elevens egen uddannelsesretning og specialeønske.
	Bedømmelses-grundlag	Set i lyset af det relativt korte og introducerende forløb vil bedømmelsesgrundlaget primært være den afleverede opgave, som dækker læringsmålene i forløbet.
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at der er sammenhæng mellem tekst og data i forhold til: 1. Relevant sammenhæng mellem data og tekst, herunder tekstens tydeliggørelse af dataene i diagrammet Det er også godt, at teksten forklarer det manipulerede budskab: 1. Hvordan er der manipuleret? 2. Hvorfor vil det for målgruppen for budskabet virke anderledes efter manipulationen?
Matematik C Regning	Undervisningens tema	REGNING
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Regning er et emne, som skal genopfriske og styrke den grundlæggende matematik og dermed sikre en "værktøjskasse" ved arbejdet med den øvrige matematik på niveau C. Emnet skal også træne overslagsregning i situationer fra elevens erhvervsuddannelse. Der indgår screening for matematikvanskeligheder i starten af forløbet. Faglige mål jf. Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. I forløbet arbejdes med: 1. Regneregler, herunder parenteser og regningsarternes hierarki 2. Overslagsregning 3. Brøkregning 4. Regning med potenser og rødder 5. Reduktion 6. Simpel algebraisk manipulation 7. Anvendelse af regnetekniske hjælpemidler Et særligt fokuspunkt er at opnå bevidsthed om anvendelsen af korrekte regneregler i relevante situationer. Der er således mere fokus på bevidstheden om, at reglerne findes - og kan opsøges og anvendes - end der er fokus på udenadslære for de enkelte regler. Et andet særligt fokuspunkt er at opnå bevidsthed om at simplificere den givne matematiske udfordring så meget som muligt ved hjælp af reduktion. Undervisers rolle er i forløbet primært coachende for at møde eleverne på de forskellige udgangspunkter, som den indledende screening dokumenterer. Læringsmål: Regning Du kan sætte korrekt fortegn, når parentesen fjernes Du kan anvende regnehierarkiet på alle niveauer

		Du kan regne med parenteser Du kan anvende brøkregnereglerne Du kan anvende regneregler for rødder Du kan anvende regneregler for potenser Du kan afgrænse et interval Du kan anvende overslagsregning i en merkantil sammenhæng
	Praksisrelatering	Praksisrelateringen kommer til udtryk ved udformningen af træningsopgaverne i bogen fra Systime "Plus 1 hhx (eux)"
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 9 moduler à 60 minutter i forløbet
	Dokumentation	Der arbejdes i træningsopgaver ved selvstudie gennem bogens afsnit. https://plushhx1.systime.dk/ Udarbejdelse af plancher og herudfra mundtlig præsentation af regneregler. Workshops med overslagsregning.
	Løbende evaluering	Den formative evaluering kommer i dette færdighedstrænende forløb til udtryk i dialogen med den enkelte elev samt dialogen i klassen ved opsamling undervejs.
	Bedømmelses-grundlag	Elevens opfyldelse af symbol- og formalismekompetencen - dvs. om eleven har opnået færdighederne, som læringsmålene beskriver. Det vægtede bedømmelsesgrundlag skal ses i lyset af, at færdighederne skal anvendes på det merkantile område. 50 % Regnehierarki og brug af parenteser 20 % Overslagsregning 10 % Intervalafgrænsning 10 % Rødder og potenser 10 % Brøkregning
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du beregner korrekt ved at du anvender regnehierarkiet og parenteser korrekt Det er også vigtigt, at du kan foretage overslagsregning - dvs. at du i praktiske situationer har en "cirka-idé" om resultatet Det er godt, hvis du også har styr på regler for at vise intervaller, brøkregneregler samt regneregler for rødder og potenser.
Matematik C Matematik i årsregnskabet	Undervisningens tema	MATEMATIK I ÅRSREGNSKABET
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Matematik i årsregnskabet er et emne, som støtter såvel den erhvervsfaglige som den matematiske forståelse for procentregning, finansregning for kort- og langfristet gæld samt for anlægsaktivers værditab over en årrække. Faglige mål jf. Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. I forløbet arbejdes med: 1. Regning med procenter 2. Anvendelse af regnetekniske hjælpemidler Finansregning - Kapitel 6 finans 3. Rentesregning, herunder frem- og tilbageskrivning af en kapital, beregning af rentefod, antal terminer og gennemsnitlig procent 4. Årlig effektiv rente 5. Kendskab til årlig omkostning i procent 6. Indekstal 7. Annuitetsregning, herunder opsparings- og gældsannuitet, beregning af annuitetsydelse, rentefod og antal ydelser 8. Amortisationsplan 9. Perspektivering af finansregning til det virksomhedsøkonomiske emne "Årsregnskab" med kort- og langfristet gæld

Introduktion til funktioner i sammenhæng med afskrivninger i faget VØ

10. Koordinatsystemet - uafhængig og afhængig variabel
11. Grundlæggende om lineære funktioner: Grafisk afbildning og opstilling ud fra lineær afskrivning
12. Grundlæggende om eksponentielle funktioner: Grafisk afbildning og opstilling ud fra saldoafskrivninger
13. Forståelse for, hvordan en funktion afspejler et forløb på udviklingen i den afhængige variabel ud fra udviklingen i den uafhængige variabel; værdi på et anlægsaktiv efter en årrække med enten lineært eller eksponentielt værditab

Der arbejdes på baggrund af oplæg i dialog og i workshops - dertil anvendes egenproducerede film om procentregning. Taktil indlæring understøttes i bevægelsesøvelser med matematik-mosaikker. Den individuelle fordybelse sker gennem digitale materialer opsat i Sway med forklaringsfilm og beregningsfilm samt henvisninger til træningsopgaver.

Læringsmål:

Procentregning:
Du kan beregne procenten, når du kender tallene
Du kan beregne tallet, når du kender procenten
Du kan beregne stigning og fald i procent
Du kan omskrive decimaltal til procenttal - og tilbage igen
Du kan beregne en ændring i procent
Du kan forklare forskellen på procentpoint og procent

Finansregning:
Du kan anvende finansregneren til at beregne K_n (fremtidsværdien af et beløb)
Du kan anvende finansregneren til at beregne K_0 (nutidsværdien af et fremtidigt beløb)
Du kan redegøre for, hvad "rente pr. termin" betyder
Du kan beregne den effektive rente ud fra "rente pr. termin" og antal terminer
Du kan beregne den gennemsnitlige rente pr. termin
Du kan redegøre for, hvad ÅOP indebærer
Du kan beregne renten ud fra K_0 og K_n og n
Du kan beregne antal terminer ud fra K_0, K_n og r
Du kan forklare, hvad en annuitet er
Du kan fremskrive en annuitet, A_n
Du kan beregne nutidsværdien af en annuitet, A_0
Du kan beregne ydelsen på en annuitet
Du kan opstille en amortisationstabel, så du kan forklare indholdet i terminerne

Introduktion til lineære funktioner:
Du kan beskrive koordinatsystemets akser
Du kan aflæse et punkt i koordinatsystemet
Du kan redegøre for den uafhængige variabel og den afhængige variabel
Du kan beskrive, hvad b i en lineær funktion viser
Du kan beskrive, hvad hældningskoefficienten a i en lineær funktion viser
Du kan forklare, hvad en funktionsforskrift er
Du kan skrive en funktion for en lineær afskrivning

	Du kan tegne en funktion for en lineær afskrivning
	Introduktion til eksponentielle funktioner:
	Du kan beskrive, hvad b i en eksponentiel funktion viser
	Du kan beskrive, hvad a i en eksponentiel funktion viser
	Du kan forklare, hvad fremskrivningsfaktoren er
	Du kan beskrive, hvad r i en eksponentiel funktion viser
	Du kan forklare, hvad vækstraten er
	Du kan forklare sammenhængen mellem a og r
	Du kan skrive en eksponentiel funktion for en saldoafskrivning
	Du kan tegne en eksponentiel funktion for en saldoafskrivning
	Du kan skrive en eksponentiel funktion for finans med ét beløb
	Du kan tegne en eksponentiel funktion for finans med ét beløb
Praksisrelatering	Praksisrelateringen sker primært gennem koordineringen af studieplanen med faget virksomhedsøkonomi. Såvel værdiforringelse, værdiansættelse samt kort- og langfristet gæld i en virksomhed - i dialog eksemplificeret i virksomheder i elevernes uddannelsesretninger - bliver således det, som matematikken anvendes på og på den måde sættes matematikken i relation til uddannelsernes merkantile område.
Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 15 moduler à 60 minutter i forløbet til finansregning Der anvendes 5 moduler à 60 minutter i forløbet til introduktion til funktioner
Dokumentation	1. Træningsopgaver i finansregning i https://plushhx1.systime.dk/ 2. Træningsopgaver i arbejdet med Sways om introduktion til funktioner i samspil med faget virksomhedsøkonomi
Løbende evaluering	Finansregning, herunder procentregning: 1. Den løbende evaluering kommer til udtryk i dialogen om træningsopgaverne, hvor eleven bekræftes og/eller guides videre i det individuelle faglige niveau 2. Derudover gives evaluering på individuel afleveringsopgave i finansregning. Introduktion til funktioner foregår i elevens individuelle arbejde i Sways, hvorfor den løbende evaluering beror på elevens behov for støtte undervejs. Evalueringen generelt til alle elever vil derimod komme til udtryk i de efterfølgende forløb om lineære funktioner og eksponentielle funktioner.
Bedømmelses-grundlag	Det vægtede bedømmelsesgrundlag skal ses i lyset af, at færdighederne i læringsmålene skal anvendes i kompetencer på det merkantile område. 40% Procentregning i en merkantil sammenhæng 30 % Håndtering (korrekt beregning og forklaring) af finansregningens hovedelementer: Rente og termin 30 % Grundlæggende kompetence i arbejdet med lineære og eksponentielle funktioner i en merkantil sammenhæng
Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan regne korrekt med procenter i enhver sammenhæng - både i forhold til fx 1. Priser og moms 2. Renter og lån 3. Omsætning og omkostninger, stigning og fald Det er også vigtigt, at du viser, at du forstår lån i en virksomhed, ved at du 1. Kan beregne korrekt i forhold til rente og termin 2. Kan forklare om ÅOP 3. Kan forklare om annuitetens længde og ydelsens sammensætning Det er godt, hvis du også kan vise, at du forstår det grundlæggende ved lineære og eksponentielle funktioner, ved at du 1. Kan redegøre for uafhængig og afhængig variabel i eksempler i forhold til virksomheder 2. Kan forklare funktionernes udvikling i virksomhedseksemplerne

Matematik C Lineære funktioner	Undervisningens tema	LINEÆRE FUNKTIONER
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	LINEÆRE FUNKTIONER tager fat i den grundlæggende forståelse for en lineær sammenhæng mellem den uafhængige og den afhængige variabel - ofte sat ind i en situation fra elevens erhvervsuddannelse. Emnet indeholder også arbejde med såvel grafisk som beregningsmæssig løsning af ligninger og uligheder - dette også sat ind i en erhvervsfaglig kontekst. Faglige mål jf. Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. I forløbet arbejdes med: 1. Intervaller 2. Den uafhængige og den afhængige variabel 3. Ligninger og uligheder hhv. i og før/efter skæringspunkt 4. Lineære funktioner med tilhørende grafiske afbildninger 5. Løsning af ligninger og simple uligheder Kapitel 3 Lineære funktioner Der arbejdes i individuelt tempo i Sways med instruktionsfilm og opgaver - dette afveksles med dialog om - og præsentation af - de løste opgaver. Læringsmål, som alle fremgår af forløbets Sways: Du kan beregne forskriften for en lineær funktion ud fra to kendte punkter Du kan beregne forskriften for en lineær funktion ud fra et kendt punkt og hældningen (a) Du kan beregne forskriften for en lineær funktion ud fra et kendt punkt og skæringen med Y-aksen (b) Du kan forklare, hvad et nulpunkt viser Du kan foretage funktionsanalyse af en lineær funktion Du kan beregne et nulpunkt Du kan overveje definitionsmængde for en pris/afsætningsfunktion Du kan ved at sammenligne udbud og efterspørgsel vurdere ligevægtsprisen på markedet Du kan ved at indsætte XY-plot i Excel få vist den lineære funktion i diagrammet Du kan ved at anvende to punkter fra XY-plot beregne den lineære funktion Du kan forklare, hvad man finder ved at løse en ligning Du kan løse ligninger grafisk Du kan forklare, hvad et skæringspunkt viser Du kan løse uligheder grafisk Du kan sammenligne to tilbud i en virksomhed ved løsning af grafiske uligheder Du kan beregne en ligning med en ubekendt (dvs. hvor der er én slags bogstav - som regel x) Du kan løse uligheder ved beregning Du kan løse ligninger og uligheder ved at indtaste i CalcMe Du kan tegne en stykkevis lineær funktion

		Du kan finde forskriften for en stykkevis lineær funktion
	Praksisrelatering	1. Forståelse for brugen af især uligheder i en virksomhedsøkonomisk beslutning 2. Forståelse for intervaller i samfundsøkonomisk kontekst.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 17 moduler à 60 minutter i forløbet
	Dokumentation	Træningsopgaver i https://plushhx1.systime.dk/ og direkte fra Sways.
	Løbende evaluering	Der gives summativ evaluering for forløbet i form af en niveauvurdering og en personlig kommentar skrevet på Lectio. Niveauvurderingen er udtrykt ved niveau 1, 2 eller 3, som defineres på følgende måde: 1: På kanten til at bestå – ikke tilfredsstillende 2: Bestået – tilfredsstillende niveau 3: Bestået – flot niveau Introduktion til funktioner foregår i elevens individuelle arbejde i Sways, hvorfor den løbende evaluering beror på elevens behov for støtte undervejs. Evalueringen generelt til alle elever vil derimod komme til udtryk i de efterfølgende forløb om lineære funktioner og eksponentielle funktioner.
	Bedømmelses-grundlag	Det vægtede bedømmelsesgrundlag skal ses i lyset af, at færdighederne i læringsmålene skal anvendes i kompetencer på det merkantile område. 40 % Lineære funktioner (herunder regressionsanalyse) med tilhørende grafiske afbildninger 30 % Løsning af ligninger og simple uligheder 15 % Intervaller 15 % Stykvis lineærfunktion
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan forklare lineære funktioner 1. Tegne funktionen 2. Beregne forskriften 3. Funktionsanalyse 4. Regressionsanalyse Det er også vigtigt, at du kan løse ligninger og simple uligheder. Det er godt, hvis du kan forklare betydning af intervaller og stykvis lineærefunktioner.
Matematik C Eksponentielle funktioner	Undervisningens tema	EKSPONENTIELLE FUNKTIONER
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	EKSPONENTIELLE FUNKTIONER skal skabe bindeled mellem procentregning og samfundsudvikling i udvalgte områder relevante for elevens erhvervsuddannelse. Faglige mål jf. Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. I forløbet arbejdes med: 1. Eksponentielle funktioner og logaritmefunktioner med tilhørende grafiske afbildninger 2. Forståelse for eksponentiel udvikling 3. Regressionsanalyse 4. Anvendelse af regressionsanalyse som relevant værktøj i situationer fra erhvervsuddannelsen 5. Regressionsanalysens afgrænsede intervaller i virkelighedens verden Kapitel 4 Vækst og regression Der veksles mellem oplæg og individuelt/gruppevis arbejde med øvelsesopgaver samt dialog om/præsentationer af de løste opgaver. Læringsmål: Regression

	Du kan forklare, hvad XY-plot er
	Du kan anvende regressionsværktøjet til at "spå om fremtiden"
	Du kan anvende regressionsværktøjet til at finde forskriften for en funktion ud fra to kendte punkter
	Du kan forklare brugen af determinationskoefficienten R^2 og af korrelationskoefficienten R
	Du kan overføre data fra Excel til regressionsværktøjet
	Eksponentielle funktioner
	Du kan redegøre for fordobling og halvering
	Du kan beregne forskriften for en eksponentiel funktion ud fra to kendte punkter
	Du kan beregne forskriften for en eksponentiel funktion ud fra et kendt punkt og fordoblingskonstanten
	Du kan løse ligninger med eksponentielle funktioner i Graftegner
	Du kan løse ligninger med eksponentielle funktioner ved indtastning i CalcMe
	Du kan anvende eksponentielle funktioner til at finde ligevægtsprisen på en vare
	Du kan vurdere en realistisk værdimængde på en eksponentiel funktion i den merkantile verden (VØ og afsætning)
	Logaritmefunktioner
	Du kan beskrive kort om logaritmefunktioner
	Du kan anvende log og ln på lommeregner
	Du kan anvende regneregler for den naturlige logaritme ln
Praksisrelatering	Praksisrelateringen kommer særligt til udtryk gennem træningsopgavernes rammer, som dels er afsætningsøkonomiske, dels samfundsøkonomiske og dels virksomhedsøkonomiske. Derudover tales elevernes uddannelsesretninger og evt. brancheønsker ind i dialogen om opgaverne.
Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 13 moduler à 60 minutter i forløbet
Dokumentation	Der arbejdes i træningsopgaver i https://plushhx1.systime.dk/
Løbende evaluering	Der gives summativ evaluering for forløbet i form af en niveauvurdering og en personlig kommentar skrevet på Lectio. Niveauvurderingen er udtrykt ved niveau 1, 2 eller 3, som defineres på følgende måde: 1: På kanten til at bestå – ikke tilfredsstillende 2: Bestået – tilfredsstillende niveau 3: Bestået – flot niveau
Bedømmelses-grundlag	Det vægtede bedømmelsesgrundlag skal ses i lyset af, at færdighederne i læringsmålene skal anvendes i kompetencer på det merkantile område. 50 % Eksponentielle funktioner 40 % Regression 10 % Logaritmefunktioner
Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan forklare eksponentielle funktioner 1. Tegne funktionen 2. Beregne forskriften 3. Funktionsanalyse 4. Redegøre for fordoblings- og halveringskonstanten Det er også vigtigt, at du kan anvende regressionsværktøjer og analysere vha. determinationskoefficienten R^2 og af korrelationskoefficienten R. Det er godt, hvis du kan anvende simple logaritmefunktioner.

<table>
<tr><td>Matematik C
Andengradsfunktioner</td><td>
<table>
<tr><td>Undervisningens tema</td><td>ANDENGRADSFUNKTIONER</td></tr>
<tr><td>Undervisningens indhold (arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)</td><td>ANDENGRADSFUNKTIONER er et emne, som afvikles i tæt samspil med erhvervsfaglige begreber fra faget virksomhedsøkonomi. Parablen skal bruges til at se sammenhænge mellem afsætning og omsætning - og i sidste ende mellem afsætning og det optimale overskud samt fastsættelse af den optimale salgspris med baggrund i det optimale overskud.
Emnet er optakt til matematikprojektet.

Faglige mål jf. Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne.

Der arbejdes i forløbet med:
1. Andengradsfunktioner med tilhørende grafiske afbildninger

Kapitel 7 Andengradsfunktioner

Forløbet afvikles i et miks mellem oplæg og individuelt/gruppevis arbejde med øvelsesopgaver samt dialog om/præsentationer af de løste opgaver.

Læringsmål:
<table>
<tr><th>Andengradsfunktioner</th></tr>
<tr><td>Du kan forklare, hvad "a" i en parabel viser</td></tr>
<tr><td>Du kan forklare, hvad "b" i en parabel viser</td></tr>
<tr><td>Du kan forklare, hvad "c" i en parabel viser</td></tr>
<tr><td>Du kan grafisk aflæse antal nulpunkter i en parabel</td></tr>
<tr><td>Du kan redegøre for, hvad diskriminantens værdi (<0, >0, =0) betyder</td></tr>
<tr><td>Du kan beregne diskriminanten</td></tr>
<tr><td>Du kan grafisk skitsere en parabel, når jeg kender fortegn på a, b, c, d</td></tr>
<tr><td>Du kan, vha. fagudtryk fra VØ, redegøre for begrebet ekstremum i en funktion.</td></tr>
<tr><td>Du kan beregne parablens nulpunkter</td></tr>
<tr><td>Du kan beregne parablens toppunkt</td></tr>
<tr><td>Du kan afmærke parablens punkter i GeoGebra</td></tr>
<tr><td>Du kan beregne parablens nulpunkter i CAS</td></tr>
<tr><td>Du kan omskrive til andengradsligning</td></tr>
<tr><td>Du kan bestemme intervallet for en andengradsulighed ved aflæsning i GeoGebra</td></tr>
<tr><td>Du kan bestemme intervallet for en andengradsulighed ved indtastning i CAS</td></tr>
<tr><td>Du kan bestemme intervallet for en andengradsulighed ved beregning af x1 og x2.</td></tr>
<tr><td>Du kan foretage funktionsanalyse af en andengradsfunktion</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Praksisrelatering</td><td>Brug af andengradsfunktioner i en virksomhedsøkonomisk sammenhæng, hvor optimering af overskud er målet. Herunder en virksomhedsøkonomisk forståelse for, hvad nulpunkter og toppunkter viser og hvordan brug af toppunktet kan lede hen til fastsættelse af optimal salgspris.</td></tr>
<tr><td>Vægtning (anvendt varighed)</td><td>Der anvendes 20 moduler à 60 minutter i forløbet</td></tr>
<tr><td>Dokumentation</td><td>Der arbejdes i træningsopgaver i https://plushhx1.systime.dk/</td></tr>
<tr><td>Løbende evaluering</td><td>Den løbende evaluering kommer til udtryk i dialogen om træningsopgaverne, hvor eleven bekræftes og/eller guides videre i det individuelle faglige niveau.

Der gives summativ evaluering for forløbet i form af en niveauvurdering og en personlig kommentar skrevet på Lectio.
Niveauvurderingen er udtrykt ved niveau 1, 2 eller 3, som defineres på følgende måde:
1: På kanten til at bestå – ikke tilfredsstillende</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

		2: Bestået – tilfredsstillende niveau 3: Bestået – flot niveau
	Bedømmelses-grundlag	Det vægtede bedømmelsesgrundlag skal ses i lyset af, at færdighederne i læringsmålene skal anvendes i kompetencer på det merkantile område. 50 % Andengradsfunktion 40 % Funktionsanalyse 10 % intervallet for en andengradsulighed
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan forklare konstanterne betydning i andengradsfunktioner 1. Tegne en skitse af funktionen Det er også vigtigt, at du kan aflæse, beregne og anvende diskriminanten samt nul- og toppunkter i en andengradsfunktion 1. Funktionsanalyse Det er godt, hvis du kan bestemme intervallet for en andengradsulighed.
Matematik C Projekt	Undervisningens tema	MATEMATIKPROJEKT
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Det obligatoriske projektforløb tager udgangspunkt i en kendt merkantil virksomhed, hvor eleven ud fra virksomhedsøkonomiske oplysninger skal anvende matematikken til at modellere, analysere og konkludere på en praktisk problemstilling. Der kan eventuelt inddrages andre forhold fra fagene afsætning, samfundsfag og virksomhedsøkonomi i arbejdet med en helhedsforståelse for matematikkens rolle i merkantile problemstillinger. Projektforløbet har udgangspunkt i et projektoplæg udarbejdet af læreren. Projektoplægget fastsætter rammerne for projektet og sikrer et tilstrækkeligt matematisk niveau. Projektforløbet skal give eleven mulighed for at arbejde med opstilling, afgrænsning, løsning og konklusion på spørgsmålene samt fortolkning af resultatet. Faglige mål jf. Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. Kernestof fra områderne regning, matematik i årsregnskabet samt funktioner kan anvendes i projektet Afviklingen af forløbet sker i en ramme, som minder om processer for større opgaver på det kommende merkantile studieår: Præsentation af projektoplæg efterfulgt af individuel vejledning om dels problemformulering og dels analysearbejdet. Taksonomiske niveauer: 1. Redegørelse 2. Analyse Læringsmål: Matematikprojektet har i forhold til kernestof ikke nogen nye læringsmål og udgør derfor: 1. Du kan - ud fra en beskrevet situation i en virksomhed - opstille en problemformulering 2. Du kan derefter løse opgaven ved hjælp af den matematik, som du allerede har lært i faget 3. Du kan skrive en redegørelse for den matematik, som du har brugt til at løse opgaven 4. Du kan skrive en analyse - dvs. skrive afsnit, hvor du løser og forklarer og kommenterer 5. Du kan skrive en konklusion ud fra den problemformulering, som du selv har skrevet for din opgave.
	Praksisrelatering	Eleven opstiller med vejledning selv et problem, som tager udgangspunkt i en situation fra elevens erhvervsuddannelse ud fra lærers givne projektoplæg.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 15 moduler à 60 minutter i forløbet

	Dokumentation	Individuel udarbejdelse af rapport på 6 normalsider. 1. Normalside er 2400 tegn inkl. mellemrum 2. Forside, indholdsfortegnelse, kildeliste og bilag indgår ikke i opgørelse af normalsiderne
	Løbende evaluering	Individuel vejledning til både problemformulering og udarbejdelse af projektet.
	Bedømmelses-grundlag	Den samlede skriftlige præstation i projektrapporten.
	Bedømmelses-kriterier	Du vil blive bedømt ud fra følgende punkter: 1. Opstille en problemformulering 2. Løsning af opgaven ved hjælp af den matematiske færdigheder og hjælpemidler 3. Redegørelsen den matematik, som du har brugt til at løse opgaven 4. Analyse - et afsnit, hvor du løser og forklarer og kommenterer resultaterne 5. Konklusionen ud fra den problemformulering, som du selv har skrevet for din opgave.
Matematik C Statistik	Undervisningens tema	STATISTIK
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	STATISTIK handler om at behandle data fra erhvervslivet - og samfundet generelt - på en måde, som hjælper os til at få overblik over, hvad de data fortæller noget om. Det handler også om at skabe en bevidsthed omkring de muligheder for informationer, man som virksomhed kan opnå ved hjælp af statistik. Faglige mål jf. Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne. Der arbejdes i forløbet med: 1. Empiriske observationssæt, herunder grafiske beskrivelser og statistiske deskriptorer 2. Udtræk af data fra database. 3. Konstruktion af tabeller 4. Grafisk beskrivelse af observationssæt, herunder frekvensfunktioner og sumfunktioner 5. Middelværdi, varians og standardafvigelse Der er særligt fokus på forståelse af begreberne: 1. Repræsentativ undersøgelse 2. Sammenhæng mellem frekvenser og sandsynligheder 3. Forskellen på diskrete og kontinuerte data 4. Statistiske deskriptorer Der arbejdes på baggrund af oplæg kombineret med dialog i klasserummet. Den individuelle fordybelse sker gennem forløbets iBog. Hovedvægten er lagt på den individuelle fordybelse på baggrund af, at dette forløb afslutter niveau C. Eleven må på dette tidspunkt formodes at have tilegnet sig selvstændigt ansvar i tilgang til indlæring af faget, hvilket ses som en klargøring til overgang til det studiekompetencegivende år. Læringsmål:

Statistik
Du kan redegøre for begrebet ”population”.
Du kan redegøre for begrebet ”repræsentativ stikprøve”.
Du kan forklare betydningen af hyppighed.
Du kan forklare betydningen af summeret frekvens.
Du kan beskrive sandsynlighed, P, ved at anvende frekvenser.
Du kan udarbejde statistik på diskrete data.
Du kan udarbejde statistik på kontinuerte data.
Du kan redegøre for begrebet "Outlier"

		Du kan redegøre for begrebet ”typetal”/”typeinterval”. Du kan beregne middelværdien (gennemsnittet). Du kan forklare fraktiler i statistik. Du kan forklare kvartilsæt i statistik. Du kan forklare, hvad medianen viser. Du kan redegøre for, hvad spredningsmål (variationsbredde og spredning) generelt viser
	Praksisrelatering	Derudover kan der arbejdes projektorienteret med situationer fra elevens erhvervsuddannelse.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 13 moduler à 60 minutter i forløbet
	Dokumentation	Træningsopgaver i statistik i https://plushhx1.systime.dk/index.php?id=716.
	Løbende evaluering	Den løbende evaluering kommer til udtryk i dialogen om træningsopgaverne, hvor eleven bekræftes og/eller guides videre i det individuelle faglige niveau Der gives summativ evaluering for forløbet i form af en niveauvurdering og en personlig kommentar skrevet på Lectio. Niveauvurderingen er udtrykt ved niveau 1, 2 eller 3, som defineres på følgende måde: 1: På kanten til at bestå – ikke tilfredsstillende 2: Bestået – tilfredsstillende niveau 3: Bestået – flot niveau
	Bedømmelses-grundlag	40 %: Sikkert overblik over relevante datatyper og fraktiler og dermed sandsynligheder 40 %: Skabelse og forklaring af diagrammer på baggrund af forskellige datatyper 20 %: Forståelse for betydning af outlier og spredning i datasæt
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan forklare relevante typer af data og fraktilers betydning for sandsynligheder. Det er også vigtigt, at du kan anvende værktøjer til at udarbejde diagrammer for dine data. Det er godt, hvis du kan forklare betydning af spredning
Matematik Valgfag: Støttefag for elever, som skifter fagretning fra EUX til EUD.	Matematik som valgfag uden niveau har til formål at bidrage til den studerendes anvendelse af relevante IT-værktøjer og grundlæggende forståelse af basale regnemetoder indenfor; anvendelse af grundlæggende matematisk sprog med matematiske begreber og symboler, det matematiske hierarki (herunder de fire regnearter; addition, subtraktion, multiplikation og division), regne med parenteser, brøkregning, anvendelse af potensregning, samt regne med kvadratrødder. Eleven vil blive bedømt på sin forståelse af og overblik over teori, modeller og metode i faget såvel som den studerendes aktive, mundtlige deltagelse på klassen og i gruppearbejde. Eleven følger matematik som Grundfag C og forventes løbende at arbejde med og krydse læringsmål af, i takt med fagets progression. De gældende regler for dokumentationsopgave i grundfag gør sig dog ikke gældende for afslutning af valgfag. Der afgives standpunktskarakter i faget.	
Organisation C Organisationsteori	Undervisningens tema	Organisationsteori
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Vi vil i dette introducerende forløb undersøge begrebet organisation og dykke ned i de væsentligste organisationsteorier for at danne et teoretisk grundlag for undersøgelse af organisationer. Der er særligt fokus på at kunne forklare og definere begrebet "organisation", samt at have overordnet kendskab til organisationsniveauer, -strukturer og ledelse. Der er særligt fokus på forståelse af organisationsteoriens udvikling fra klassisk til nyere organisation, og de skoledannelser, der hører under teorierne; hhv. Den bureaukratiske skole, videnskabelig virksomhedsledelse, den administrative skole, den humanistiske skole, systemteori, situationsafhængig organisation, samt aktuelle tendenser og krav i samfundet.

	• *Ledelse og organisation i historisk perspektiv* • klassiske og nyere skoler <u>Læringsmål:</u> [ORGANISATIONSTEORI] ☐ Du kan forklare begrebet "organisation" ☐ Du kan forklare hvordan og hvorfor en organisation skal ses som en transformationsenhed ☐ Du har overblik over organisationsteoriernes udvikling ☐ Du kan give eksempler på forskellige organisationsteorier og hvad kernen i dem er ☐ Du kan skelne mellem "klassisk organisation" og "nyere organisationsteori" ☐ Du kan beskrive ligheder og kontraster mellem forskellige organisationsteorier ☐ Du kan analysere en casevirksomhed på baggrund af organisationsteorier
Praksisrelatering	I temaet bindes teori og modeller op på elevernes virkelighed som borgere i det danske samfund, samt som studerende på en merkantil ungdomsuddannelse. Der inddrages erhvervsfaglige artikler og casevirksomheder, samt aktuelle emner og problemstillinger fra elevernes hverdag og erhvervserfaring.
Vægtning (*anvendt varighed*)	11 modulers undervisning
Dokumentation	Arbejde med quiz og caseopgaver (individuelle og i mindre grupper), løbende skriftlige og mundtlige opgaver i undervisningen samt refleksionsopgaver, jf. temaets studieplan i OneNote.
Løbende evaluering	Elevernes caseopgaver vil løbende blive evalueret med mundtlig feedback fra underviser og medstuderende. Der gives skriftlig formativ feedback på afleveringsopgaver med 1-2-3-vurdereing for synliggørelse af niveau.
Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (40%) • Dokumentationsopgaver (caseopgaver) (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30%)
Bedømmelses-kriterier	*Mundtlig deltagelse og engagement:* • Det er mest vigtigt, at man er aktivt deltagende i undervisningen ved at indgå i diskussioner, prøve at besvare spørgsmål og arbejde med opgaverne • Det er også vigtigt at man stiller spørgsmål, hvis man er i tvivl om noget • Det er meget godt, hvis man udviser nysgerrighed om emnet og forsøger at fordybe sig *Dokumentationsopgaver* • Det vigtigste er, at man sætter sig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere sin casevirksomhed • Det er også vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og at der er læst korrektur på skriftligt arbejder • Det er vigtigt, at man søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven

		Forståelse af teori, modeller og metode • Det vigtigste er, at man har en overordnet forståelse af teori og modeller, og kan bruge dem til at analysere virkelighedens problemstillinger
Organisation C Individet i organisationen	Undervisningens tema	Individet i organisationen
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Vi vil i dette forløb arbejde med individets rolle i organisationen; grupper og teams; samt HR! Der er særligt fokus på forståelse af individets rolle i organisationen på baggrund af teorier om personlighedstyper, intelligens og motivation. Der er særligt fokus på arbejde med gruppetyper og –roller, gruppedynamik og konflikthåndtering i organisationen. Der er særligt fokus på Human Resources og de arbejdsopgaver, der ligger herunder - særligt kompetenceudvikling. • *Motivationsteori* – adfærdsmæssigt og humanistisk perspektiv, psykologisk kontrakt • *Personaleudvikling og ledelse* - personlighedsteori, personlighedstest, medarbejderudvikling, lederudvikling <u>Læringsmål:</u> [INDIVIDET I ORGANISATIONEN] ☐ Du kan redegøre for The Big 5 personlighedsteori ☐ Du kan forklare forskellen på "personlighed" og "identitet" ☐ Du kan diskutere, hvad man kan bruge personlighedsprofiler til i en organisation ☐ Du kan skelne mellem klassisk og nyere opfattelse af intelligens ☐ Du kan redegøre for Howard Gardners intelligensteori ☐ Du kender forskellige motivationsteorier ☐ Du kan analysere motivationsfaktorer ud fra forskellige teorier ☐ Du kan diskutere trivselsfaktorer og konsekvenserne heraf i en organisation
	Praksisrelatering	I temaet bindes teori og modeller op på elevernes virkelighed som studerende på en merkantil ungdomsuddannelse, samt som fremtidige (og måske nuværende) ansatte i en dansk virksomhed. Der inddrages erhvervsfaglige artikler og casevirksomheder, samt aktuelle emner og problemstillinger fra elevernes hverdag og erhvervserfaring.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	15 modulers undervisning
	Dokumentation	Arbejde med quiz og caseopgaver (individuelle og i mindre grupper), løbende skriftlige og mundtlige opgaver i undervisningen samt refleksionsopgaver, jf. temaets studieplan i OneNote. Derudover vil eleverne selv tage personligheds- og intelligenstests.
	Løbende evaluering	Elevernes caseopgaver vil løbende blive evalueret med mundtlig feedback fra underviser og medstuderende. Der gives skriftlig formativ feedback på afleveringsopgaver med 1-2-3-vurdereing for synliggørelse af niveau.
	Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag:

		• Mundtlig deltagelse og engagement (20%) • Dokumentationsopgave(r) (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30%) • Refleksion over egen rolle som (nuværende/fremtidig) individ i en organisation (20%)
	Bedømmelses-kriterier	*Mundtlig deltagelse og engagement:* • Det er mest vigtigt, at man er aktivt deltagende i undervisningen ved at indgå i diskussioner, prøve at besvare spørgsmål og arbejde med opgaverne • Det er også vigtigt at man stiller spørgsmål, hvis man er i tvivl om noget • Det er meget godt, hvis man udviser nysgerrighed om emnet og forsøger at fordybe sig *Dokumentationsopgave(r)* • Det vigtigste er, at man sætter sig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere sin casevirksomhed • Det er også vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og at der er læst korrektur • Det er vigtigt, at man søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven *Forståelse af teori, modeller og metode* • Det vigtigste er, at man har en overordnet forståelse af teori og modeller, og kan bruge dem til at analysere virkelighedens problemstillinger *Refleksion over samfundsmæssig udvikling* • Her er det vigtigste, at man forsøger at forholde sig til egen rolle som individ i en organisation og i forhold til gruppedynamik, både som studerende og som fremtidig medarbejder/kollega
Organisation C Organisations-struktur		
	Undervisningens tema	Organisationsstruktur
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Vi vil arbejde med forskellige former for ledelse og ledelsesniveauer, styringsprocesser og organisationsstruktur. Der er særligt fokus på forskellige ledelsesniveauer, lederens roller og arbejdsopgaver, samt på forskellige ledelsesformer. Slutteligt vil der være særligt fokus på konflikter i styringsprocesser, synergieffekter, virksomhedens idégrundlag, idé og mål, samt virksomhedens styring. • *Ledelsesteori* – leadership, management og coaching, lederroller, menneskesyn, ledergitter, situationsbestemt ledelse • *Organisationsstruktur og design* – arbejdsdeling og organisationsprincipper, konfigurationer/idealtyper, organisationsform <u>Læringsmål:</u> [ORGANISATIONSSTRUKTUR] ☐ Du kan redegøre for forskellige lederstile og ledelsesformer ☐ Du kan identificere en organisations forskellige interessegrupper

		☐ Du kan analysere en virksomheds interne og eksterne forhold, SWOT ☐ Du kan baggrund af en SWOT-analyse, kan jeg vurdere et idégrundlag for en given virksomhed ☐ Du kan vurdere, om en organisation er "effektiv" ud fra forskellige parametre ☐ Du kan redegøre for forskellige beslutningsprocesser
	Praksisrelatering	I temaet bindes teori og modeller op på elevernes virkelighed som borgere i det danske samfund, samt som studerende på en merkantil ungdomsuddannelse. Der inddrages erhvervsfaglige artikler og casevirksomheder, samt aktuelle emner og problemstillinger fra elevernes hverdag og erhvervserfaring.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	18 modulers undervisning
	Dokumentation	Arbejde med quiz og caseopgaver (individuelle og i mindre grupper), løbende skriftlige og mundtlige opgaver i undervisningen samt refleksionsopgaver, jf. temaets studieplan i OneNote. Eleverne udarbejder video-præsentationer i grupper.
	Løbende evaluering	Elevernes caseopgaver vil løbende blive evalueret med mundtlig feedback fra underviser og medstuderende. Der gives skriftlig formativ feedback på afleveringsopgaver med 1-2-3-vurdereing for synliggørelse af niveau.
	Bedømmelses-grundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse og engagement (40%) • Dokumentationsopgave(r) (caseopgaver) (30%) • Forståelse af teori, modeller og metode (30%)
	Bedømmelses-kriterier	*Mundtlig deltagelse og engagement:* • Det er mest vigtigt, at man er aktivt deltagende i undervisningen ved at indgå i diskussioner, prøve at besvare spørgsmål og arbejde med opgaverne • Det er også vigtigt at man stiller spørgsmål, hvis man er i tvivl om noget • Det er meget godt, hvis man udviser nysgerrighed om emnet og forsøger at fordybe sig *Dokumentationsopgave(r)* • Det vigtigste er, at man sætter sig grundigt ind i teorien, der passer til opgaven, og bruger den aktivt til at analysere sin casevirksomhed • Det er også vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og at der er læst korrektur på skriftligt arbejder • Det er vigtigt, at man søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven *Forståelse af teori, modeller og metode* • Det vigtigste er, at man har en overordnet forståelse af teori og modeller, og kan bruge dem til at analysere virkelighedens problemstillinger
Organisation C Kultur og etik		
	Undervisningens tema	Kultur og etik, inkl. Selvvalgt emne
	Undervisningens indhold	Vi arbejder med organisationskultur, organisationsetik og organisationsdesign i dette sidste forløb for faget Organisation.

(arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)	Der er særligt fokus på kulturfaktorer og kulturtyper, samt hvordan vores kendskab til de grundlæggende organisationsteorier kan spille ind i et moderne, situationsafhængigt organisationsdesign. *Organisationskultur* - perspektiver på organisationskultur, kulturdimensioner, kultur og ledelse. <u>Læringsmål:</u> [KULTUR OG ETIK] ☐ Du kan forklare, hvilke elementer, der indgår i en virksomhedskultur, hvordan kulturen opstår, og hvad der påvirker kulturen, herunder Geert Hofstedes kulturdimensioner ☐ Du kan redegøre for kulturniveauer i virksomheden og vide, hvad der ligger på de forskellige niveauer ☐ Du kan kender til fordele og ulemper ved en stærk virksomhedskultur ☐ Du kan redegøre for etik i virksomheder ☐ Du kan selvstændigt udvælge et emne inden for faget Organisation til brug ved caseeksamen, samt udarbejde synopsis + præsentationsmateriale
Praksisrelatering	I temaet bindes teori og modeller op på elevernes virkelighed som borgere i det danske (og globale) samfund, samt som studerende på en merkantil ungdomsuddannelse. Der inddrages erhvervsfaglige artikler og casevirksomheder, samt aktuelle emner og problemstillinger fra elevernes hverdag og erhvervserfaring.
Vægtning (*anvendt varighed*)	13 modulers undervisning
Dokumentation	Arbejde med quiz og caseopgaver (individuelle og i mindre grupper), løbende skriftlige og mundtlige opgaver i undervisningen samt refleksionsopgaver, jf. temaets studieplan i OneNote. Eleverne udarbejder synopsis og præsentationsmateriale på baggrund af den enkelte elevs selvvalgte emne, bestemt i samråd med underviser.
Løbende evaluering	Elevernes arbejde med caseopgaver vil løbende blive evalueret med mundtlig og skriftlig feedback, og eleverne vil give hinanden feedback på mundtlige præstationer som træning frem mod caseeksamen.
Bedømmelsesgrundlag	Temaets primære bedømmelsesgrundlag: • Mundtlig deltagelse (20%) • Anvendelse af teori i forhold selvvalgt casevirksomhed (25%) • Dokumentationsopgave – selvvalgt emne (25%) • Engagement i området (30%)
Bedømmelseskriterier	*Mundtlig deltagelse:* • Det vigtigste her er, at du er aktiv i undervisningen • Det er også vigtigt, at du stiller spørgsmål når du er i tvivl • Det er vigtigere at forsøge at svare på spørgsmål, også selvom du ikke er 100% sikker

		Anvendelse af teori i forhold til selvvalgt casevirksomhed: • Det vigtigste her er, at du kan se modeller og teori i forhold til din selvvalgte casevirksomhed *Dokumentationsopgave – selvvalgt emne:* • Det vigtigste er, at du har udarbejdet og afleveret fyldestgørende synopsis + præsentationsmateriale over dit selvvalgte emne • Det er vigtigt, at opgaven er gennemarbejdet og at der er læst korrektur • Det er vigtigt, at du søger hjælp, hvis du er i tvivl om opgaven *Engagement i området:* • Det vigtigste er, at du engagerer dig aktivt i alle opgaver og diskussioner på klassen • Det er også meget vigtigt, at du udviser nysgerrighed for området og fordyber dig
Organisation Valgfag: Bonusfag for elever, som skifter fagretning fra EUX til EUD	Organisation som valgfag uden niveau har til formål at bidrage til elevens overordnede forståelse af organisationsteoriernes udvikling; individets rolle i organisationen, både personligt og som del af grupper/teams; organisationsstrukturer og -principper, interessegrupper og styringsprocesser; samt kultur og etik. Eleven vil blive bedømt på sin forståelse af og overblik over teori, modeller og metode i faget såvel som hendes/hans aktive, mundtlige deltagelse på klassen og i gruppearbejde. Eleven følger Organisation som Grundfag C og forventes løbende at arbejde med og krydse læringsmål af, i takt med fagets progression. Faget afsluttes med en individuelt udarbejdet synopsis og mundtlig præsentation. De gældende regler for dokumentationsopgave i grundfag gør sig dog ikke gældende for afslutning af valgfag. Der afgives standpunktskarakter i faget.	
Virksomheds-økonomi C Virksomheden		

Undervisningens tema	Introduktion til virksomhed
Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Faglige mål: • Sammenligne virksomhedstyper og ejerformer samt finansiering • Redegøre for momssystemet og udføre beregninger af moms Undervisningens indhold er centreret om følgende kernestof: • Typer af virksomheder i distributionskæden/servicevirksomhed (dækkes i faget afsætning) • Hvilke måder, man kan eje en virksomhed på (ejerformer) og CVR (registreringsnummer for virksomhed) • Fremskaffelse af kapital til en virksomhed (hvem kommer pengene fra?) • Momssystemet ved drift af virksomhed Læringsmål:

Du kan sammenligne virksomhedstyper
Du kan sammenligne de 4 ejerformer
Du kan redegøre for, hvad egenkapital er
Du kan redegøre for, hvad fremmedkapital er
Du kan redegøre for, hvad en kassekredit er
Du kan beskrive, hvad et CVR-nummer er
Du kan redegøre for momssystemet i Danmark
Du kan beregne en pris inkl. moms
Du kan beregne en pris ekskl. moms
Du kan beregne og forklare, hvad en virksomhed skal afregne i moms
Du kan beskrive momsfristerne for virksomhederne

		Der er særligt fokus på at kunne forklare forskelle indenfor virksomhedstyper og indenfor de fire ejerformer, herunder hæftelse. Der er særligt fokus på forståelse for typer kapitalfremskaffelse: hhv. egenkapital og fremmedkapital, herunder hensigtsmæssig finansiering via hhv. kassekredit og langfristet lån. Endeligt er der fokus på momssystemet, såvel beregninger af priser m/u moms som beregning og forklaring af momsafregningen. Arbejdsmetoder veksler mellem gennemgang for klassen, refleksioner i grupper samt individuelle beregningsøvelser.
	Praksisrelatering	Praksisrelateringen kommer til udtryk særligt i gennemgang af typer, ejerformer og finansieringen, hvor der i såvel oplæg, opgaver som diskussioner hele tiden eksemplificeres i forhold til merkantile virksomheder – og så vidt muligt i forhold til virksomheder, som eleverne har tilknytning til gennem fx fritidsjobs eller tidligere erhvervserfaring og/eller som eleverne ønsker tilknytning til i deres valgte uddannelsesretning.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 6 moduler à 60 minutter i forløbet og det lille tidsforbrug afspejler den overordnede introducerende tanke med forløbet.
	Dokumentation	Der udarbejdes individuelle beregningsøvelser i iBogen fra Systime "Virksomhedsøkonomi F-C til EUD/EUX" https://virksomhed-fc-eudeux.systime.dk/
	Løbende evaluering	Der gives undervejs i forløbet formativ evaluering i forbindelse med gennemgang af opgaver og som sparring i arbejdsprocessen. Forløbets læringsmål er i høj grad redegørende eller praksisorienteret i sine beregninger - og den løbende evaluering vil derfor have fokus på at få disse grundlæggende begreber indarbejdet som et fundament for det videre arbejde i faget.
	Bedømmelses-grundlag	Grundet forløbets indledende karakter vil bedømmelsesgrundlaget være ligeligt vægtet mellem grundforståelse for typer, ejerformer, overordnet finansiering samt momssystemet.
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan sammenligne og forklare forskelle for • Virksomhedstyper med hinanden • Ejerformer med hinanden • Egenkapital og fremmedkapital (langfristet gæld og kassekredit) Det er også vigtigt, at du kan • Beregne priser ekskl. og inkl. moms • Forklare om afregning af moms
Virksomheds-økonomi C Regnskab	Undervisningens tema	Årsregnskabets overordnede indhold for handelsvirksomheder i selskabsform

	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Faglige mål:
		• Forklare den økonomiske proces i en virksomhed
		• Forklare et regnskabs opbygning og udføre beregninger i forhold til virksomhedens resultat og balance
		
		Undervisningens indhold er centreret om følgende kernestof:
		Den økonomiske proces i en virksomhed.
		Forklaring af et regnskabs opbygning.
		Fra aktivitet til bilag til regnskab til ny aktivitet
		• Resultatopgørelsen
		• Balancen
		• Likvide beholdninger
		• Regnskabsopstilling som udskrevet balance fra økonomisystem, dvs. uden noter
		• Afskrivninger
		• Beregning af:
		  ○ Bruttoavance
		  ○ Bruttoavanceprocent
		  ○ Lineær afskrivning
		  ○ Resultat

	○ Anlægsaktiver ○ Omsætningsaktiver ○ Egenkapital ○ Fremmedkapital Læringsmål: Du kan redegøre for, hvad et bilag vil sige Du kan beskrive, hvordan nogle af de ting, man som medarbejder gør i en virksomhed, bliver til en økonomisk handling og et bilag Du kan redegøre for, hvilke punkter der skal være i et bilag Du kan forklare, hvilke to hovedområder, en resultatopgørelse viser Du kan beregne og forklare alle punkter i resultatopgørelsen Du kan beregne og forklare bruttoavanceprocenten Du kan beregne afskrivninger på et anlægsaktiv Du kan forklare forskellen på afskrivninger og akkumulerede afskrivninger Du kan forklare, hvilke to hovedområder en balance viser Du kan forklare forskellen på anlægsaktiver og omsætningsaktiver Du kan forklare forskellen på egenkapital og fremmedkapital Du kan beregne og forklare alle punkter i balancen Du kan forklare udviklingen i egenkapitalen Du kan forklare, hvordan et bilag påvirker regnskabets punkter (konti) Du kan forklare, hvordan et bilag påvirker virksomhedens resultatopgørelse (overskud/underskud) Du kan forklare, hvordan et bilag påvirker virksomhedens likviditet (pengebeholdning) Du kan sammenligne måder, hvorpå en virksomhed kan forbedre sin bruttoavanceprocent Arbejdsmetoder veksler mellem brug af informationsvideo, instruktionsvideo, fælles kinæstetiske hhv. kommunikative forståelsesøvelser på klassen, individuelle beregningsøvelser samt gruppevise refleksionsøvelser
Praksisrelatering	Praksisrelateringen kommer til udtryk særligt i gennemgang af regnskabets enkeltdele, hvor der i såvel oplæg, opgaver som diskussioner hele tiden eksemplificeres i forhold til merkantile virksomheder – og så vidt muligt i forhold til virksomheder, som eleverne har tilknytning til gennem fx fritidsjobs eller tidligere erhvervserfaring og/eller som eleverne ønsker tilknytning til i deres valgte uddannelsesretning.
Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 12 moduler à 60 minutter i forløbet og det relativt store tidsforbrug afspejler den væsentlighed, der ligger i at opnå en grundforståelse for regnskabets konstruktion.
Dokumentation	Der udarbejdes individuelle beregningsøvelser i iBogen fra Systime "Virksomhedsøkonomi F-C til EUD/EUX" https://virksomhed-fc-eudeux.systime.dk/. Derudover udarbejdes individuel skabelon i Excel med formler til brug for opstilling af årsregnskab.
Løbende evaluering	Der gives undervejs i forløbet formativ evaluering i forbindelse med gennemgang af opgaver og som sparring på forståelsesøvelser og refleksionsøvelser. Dertil gives formativ evaluering ad flere omgange på hver elevs individuelle opstilling af årsregnskab i Excel. Der gives summativ evaluering for forløbet i form af en niveauvurdering og en personlig kommentar skrevet på Lectio. Niveauvurderingen er udtrykt ved niveau 1, 2 eller 3, som defineres på følgende måde: 1: På kanten til at bestå – ikke tilfredsstillende 2: Bestået – tilfredsstillende niveau 3: Bestået – flot niveau

<table>
<tr><td></td><td>Bedømmelses-grundlag</td><td>10%: Forståelse for proces fra bilag til regnskab uden noter for handelsvirksomhed
25%: Forklaring af regnskabets enkeltdele med eksempler fra virksomheder fra den merkantile verden
25 %: Forklaring af regnskabets mellemregninger og hvordan de beregnes
40 %: Forklaring af økonomiske handlingers påvirkning på regnskabets mellemregninger, herunder bruttoavanceprocent, og totaler samt virksomhedens likviditet.</td></tr>
<tr><td></td><td>Bedømmelses-kriterier</td><td>Det er vigtigst, at du kan forklare hvor og hvordan resultat og likviditet påvirkes, når der sker noget i virksomheden.

Det er også vigtigt, at du kan give eksempler på, hvad der hører ind under de enkelte poster i årsregnskabet.

Det er godt også at have styr udregningerne i årsregnskabet.</td></tr>
<tr><td>Virksomheds-økonomi C
Variable omkostninger</td><td>Undervisningens tema</td><td>Variable omkostninger er et emne, som skal give forståelse for, hvordan beslutninger og handlinger skaber omkostninger i en virksomhed</td></tr>
<tr><td></td><td>Undervisningens indhold (arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)</td><td>Fagligt mål:
• Forklare og beregne forskellige typer af en virksomheds omkostninger

Der arbejdes med intern regnskabsopdeling i variable omkostninger og kapacitetsomkostninger, hvilket bruges i forståelsen af, hvordan de variable økonomiske handlinger påvirker virksomhedens årsregnskab.

I emnet indgår 1 af de 4 obligatoriske punkter udvalgt blandt supplerende stof:
• Nulpunktsberegninger for pris- og kvalitetsændring samt reklamenulpunkt

Undervisningens indhold er centreret om følgende kernestof:
• Variable omkostninger

Beregning af:
• Samlede variable omkostninger
• Dækningsbidrag pr. stk. og i alt
• Forkalkulation ved samhandel med ind- og udland

Læringsmål:
<table><tr><td>Du kan beregne og forklare variable omkostninger</td></tr><tr><td>Du kan beregne og forklare dækningsbidrag</td></tr><tr><td>Du kan beskrive, hvad en virksomhed skal tage hensyn til ved fastsættelse af salgspris på varer</td></tr><tr><td>Du kan beregne og forklare en forkalkulation ved handel fra udlandet</td></tr><tr><td>Du kan beregne og forklare en bidragskalkulation</td></tr><tr><td>Du kan beregne og forklare en priskalkulation</td></tr><tr><td>Du kan beregne og forklare nulpunkter for pris- og kvalitetsændring</td></tr></table>
Der er særligt fokus på, hvordan dækningsbidrag efter de variable omkostninger skal kunne dække kapacitetsomkostningerne og sikre et overskud.
Der er i den forbindelse også et særligt fokus på beregning og forklaring af priskalkulation ved samhandel med udland. Hertil beregning og forklaring af nulpunkt.

Arbejdsmetoder:
Diskussion, praktiske øvelser, quiz og små ekskursioner til forståelse af omkostningstyper.
Workshop i priskalkulation efterfulgt af individuel/parvis løsning af træningsopgaver i regneark.
Generelt er det klassisk for VØ-faget at oplæg efterfølges af individuel/gruppevis løsning af træningsopgaver i regneark.</td></tr>
<tr><td></td><td>Praksisrelatering</td><td>Der arbejdes i praksis i en praktikuge med læringsmål i forhold til omkostningsforståelse.</td></tr>
</table>

		Praksisrelateringen kommer særligt til udtryk i små ekskursioner og i diskussioner, hvor indhold og størrelse af de variable omkostningers betydning sættes i relation til lokale virksomheder og til virksomheder, som er kendte og/eller relevante for eleverne i kraft af deres fritidsjobs, tidligere erfaring og/eller deres ønsker til læreplads.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 8 moduler à 60 minutter og sammenholdt med forløbet om kapacitetsomkostninger afspejler det relativt store tidsforbrug afspejler den væsentlighed, der ligger i at opnå forståelse for grundlaget for at bedrive købmandskab.
	Dokumentation	Der udarbejdes individuelle beregningsøvelser i iBogen fra Systime "Virksomhedsøkonomi F-C til EUD/EUX" https://virksomhed-fc-eudeux.systime.dk/. Der udarbejdes individuelt ud fra skabelon med egen udfyldelse af formler i Excel dokument til opstilling af pris- og bidragskalkulation.
	Løbende evaluering	Der gives undervejs i forløbet formativ evaluering i forbindelse med gennemgang af opgaver og som sparring på forståelsesøvelser og refleksionsøvelser. Der gives summativ evaluering for forløbet i form af en niveauvurdering og en personlig kommentar skrevet på Lectio. Niveauvurderingen er udtrykt ved niveau 1, 2 eller 3, som defineres på følgende måde: 1: På kanten til at bestå – ikke tilfredsstillende 2: Bestået – tilfredsstillende niveau 3: Bestået – flot niveau
	Bedømmelses-grundlag	50%: Forklaring af, hvad variable omkostninger vil sige (hvad de afhænger af) og ud fra forkalkulationen give eksempler på, hvad de består af. 30%: Forklaring af, hvad dækningsbidrag er - og hvad nulpunkt betyder i forhold til dækningsbidrag. 20 %: Beregninger i Excel med formler til udregning af kalkulationer og nulpunkter.
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan forklare hvad variable omkostninger er - med eksempler. Det er også vigtigt at have styr på forklaringen af dækningsbidrag og nulpunkter. Det er godt, at du kan udarbejde kalkulationer og beregninger af dækningsbidrag med formler i Excel korrekt.
Virksomheds-økonomi C Kapacitets-omkostninger	Undervisningens tema	Kapacitetsomkostninger er et emne, som skal give forståelse for, hvordan beslutninger og handlinger skaber omkostninger i en virksomhed
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Faglige mål: • Forklare og beregne forskellige typer af en virksomheds omkostninger • Forklare en virksomheds lagermotiver og logistikomkostninger Der arbejdes med intern regnskabsopdeling i variable omkostninger og kapacitetsomkostninger, hvilket bruges i forståelsen af, hvordan de økonomiske handlinger påvirker virksomhedens årsregnskab. I emnet indgår 2 af de 4 obligatoriske punkter udvalgt blandt supplerende stof: • Personaleressourcernes effektivitet • Indkøbsstyring Undervisningens indhold er centreret om følgende kernestof: • Kapacitetsomkostninger • Lønformer og opdeling i hhv. variable og kapacitetsomkostninger • Lagermotiver ud fra logistikomkostninger Beregning af: • Samlede kapacitetsomkostninger Læringsmål: Du kan beregne og forklare kapacitetsomkostninger Du kan sammenligne de to lønformer tidløn og præstationsløn Du kan beregne og forklare personaleressourcernes effektivitet

		Du kan redegøre for, hvad varestrøm (logistik) er Du kan redegøre for de fem typer af logistikomkostninger Du kan redegøre for de fem typer af leveringsservice Du kan forklare sammenhænge mellem varelagerets størrelse og logistikomkostninger Du kan forklare, hvad ordreomkostninger er Du kan beregne og forklare den optimale indkøbsstørrelse I fagområdet logistik er særligt fokus på overvejelser omkring lagerstørrelsens rolle i virksomhedens indtægtsmuligheder og særligt omkostninger. Arbejdsmetoder: Diskussion, praktiske øvelser, quiz og små ekskursioner til forståelse af omkostningstyper. Workshop i priskalkulation efterfulgt af individuel/parvis løsning af træningsopgaver i regneark. Generelt er det klassisk for VØ-faget at oplæg efterfølges af individuel/gruppevis løsning af træningsopgaver i regneark.
	Praksisrelatering	Der arbejdes i praksis i en praktikuge med læringsmål i forhold til omkostningsforståelse. Praksisrelateringen kommer i undervisningen særligt til udtryk i små ekskursioner og i diskussioner, hvor indhold og størrelse af kapacitetsomkostningernes betydning sættes i relation til lokale virksomheder og til virksomheder, som er kendte og/eller relevante for eleverne i kraft af deres fritidsjobs, tidligere erfaring og/eller deres ønsker til læreplads.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes 10 moduler à 60 minutter og sammenholdt med forløbet om variable omkostninger afspejler det relativt store tidsforbrug den væsentlighed, der ligger i at opnå forståelse for grundlaget for at bedrive købmandskab.
	Dokumentation	Der udarbejdes individuelle beregningsøvelser i iBogen fra Systime "Virksomhedsøkonomi F-C til EUD/EUX" https://virksomhed-fc-eudeux.systime.dk/. Der arbejde i indkøbsstyring med egen oprettelse og brug af absolut cellereference i løsning af opgaverne i Excel.
	Løbende evaluering	Der gives undervejs i forløbet formativ evaluering i forbindelse med gennemgang af opgaver og som sparring på forståelsesøvelser og refleksionsøvelser. Der gives summativ evaluering for forløbet i form af en niveauvurdering og en personlig kommentar skrevet på Lectio. Niveauvurderingen er udtrykt ved niveau 1, 2 eller 3, som defineres på følgende måde: 1: På kanten til at bestå – ikke tilfredsstillende 2: Bestået – tilfredsstillende niveau 3: Bestået – flot niveau
	Bedømmelses-grundlag	35 %: Forklaring af - og eksempler på - hvad kapacitetsomkostninger vil sige og hvad forskellen er i forhold til variable omkostninger. 35 %: Beregning og forklaring af optimal indkøbsstørrelse sammenlignet med behov for stort/lille lagerlokale. 15 %: Forståelse for løntyperne tidløn og præstationsløn. 15 %: Beregning og forklaring af personaleressourcers effektivitet.
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan forklare, hvordan kapacitetsomkostninger er vigtige og kan give eksempler på, hvordan de styres (afskrivninger, lagerstørrelse, løn mv). Det er også vigtigt, at du kan foretage beregninger i Excel i forhold til kapacitetsomkostninger og indkøbsstyring.
Virksomheds-økonomi C Samlede omkostninger	Undervisningens tema	Samlede omkostninger giver det samlede billede af variable omkostninger og kapacitetsomkostninger
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder,*	Fagligt mål: • Forklare og beregne forskellige typer af en virksomheds omkostninger

	faglige mål, læringsmål)	Der arbejdes med overblikket over den samlede omkostningsstruktur og grundlæggende forståelse af betydningen for denne for virksomhedens konkurrenceevne. Undervisningens indhold er centreret om følgende kernestof: • Variable omkostninger • Kapacitetsomkostninger Beregning af: • Samlede omkostninger Læringsmål: Du kan beregne og forklare samlede omkostninger Du kan beregne og forklare samlede omkostninger pr. enhed Du kan redegøre for betydningen af SO pr. enhed for virksomhedens mulighed for at skabe overskud Du kan sammenligne omkostningsstrukturer mellem forskellige brancher Arbejdsmetoder: Oplæg og praktiske øvelser Generelt er det klassisk for VØ-faget at oplæg efterfølges af individuel/gruppevis løsning af træningsopgaver i regneark.
	Praksisrelatering	Det samlede omkostningsbillede italesættes i relation til de praksisbetragtninger, der allerede er kommet til udtryk i forløbene om variable omkostninger og om kapacitetsomkostninger.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Der anvendes blot 2 moduler à 60 minutter - dog sammenholdt med forløbene om variable omkostninger og kapacitetsomkostninger afspejler det relativt store tidsforbrug den væsentlighed, der ligger i at opnå forståelse for grundlaget for at bedrive købmandskab.
	Dokumentation	Der udarbejdes individuelle beregningsøvelser i iBogen fra Systime "Virksomhedsøkonomi F-C til EUD/EUX" https://virksomhed-fc-eudeux.systime.dk/.
	Løbende evaluering	Den formative evaluering i dette korte, opsamlende forløb foregår i de afsluttende diskussioner på klassen om det samlede omkostningsbillede.
	Bedømmelses-grundlag	Dette korte forløb er ikke isoleret til bedømmelse, idet det er en opsamling på de to foregående forløb om hhv. variable omkostninger og kapacitetsomkostninger.
	Bedømmelses-kriterier	Dette korte forløb er ikke isoleret til bedømmelse, idet det er en opsamling på de to foregående forløb om hhv. variable omkostninger og kapacitetsomkostninger.
Virksomheds-økonomi C Budgetter	Undervisningens tema	Kvartalsopdelte resultat- og likviditetsbudgetter

	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Fagligt mål:
		• Forklare og beregne et resultatbudget og et likviditetsbudget samt foretage budgetkontrol
		
		Undervisningens indhold er centreret om følgende kernestof:
		• Kvartalsopdelt resultatbudget
		• Budgetkontrol
		• Likviditetsbudget med varekøb og -salg på kredit
		• Udgift, omkostning, udbetaling - med mulig tilføjelse af indtægt og indbetaling
		• Beregning af:
		  • Kvartalsopdelt resultatbudget
		  • Forskel budget og regnskab (budgetkontrol)
		  • Kvartalsopdelt likviditetsbudget med likviditetsreserve primo og ultimo
		
		Læringsmål:

		Du kan redegøre for, hvad et budget vil sige Du kan beregne og forklare et kvartalsopdelt resultatbudget Du kan beregne og forklare budgetkontrol Du kan beregne og forklare et kvartalsopdelt likviditetsbudget Du kan forklare, hvorfor der kan være store udsving i løbet af kvartalerne Du kan forklare begrebet udgift Du kan forklare begrebet omkostning Du kan forklare begrebet udbetaling Du kan forklare begrebet indtægt Du kan forklare begrebet indbetaling Ved resultatbudgettet er der særligt fokus på forklaring af udviklingen ned igennem budgettet fra start til slut med tydelighed på, hvor der sker markante ting, og om budgettet ser tilfredsstillende ud. Kontrollen af resultatbudgettet skal særligt forklare, hvor der er væsentlige afvigelser og hvad der kan være mulige årsager til afvigelserne. Ved likviditetsbudgettet er der særligt fokus på forklaring af, hvorfor der kan være store forskelle fra kvartal til kvartal. Arbejdsmetoder: Lærerstyret oplæg efterfulgt af individuel/parvis træningsopgaver og fælles refleksion over de særlige fokuspunkter.
	Praksisrelatering	Praksisrelateringen kommer særligt til udtryk ved typerne af opgaver og samtalerne på klassen, hvor vi taler ind i de praktiske likviditetsmæssige udfordringer der kan opstå - trods forventet positivt resultat.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Temaet har en varighed på 5 moduler à 60 minutter.
	Dokumentation	Der udarbejdes individuelle beregningsøvelser i iBogen fra Systime "Virksomhedsøkonomi F-C til EUD/EUX" https://virksomhed-fc-eudeux.systime.dk/
	Løbende evaluering	Der gives undervejs i forløbet formativ evaluering i forbindelse med gennemgang af opgaver og som sparring på forståelsesøvelser.
	Bedømmelses-grundlag	60 %: Forståelse for forskelle og ligheder mellem udarbejdede resultatbudgetter og likviditetsbudgetter. 15 %: Forståelse for udsving i budgetternes kvartaler. 15 %: Forståelse for hvorfor man laver budgetkontrol. 10 %: Forklaring af emnets fem begreber: Udgift, omkostning, udbetaling, indtægt, indbetaling.
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan beregne og forklare hvad et kvartalsvist resultatbudget og et kvartalsvist likviditetsbudget indeholder og hvordan man kan bruge dem i praksis til at drive sin virksomhed. Det er også vigtigt, at du kan beregne og forklare om, hvordan man i praksis har gavn af budgetkontrol. Det er godt også at kunne forklare emnets fem begreber: Udgift, omkostning, udbetaling, indtægt, indbetaling.
Virksomheds-økonomi C ERP-system	Undervisningens tema	ERP står for Enterprise Resource Planning. I daglig tale: Økonomistyringssystem eller økonomisystem.
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Fagligt mål: • Redegøre for og illustrere et ERP-Systems rolle og funktioner i en virksomhed Emnet ERP-SYSTEM handler om hvad et ERP-System bruges til i virksomheden, at det er modulopbygget, og at de forskellige moduler anvendes til forskellige formål af

	medarbejdere med forskellige funktioner. Her arbejdes ud fra økonomistyringssystemet Dynamics C5.
	
	I emnet indgår 1 af de 4 obligatoriske punkter udvalgt blandt supplerende stof:
	• Udføre databehandling af rapporter fra ERP-system
	
	Undervisningens indhold er centreret om følgende kernestof:
	• Virksomhedens brug af et ERP-system:
	  • Indlæsning af bilag
	  • Finansmodul
	  • Debitormodul
	  • Kreditormodul
	  • Lagermodul
	  • Rapporter (saldoliste og salgsstatistik)
	
	Læringsmål:
	Du kan redegøre for de 4 moduler i ERP-systemet Dynamics C5
	Du kan forklare eksempler på, hvilke typer af virksomheder, der har gavn af hvilke moduler
	Du kan sammenligne indlæsning og bogføring af bilag
	Du kan forklare, hvilke oplysninger man kan se i hvilke moduler (finans, debitor, kreditor, lager)
	Du kan forklare eksempler på, hvem i virksomheden, der arbejder i hvilke moduler (finans, debitor, kreditor, lager) og hvilke udskrifter, de kan bruge hver især
	Du kan forklare, hvor og hvordan en købsfaktura påvirker modulerne i ERP-systemet
	Du kan forklare, hvor og hvordan en salgsfaktura påvirker i modulerne i ERP-systemet
	Du kan vurdere kreditor-betalingsbetingelsers betydning for likviditeten
	Du kan vurdere debitor-betalingsbetingelsers betydning for likviditeten
	Du kan vurdere fordele ved at bruge et ERP-system
	Du kan forklare eksempler på, hvordan man kan bruge diagrammer med data fra et ERP-system hentet over i Excel i Pivottabel.
	
	Der er særligt fokus på at kunne illustrere et ERP-systems rolle og funktioner i en virksomhed. Her er således ikke krav om direkte brug af ERP-systemet - men derimod krav om at kunne illustrere oprettelse af fakturaer og demonstrere forståelse for brug af modulerne, særligt i forbindelse med data om køb og salg.
	I det supplerende punkt er der særligt fokus på at kunne eksportere data til regneark og på at anvende disse data til at aflæse informationer i en given Pivottabel, hvilket trænes i USF-forløbet.
	
	Arbejdsmetoder:
	Diskussioner af modulernes anvendelse i typiske merkantile virksomheder.
	Individuel/parvis arbejde i Dynamics C5 omkring eksport af data til regneark og videre afkodning af informationer i Excel.

Praksisrelatering	Praksisrelateringen kommer særligt til udtryk i dialog omkring forskellige virksomhedstypers brug af ERP-system - og dette i relation til elevernes oplevelser i praktikugen tidligere på GF2.
Vægtning (*anvendt varighed*)	Temaet har en varighed på 5 moduler à 60 minutter.
Dokumentation	Der foretages udtræk fra ERP-systemet, som behandles i Excel dokument.
Løbende evaluering	Den løbende evaluering finder i dette praksisorienterede forløb sted som en del af dialogen i klasserummet omkring brug og betydning af et ERP-system

	Bedømmelses-grundlag	60%: Forståelse for brug af modulerne i ERP-systemet i relation til virksomhedstype. 20 %: Forståelse for fakturering i ERP-systemet - påvirkning i modulerne og den praktiske betydning af betalingsbetingelserne. 20 %: Udtræk og Pivotbehandling af data fra ERP-system.
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan fortælle om, hvordan ERP-systemet bruges i forskellige virksomheder - hvem, der bruger hvad i systemet og hvad de bruger det til. Det er godt, hvis du også kan trække data ud af ERP-systemet og udarbejde fx søjlediagrammer ud fra de data, du har hentet i ERP-systemet.
Virksomheds-økonomi C Økonomiske effektivitet	Undervisningens tema	Dokumentationsopgave, hvori emnet "Økonomisk effektivitet" indgår.
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	Fagligt mål: • Beregne nøgletal og forklare hvordan en virksomhed kan optimere resultat og likviditet I dokumentationsopgaven arbejdes med emnet "Økonomisk effektivitet". Der beregnes nøgletal, som anvendes til at forklare, hvordan det står til i virksomheden og hvad virksomheden burde overveje at ændre på for at opnå et bedre resultat og en bedre likviditet. Dokumentationsopgaven kan udarbejdes af højest tre elever i fællesskab, og alle har ansvaret for hele dokumentationen. Hvis opgaven udarbejdes i grupper, skal gruppens samarbejde og tilrettelæggelse af arbejdet dokumenteres. Undervisningens indhold er centreret om følgende kernestof: 6. Alle poster i årsregnskabet - dog særligt dem, som er fremhævet i temaet "Regnskab" 7. Beregning af: 1. Bruttoavanceprocent 2. Dækningsgrad 3. Overskudsgrad 4. Indekstal på nettoomsætning og omkostninger • Sammenligning: • Over tid eller i forhold til mål • Med andre virksomheder eller med branchen generelt. Læringsmål: Du kan forklare forskellen på resultatopgørelsen og balancen Du kan forklare hvad indtægter, omkostninger, aktiver og passiver er Du kan beregne og forklare nøgletal Overskudsgrad, dækningsgrad og bruttoavanceprocent Du kan beregne og forklare indekstal til analyse af indtjeningsevnen Du kan forklare udviklingen i virksomhedens indtjeningsevne vha. nøgletal og indekstal Du kan forklare, hvad der kan forbedre virksomhedens resultat Du kan forklare, hvad der kan forbedre virksomhedens likviditet Det er særligt i fokus at nøgle- og indekstal anvendes til at give forklarede forslag til, hvad virksomheden kan ændre på for at forbedre sit resultat og sin likviditet. Arbejdsformen er projektorienteret med individuel vejledning og adgang til instruktions- og forklaringsfilm.
	Praksisrelatering	Praksisrelateringen sker ved, at der arbejdes i udvalgte, fiktive virksomheder, som tildeles grupperne med tanke på elevernes uddannelsesretning og ønsker for læreplads.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	Temaet har en varighed på 10 moduler à 60 minutter inklusive mundtlige gruppefremlæggelser.

	Dokumentation	Individuel eller grupper à højest 3 elever udarbejder dokumentationsopgave i Excel efter de stillede indholdsmæssige og formelle krav. Opgaven fremlægges med Excel til godkendelse af afslutning af faget. Afslutning af faget forudsætter at dokumentationsopgaven er afleveret og fremlagt på fyldestgørende vis.
	Løbende evaluering	Formativ evaluering foregår primært ved vejledningssamtaler med grupperne. Summativ evaluering for dokumentationsopgaven gives efter fremlæggelse.
	Bedømmelses-grundlag	100 %: Den mundtlige fremlæggelse med brug af dokumentationsopgaven udarbejdet i Excel
	Bedømmelses-kriterier	Det er vigtigst, at du kan forklare, hvordan du kan se, om det er gået bedre eller dårligere for virksomheden i perioden - BÅDE ved at bruge dine nøgletal OG ved at bruge dine indekstal. Du skal også kunne forklare, hvad virksomheden kan forbedre - ved at bruge dine beregnede nøgletal og indekstal. Det er også vigtigt, at du til fremlæggelsen kommer ind på alle spørgsmål i opgaven og å den måde viser, at du kan bruge fagets emner.

Undervisningsbeskrivelser for de uddannelsesspecifikke fag (USF)

Detail, Handel, Kontor	**Undervisningens tema**	Grundforløbsprøve i uddannelsesretning
	Undervisningens indhold (*arbejdsmetoder, faglige mål, læringsmål)*	De faglige læringsmål for undervisningen i USF består af kompetencemål. Disse fremgår af Detail: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/136 Handel: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/137 Kontor: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/135 Tilrettelæggelse af indhold: Primo GF2 arbejdes individuelt med søgning af praktik (forlagt undervisning) med varighed på en uge à 37 timer, som typisk placeres omkring uge 11-13, med opsamlings- og evalueringstimer i de efterfølgende uger. Fagene rækker i de 15 uger frem mod USF, hvor eleverne arbejder med elementer, som skal anvendes i især den afsluttende del af USF. Det faglige fundament fra grundfagene gør eleven i stand til at vise kompetencerne dels med brug af teori og dels gennem de praksisorienterede produktioner. Undervisningen tilrettelægges i de sidste ca. 3 uger af grundforløbet projektorienteret og praksisnært indenfor hvert kompetenceområde, hvor omdrejningspunktet er lokale virksomheder og elevernes USF-virksomheder. Digitale medier og værktøjer inddrages systematisk, såvel i arbejdsproces som i produkt i afsluttende dokumentation.
	Praksisrelatering	Praktikugen er i sagens natur praksis. Yderligere praksisrelatering sker i elevens arbejde med kompetencemålene og de 20 spørgsmål i de 4 forståelsesområder både i forhold til egen USF- virksomhed og de øvrige virksomheder i USF-undervisningen.
	Vægtning (*anvendt varighed*)	130 timer
	Dokumentation	Dokumentation udarbejdes i elevens USF-virksomhed og samles som port folio på OneNote. Dokumentationen har til formål at forberede eleven til grundforløbsprøven, og viden og indhold fra dokumentationen inddrages i elevens besvarelse af delopgaver til grundforløbsprøven.

		Elevens dokumentation er vigtig i forhold til at sikre, at eleven kan vise sine kompetencer i bredden og dybden til prøven, og samtidig at eleven kan nå at besvare opgaverne til grundforløbsprøven. Dokumentationen udarbejdes enkeltvis eller i grupper af max 3 elever og skal indeholde elementer fra alle de kompetenceområder, som indgår i elevens uddannelse, i overensstemmelse med de præstationsstandarder (begynder/rutineret), disse kompetenceområder omfatter. Dokumentationen kan bestå af flere forskellige opgaver. Eleven skal aflevere dokumentation, og den indgår i elevens afsluttende standpunktsbedømmelse.
	Løbende evaluering	Den løbende evaluering sker formativt (feed forward) som sparring på elevernes arbejdsprocesser, såvel i udfordringen med at reflektere over faglig helhed i projektet som i den faglige korrekthed i de udarbejde produkter undervejs i projektet. Der afvikles midtvejssamtaler med tilsvarende feed forward. Sagt på en anden måde er vores fokus i den løbende evaluering at støtte elevernes metakognition.
	Bedømmelsesgrundlag	Bedømmelsesgrundlaget er elevens mundtlige præstation. Herved sikres, at eleven bedømmes på eget arbejde, og censor er samtidig ikke forpligtet til at læse elevens arbejde inden prøven.
	Eksamen og Bedømmelseskriterier	Grundforløbsprøven afvikles som prøveform b: Caseprøven. Eleven skal bedømmes på processen og ikke på opgaven. Det er ikke et krav, at opgaven er færdig – men det er et krav, at der er vist forståelse for processen. I øvrigt henvises til de gældende nationale standarder for grundforløbsprøven. Disse fremgår af bilag 1 til denne lokale uddannelsesplan.

I øvrigt henvises til gældende fælles nationale standarder, som fremgår af bilag 1.

Bekendtgørelserne for grundfag hhv. uddannelsesspecifikke fag fremgår af nedenstående afsnit om lovgrundlag.

Bedømmelse GF2

- Grundfagene: Et fag afsluttes med sidste undervisningstime. Afsluttende standpunktskarakter afgives ved afslutning af faget, dog med en dags varsel inden caseundervisningsdag
- USF/Uddannelsesspecifikke fag: Her gives en afsluttende standpunktskarakter
- Valgfag:
  - Hvis der indgår grundfag, afsluttes disse med sidste undervisningstime, hvorefter afsluttende standpunktskarakter afgives, dog med en dags varsel inden caseundervisningsdag
  - for øvrige valgfag afgives ligeledes karakter
- Eksamen: Et af grundfagene (inkl. grundfag valgt som valgfag) udtrækkes til eksamen i casevirksomheden (skoleår 2025/26: Matas A/S), hvorefter eksamenskarakter afgives
- Eksamen: Grundforløbsprøve i USF/Uddannelsesspecifikke fag. Prøven skal bestås.

Omeksamination og frivillig indstilling til eksamen

I fag, hvor der er et beståelseskrav på 02, har eleven med standpunktskarakter under 02 mulighed for at indstille sig til eksamen, hvis faget ikke bliver udtrukket til eksamen, da denne standpunktskarakter ellers vil hindre elevens videre uddannelsesforløb. Eleven skal senest 14 dage efter at karakterne er blevet offentliggjort, give skolen skriftlig besked om, at eleven ønsker at indstille sig til eksamen.

I forbindelse med omprøver i det uddannelsesspecifikke fag, skal eleven ikke udarbejde et nyt eksaminationsgrundlag, men kan tage udgangspunkt i det allerede udarbejdede.

En eksaminand kan på ny indstille sig til at deltage i samme prøve, hvis eksaminanden ikke har opnået minimum karakteren 02 i den første grundfagseksamen eller ikke har opnået bedømmelsen "bestået" i grundforløbsprøven. Skolen kan ved usædvanlige forhold tillade en eksaminand at deltage i yderligere 1 reeksamination, dvs. en elev kan maksimalt deltage i 3 eksaminer i samme fag på samme niveau og i samme disciplin (caseeksamen eller grundforløbsprøve). Eleven skal senest på 5. hverdag efter afholdt eksamen afgive skriftlig tilmelding til reeksamination. Tilmeldingen er bindende.

Det studiekompetencegivende år

Der gennemføres forløb som retter sig mod detail, handel, event og kontor. Der er skiftekompetence mellem alle fem uddannelsesretninger og EUX 1. del giver derfor ligeledes adgang til hovedforløb i finans.

Optagelse på studieåret for Detail/Handel

For at få adgang til studieåret med uddannelsesretning Detail eller Handel, skal følgende fag være gennemført med et samlet karaktergennemsnit på mindst 2,0:

- Dansk C
- Engelsk C
- Afsætning C
- Erhvervsinformatik C
- Virksomhedsøkonomi C

Yderligere skal følgende fag være gennemført:

- Matematik C
- Organisation C
- Samfundsfag C

Derudover skal grundforløbsprøven på GF2 være bestået.

Optagelse på studieåret for Kontor

For at få adgang til studieåret med uddannelsesretning Kontor, skal følgende fag være gennemført med et samlet karaktergennemsnit på mindst 2,0:

- Dansk C
- Engelsk C
- Afsætning C
- Erhvervsinformatik C
- Virksomhedsøkonomi C
- Matematik C
- Organisation C
- Samfundsfag C

Derudover skal grundforløbsprøven på GF2 være bestået.

Indhold på studieåret

- Dansk A
- Engelsk B
- Informatik B
- Virksomhedsøkonomi B

- Erhvervsjura C
- Et løft af niveau i to fag:
  - Afsætning B
  - International økonomi B
- Erhvervsområde med afsluttende projekt (tværfagligt)

For fag fra de gymnasiale læreplaner udarbejdes undervisningsbeskrivelse på Lectio.

Der arbejdes i studieåret helhedsorienteret i virkelighedsnære projekter, både internt, i EuxBizCup og i samarbejde med lokal virksomhed i erhvervsområdet; EO1, EO2 og EOP. Dette gælder uanset starttidspunkt for uddannelsen.

Samspil mellem gymnasiale fag og uddannelsesretning

Dansk A	Detail	Handel	Kontor
Tekster, der behandler emner inden for erhvervsmæssige forhold	Dansk er et humanistisk fag, der beskæftiger sig med litteratur, sprog og medier i en national og global kontekst. Fagets kerne er det intensive arbejde med dansksprogede tekster, både receptivt og produktivt. Fagets formål er at styrke elevernes almendannelse gennem tekstanalyse og tekstproduktion med udgangspunkt i viden og kundskaber om fagets stofområder. Fagets metode adskiller sig fra de fleste andre fag (på eux) ved den analytiske, fortolkningsmæssige og metakommunikative tilgang til en mangfoldighed af tekster, hvor - Fagets ideal er at bidrage til at udvikle elevernes selv- og omverdensforståelse som led i den personlige og kulturelle identitetsdannelse.		

Kernestof i engelsk B	Detail	Handel	Kontor
Tekster, der behandler emner inden for erhvervsmæssige forhold	Alle uddannelsesretninger læser samme emne om 'konsumerisme og pandemi'. Særligt fokus for detail elever: · ændringer i købsadfærd blandt konsumenter, fx øget nethandel, ændringer i efterspørgsel på forskellige varer etc.	Alle uddannelsesretninger læser samme emne om konsumerisme og pandemi. Særligt fokus for handelselever: · hvordan global handel påvirkes af en pandemi, fx slowbalisation, ændringer i in- og outsourcing tendenser etc.	Alle uddannelsesretninger læser samme emne om konsumerisme og pandemi. Særligt fokus for kontor elever: · digitalisering af offentlig administration under en pandemi

Kernestof i Afsætning B	Detail	Handel	Kontor
Samfundsvidenskabelig metode og markedsanalyse	*– Kvantitative, kvalitative og komparative analysemetoder* *– Datakilder: primære og sekundære samt interne og eksterne* *BTC. Hvad køber kunderne og hvorfor?*	*– Kvantitative, kvalitative og komparative analysemetoder* *– Datakilder: primære og sekundære samt interne og eksterne* BTB. Hvad køber virksomhederne og hvorfor?	*– Kvantitative, kvalitative og komparative analysemetoder* *– Datakilder: primære og sekundære samt interne og eksterne* *Administration og undersøgelser.*
Den interne situation	*– Værdikæder* *– Forretningsmodeller* *BTC. Road til marked. Salgskanaler.*	*– Værdikæder* *– Forretningsmodeller* *BTB. Road til marked. Salgskanaler.*	*– Værdikæder* *– Forretningsmodeller* Stat, region og kommunens rolle. Og administration i forhold til virksomhederne.
Den eksterne situation	*– Omverdensforhold nationalt og globalt* *– Branche- og konkurrenceforhold* *– Købsadfærd på business-to-business og business-to-consumer markeder* *BTC. Hvordan har denne indflydelse på forbrugerens valg?*	*– Omverdensforhold nationalt og globalt* *– Branche- og konkurrenceforhold* *– Købsadfærd på business-to-business og business-to-consumer markeder* *BTB. Hvordan har denne indflydelse på virksomhedernes valg?*	*– Omverdensforhold nationalt og globalt* *– Branche- og konkurrenceforhold* *– Købsadfærd på business-to-business og business-to-consumer markeder.* Hvad er det for mekanismer der har indflydelse på adfærden?
Strategi	*– Mission, vision og værdier* *Porter på BTC markedet.*	*– Mission, vision og værdier* *Porter på BTB markedet.*	*– Mission, vision og værdier* Hvilke modeller og processer benyttes?

Segmentering, målgruppevalg og positionering på business-to-consumer markedet – Segmentering, målgruppevalg og positionering nationalt	Målgrupper BTC	Målgrupper BTB	Målgrupper generelt
Marketing mix på business-to-consumer markedet – Marketing mixet nationalt	Kampagner, Købsbeslutningsprocesser, tidsstyring. BTC	Kampagner, Købsbeslutningsprocesser, tidsstyring. BTB.	Kampagner, Købsbeslutningsprocesser, tidsstyring.

Kernestof i IF B	Detail	Handel	Kontor
IT-systemers og menneskelig aktivitets gensidige påvirkning	IT-systemer og brugeres gensidige påvirkning og konsekvens i forhold til kommunikation, effektivisering, købsadfærd og etik.	IT-systemer og brugeres gensidige påvirkning og konsekvens i forhold til kommunikation, effektivisering, købsadfærd og etik.	Modellering som middel til at forstå et problemområde. Brugsmønstre til afdækning af brugertypers krav til et it-system. Arbejdsformer i udviklingsarbejdet. Brugertest til kvalitetssikring af et it-system i forhold til brugertypers krav.
IT-sikkerhed, netværk og arkitektur	IT-sikkerhedspolitik	IT-sikkerhedspolitik Client-server arkitektur. Internettets teknologi og sikre kommunikationsformer.	IT-sikkerhedspolitik Client-server arkitektur.
IT i erhvervslivet	IT-strategi. Standardsystemer og forretningssystemer herunder ERP, CRM og CMS. IT-projektstyring	IT-strategi. Standardsystemer og forretningssystemer herunder ERP, CRM og CMS. IT-projektstyring	IT-strategi. Standardsystemer og forretningssystemer herunder ERP, CRM og CMS. IT-projektstyring
Repræsentation og manipulation af data		Relationelle databaser og databaseforespørgsler.	Data og datatypers repræsentation og manipulation. Relationelle databaser og databaseforespørgsler.
Programmering			Funktioner. Variable, sekvenser, løkker og forgreninger.
Interaktionsdesign	Principper for interaktionsdesign.	Prototyper til i samarbejde med brugerne at udvikle it-systemets interaktionsdesign i en brancherelevant kontekst. Principper for interaktionsdesign. Modellering af interaktion mellem it-systemet og omgivelserne.	Design af en brugergrænseflade og den tilhørende interaktion. Prototyper til i samarbejde med brugerne at udvikle it-systemets interaktionsdesign i en brancherelevant kontekst. Principper for interaktionsdesign. Modellering af interaktion mellem it-systemet og omgivelserne.
Innovation	Eksempler på og kategorisering af brancherelevante, innovative it-systemer.	Eksempler på og kategorisering af brancherelevante, innovative it-systemer.	Eksempler på og kategorisering af brancherelevante, innovative it-systemer.

Kernestof i erhvervsjura c	Detail	Handel	Kontor
Demokratisk forståelse med fokus på sammenhængen mellem jura, moral og etik samt digital dannelse	• Almen dannelse	• Almen dannelse	• Almen dannelse
Retskilder og det danske retssystem	• Almen dannelse	• Almen dannelse	• Almen dannelse
Juridisk metode	• Almen dannelse	• Almen dannelse	• Almen dannelse
Erstatning udenfor kontrakt, herunder generelle forsikringsretslige principper	• Erstatningsansvar for skadevoldende adfærd • forsikring	• Erstatningsansvar for skadevoldende adfærd • forsikring	• Erstatningsansvar for skadevoldende adfærd • forsikring
Aftaleret, herunder kontrakters indgåelse nationalt, aftalers ugyldighed og fuldmagt	• aftalemodellen • fuldmagtsregler • aftalers ugyldighed dette med fokus på blandt andet stillingsfuldmagter	• aftalemodellen • fuldmagtsregler • aftalers ugyldighed dette med fokus på ugyldighedsregler	• aftalemodellen • fuldmagtsregler • aftalers ugyldighed dette med fokus på blandt andet stillingsfuldmagter
Forbrugerret, herunder aftaler, køb og betaling	• forbrugerkøberet • forbrugeraftaler (heriblandt nethandel) • betalingskortregler	• forbrugerkøberet • forbrugeraftaler (heriblandt nethandel) • betalingskortregler	• forbrugerkøberet • forbrugeraftaler (heriblandt nethandel) • betalingskortregler
Markedsføringsret	• forbrugerombudsmanden fokus på overholdelse af reglerne ift. forbrugere	• forbrugerombudsmanden fokus på overholdelse af reglerne ift. konkurrenter	• forbrugerombudsmanden • markedsføring også ift. offentlige institutioner
Køberet med fokus på nationale regler i handelskøb	• handelskøb • sælgers misligholdelse og købers misligholdelsesbeføjelser	• handelskøb • både køber og sælgers misligholdelse og deres	• handelskøb • både køber og sælgers misligholdelse og deres

		indbydes misligholdelsesbeføjelser	indbydes misligholdelsesbeføjelser
Kreditret med fokus på fysiske personers hæftelse og kreditsikring i forbrugerforhold samt de generelle principper i individualforfølgning, derudover arbejdes der med selskabsret som valgfrit emne	• hæftelse • kaution • inkasso • fogedret • selskabsformerne og deres hæftelse	• hæftelse • kaution • inkasso • fogedret • selskabsformerne og deres hæftelse	• hæftelse • kaution • inkasso • fogedret • selskabsformerne og deres hæftelse

Kernestof i Virksomheds-økonomi B	Detail	Handel	Kontor
Virksomheden og dens økonomi	• Forretningsmodel i fht. forsyningskæden for detail • Interessenter • Bidragskalkulationer for detailvirksomhed	• Forretningsmodel i fht. forsyningskæden for handel • Interessenter • Bidragskalkulationer for handelsvirksomhed	• Forretningsmodel generelt - også med fokus på offentlige virksomheder • Interessenter – også for offentlige virksomheder • Bidragskalkulationer generelt - også for servicevirksomhed
Rapportering	Krav til årsrapporten er ens uanset virksomhedstype – derfor kommer koblingen til den enkelte uddannelse primært til udtryk i arbejdet med rapportering af samfundsansvar: • Kvantitativ og kvalitativ rapportering af samfundsansvar til detailvirksomheders interessenter med fokus på forbrugeren	Krav til årsrapporten er ens uanset virksomhedstype – derfor kommer koblingen til den enkelte uddannelse primært til udtryk i arbejdet med rapportering af samfundsansvar: • Kvantitativ og kvalitativ rapportering af samfundsansvar til handels-virksomheders interessenter med fokus på aftagere i forsyningskæden	Krav til årsrapporten er ens uanset virksomhedstype – derfor kommer koblingen til den enkelte uddannelse primært til udtryk i arbejdet med rapportering af samfundsansvar: • Kvantitativ og kvalitativ rapportering af samfundsansvar med fokus på kommunikative virkemidler
Analyse	• Interne og eksterne forhold i fht. forsyningskæden for detail og strategi herudfra • Et regnskabsmæssigt fokus på omkostningsstrukturen i forhold til forretningsmodellen for detail	• Interne og eksterne forhold i fht. forsyningskæden for handel og strategi herudfra • Et regnskabsmæssigt fokus på omkostningsstrukturen i forhold til forretningsmodellen for handel	• Interne og eksterne forhold i fht. forsyningskæden generelt -også for produktion og strategi herudfra • Primært regnskabsmæssigt fokus i forhold til det private erhvervsliv – dog med referencer til offentlige virksomheder

International økonomi afvikles i henhold til vejledning til den særlige gymnasiale læreplan, se nedenstående afsnit om lovgrundlag.

Studieplan for erhvervsområdet (EO) på merkantil EUX

Projekt-forløb og tema	Placering	Fag	Kernestof fra fagene	Problemstilling	Faglige mål	UT (i alt 75T)	FT	Studiemetoder	Mundtlige, skriftlige og digitale produktkrav	Evaluering
EO1 EUX BizCup	Efterår (før uge 42)	AØ B VØ B IF B	**Virksomhedsøkonomi B:** - CSR - Ejerformer - Nulpunktsberegninger - Budgettering **Afsætning B:** - Datakilder - Værdikæder - Mission, Vision og værdier - Omverdensforhold - Forretningsmodeller - SWOT-analyse - Konkurrencestrategier - Vækststrategier **Informatik B:** - Interaktionsdesign med fokus på widgets - Inkrementel innovation - Repræsentation og analyse af data.	Problem-stilling i forbindelse med EUXBizCup Gruppen udarbejder under vejledning egen problemformulering.	1. beherske relevante faglige mål i erhvervsområdets fag og sætte sig ind i nye faglige områder 2. Undersøge og afgrænse en erhvervsrettet problemstilling ved at kombinere viden og metoder fra forskellige fag 3. søge, vurdere og anvende fagligt relevant information 5. beherske mundtlige fremstillingsformer, herunder besvare en opgave fyldestgørende 6. vurdere forskellige fags og metoders muligheder og begrænsninger i arbejdet med en problemstilling 7. anvende relevante studiemetoder, herunder planlægge og strukturere eget arbejde.	25	5	Gruppearbejde Stillet problem-formulering PBL-forløb Innovations-hjulet	Konkret løsningsforslag til problem-formuleringen, som kan implementeres af virksomheden direkte. Metodeovervejelser og den analyse, der ligger til grund for løsningsforslaget. Videopræsentation på maks. 10 minutter	Mundtlig gruppe-feedback fra alle tre fag. Klassens vinder går videre i den nationale konkurrence. Der gives en gruppe-karakter.
EO2 Praktik **EO-opgaven (EOO)**	Efterår (uge 43 - jul)	Alle fag: AØ B Dansk A IF B VØ B IØ B ENG B ER C	Relevant kernestof i forhold til de(n) erfarede udfordring(er) hos den virksomhed, som eleven er i praktik hos.	Før praktik: Eleverne overvejer individuelt problemstilling er i relation til udfordringer hos den aktuelle praktikvirksomhed. Eleverne vælger fagkombination. Efter praktik: Eleverne udarbejder individuelt problemformuleringer i relation til udfordringer hos den aktuelle praktikvirksomhed.	1. beherske relevante faglige mål i erhvervsområdets fag og sætte sig ind i nye faglige områder 2. Undersøge en erhvervsrettet problemstilling ved at kombinere viden og metoder fra forskellige fag 3. søge, vurdere og anvende fagligt relevant information 4. kombinere viden og metoder fra fagene til indsamling og analyse af empiri og bearbejdning af problemstillingen 5. beherske mundtlige fremstillingsformer, herunder besvare en opgave fyldestgørende 6. vurdere forskellige fags og metoders muligheder og begrænsninger i arbejdet med en problemstilling 7. anvende relevante studiemetoder, herunder planlægge og strukturere eget arbejde.	32 (fra fagene) 8 (individuelle timepulje)	15	Individuelt arbejde Informationsindsamling Eleverne opstiller relevante underspørgsmål jævnfør deres uddannelsesretning.	Skriftligt: Rapport på 5-7 normalsider à 2400 anslag. Individuel mundtlig fremlæggelse af EO-opgaven for underviser(e) og ekstern fagperson jf. bekendtgørelsen for erhvervsområdet.	Der gives en individuel karakter.
EO-projektet (EOP)	Primo marts	Selvvalgt fag-kombination To fag, hvoraf mindst et skal være på mindst B-niveau, og mindst et skal være et merkantilt fag.		Selvvalgt område Aktuel merkantil problemstilling, der er relevant i elevens erhvervsuddannelse. Der er ikke krav til "valg af virksomhed".	Målene 1-7	20	30		Skriftlig rapport: Omfang på 12-17 normalsider à 2400 anslag Mundtlig eksamination: Eksaminationstiden er 30. min. Der er ikke forberedelse.	Der gives én karakter ud fra en helheds-bedømmelse (skriftlige opgavebesvarelse og den mundtlige eksamination).

Elevens arbejdstid, fordybelsestid og individuel pulje

Undervisningen gennemføres som fuldtidsundervisning med 25 ugentlige timer på det studiekompetencegivende år plus hjemmearbejde i form af lektier og afleveringer. Skoleundervisningen gennemføres, så elevens arbejdstid for undervisningsforløb og

projekter, herunder hjemmearbejde, svarer til arbejdstiden for en fuldtidsbeskæftiget på arbejdsmarkedet. Elevens hjemmearbejde omfatter såvel almindelige lektier som udarbejdelse og færdiggørelse af afleveringsopgaver samt forberedelse af fremlæggelser mv.
Den nærmere beskrivelse af forventet arbejdstid, herunder hjemmearbejde, er beskrevet for den enkelte læringsaktivitet i elevens studieplan.
Der indgår 350 timers fordybelsestid i elevens hjemmearbejde fordelt over hele EUX-forløbet på følgende vis:

Fag	GF1	GF2	Studiekompetencegivende forløb 1. semester	Studiekompetencegivende forløb 2. semester
Dansk	Niveau C	Niveau C	Niveau A	Niveau A
	15/10	15/10	20/15	20/15
Engelsk	Niveau C	Niveau C	Niveau B	Niveau B
	15/10	15/10	20/15	20/15
Samfundsfag	Niveau C	Niveau C		
	15/10	15/10		
Matematik		Niveau C		
		20/15		
International økonomi			Niveau B	Niveau B
			3	4
Erhvervsjura C			Niveau C	Niveau C
			6	7
EIF/IF		Niveau C	Niveau B	Niveau B
		15/10	15/10	15/10
VØ		Niveau C	Niveau B	Niveau B
		15/10	20/15	20/15
Afsætning		Niveau C	Niveau B	Niveau B
		15/10	15/10	15/10
Organisation		Niveau C		
		15/10		
Uddannelsesspecifikke fag		5		
Erhvervsområde			EO1 EUXBizCup: 5 EO2/EOO Forlagt undervisning: 15	

Der indgår yderligere 80 timers individuel pulje fordelt over GF2 og det studiekompetencegivende år.

Årgang	Aktivitet	Moduler/timer
GF2	Omlagt skriftlighed praktikvirksomhed	8
	Forlagt undervisning (1 uge)	11
	Omlagt skriftlighed USF	15
Studieår	Omlagt skriftlighed dansk A	5
	Omlagt skriftlighed engelsk B	5
	Omlagt skriftlighed VØ B	5
	Omlagt skriftlighed IØ B	5
	Omlagt skriftlighed AØ B	5
	Forlagt undervisning (1 uge)	12
	AI projekt	5
	Kursusforløb: Rapportskrivning EO-opgaven	2
	Kursusforløb: Rapportskrivning EOP	2
I alt timer		**80**

Overblik over bekendtgørelser/læreplaner på EUX

Grundforløbet	
Dansk C	Bek. om grundfag, erhvervsfag i erhvervsuddannelserne
Engelsk C	Bek. om grundfag, erhvervsfag i erhvervsuddannelserne

Samfundsfag C	Bek. om grundfag, erhvervsfag i erhvervsuddannelserne
Afsætning C	Bek. om grundfag, erhvervsfag i erhvervsuddannelserne
Erhvervsinformatik C	Bek. om grundfag, erhvervsfag i erhvervsuddannelserne
Virksomhedsøkonomi C	Bek. om grundfag, erhvervsfag i erhvervsuddannelserne
Organisation C	Bek. om grundfag, erhvervsfag i erhvervsuddannelserne
Matematik C	Bek. om grundfag, erhvervsfag i erhvervsuddannelserne

Studieåret	
Dansk A	HHX læreplan
Engelsk B	Bek. om særlige gymnasiale fag mv. til brug for erhvervsuddannelser
Informatik B	Bek. om særlige gymnasiale fag mv. til brug for erhvervsuddannelser
Virksomhedsøkonomi B	Bek. om særlige gymnasiale fag mv. til brug for erhvervsuddannelser
Erhvervsjura C	HHX læreplan
Afsætning B	HHX læreplan
International økonomi B	HHX læreplan

Links fremgår af nedenstående afsnit med lovgrundlag.

Bedømmelse på det studiekompetencegivende år

På studieåret afgives gymnasial standpunktskarakter i december og afsluttende standpunktskarakter i maj. Dertil deltages i terminsprøve i dansk A med henblik på dels at prøve det faglige niveau og dels at afprøve Netprøver.

- Grundfagene: Her gives afsluttende standpunktskarakter.
- Eksamen i erhvervsområdeprojekt: Her gives afsluttende karakter.
- Eksamen i grundfag: Der udtrækkes 6 eksamener i grundfag. Her gives afsluttende karakter

Erhvervsområdeprojekt

Bedømmelse af erhvervsområdeprojektet på EUX2 følger ministeriets bekendtgørelse for særlige gymnasiale fag. Se nedenstående afsnit om lovgrundlag.

Omeksamination og frivillig indstilling til eksamen

I fag, hvor der er et beståelseskrav på 02, har eleven med standpunktskarakter under 02 mulighed for at indstille sig til eksamen, hvis faget ikke bliver udtrukket til eksamen, da denne standpunktskarakter ellers vil hindre elevens videre uddannelsesforløb. Eleven skal senest 14 dage efter at karakterne er blevet offentliggjort, give skolen skriftlig besked om, at eleven ønsker at indstille sig til eksamen.
I forbindelse med omprøver i det uddannelsesspecifikke fag, skal eleven ikke udarbejde et nyt eksaminationsgrundlag, men kan tage udgangspunkt i det allerede udarbejdede.

En eksaminand kan på ny indstille sig til at deltage i samme prøve, hvis eksaminanden ikke har opnået min. karakteren 02 i den første grundfagseksamen eller ikke har opnået bedømmelsen "bestået" i grundforløbsprøven. Skolen kan ved usædvanlige forhold tillade en eksaminand at deltage i yderligere 1 reeksamination, dvs. en elev kan maksimalt

deltage i 3 eksaminer i samme fag på samme niveau og i samme disciplin (caseeksamen eller grundforløbsprøve). Eleven skal senest på 5. hverdag efter afholdt eksamen afgive skriftlig tilmelding til reeksamination. Tilmeldingen er bindende.

Lovgrundlag

Erhvervsuddannelsesloven
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2024/961

Lov om erhvervsfaglig studentereksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v.
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/537

Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/953

Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/555

Krav til udformning af EUX-forløb
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1599

Bekendtgørelse om særlige gymnasiale fag m.v. til brug for erhvervsuddannelser
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/879

Uddannelsesbekendtgørelser:

Detailhandel med specialer
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/174

Handelsuddannelser med specialer
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/657

Kontoruddannelser med specialer
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/175

Eventkoordinator
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/164

Finansuddannelsen
https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2025/165

Se desuden undervisningsministeriets website:

Særlige gymnasiale læreplaner til EUX
https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/saerlige-gymnasiale-fag-til-eux-forloeb-2018

Andre gymnasiale læreplaner til brug på EUX
https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/fag-og-laereplaner/laereplaner-2017/hhx-laereplaner-2017

Bilag 1: Fælles nationale standarder for grundforløbsprøven

Detail, handel, kontor, eventkoordinator og finans

Resumé

Dette dokument indeholder de fælles rammer for afholdelsen af grundforløbsprøven i de merkantile erhvervsuddannelser. Den fælles standard er udarbejdet fælles af de merkantile skoler, der udbyder grundforløb til elever inden for de 5 merkantile erhvervsuddannelser.

Baggrund for fælles standard

Denne fælles standard danner grundlag for tilrettelæggelse af grundforløbsprøven, jf. § 27 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser *(Bekendtgørelsen opdateres ved klik på link i venstre bjælke)*.

> *§ 27 stk. 6. Skoler, som udbyder grundforløb inden for samme uddannelse, skal i fællesskab udarbejde en standard for indhold og niveau i prøven. I den fælles standard vælges hvilke væsentlige mål og krav fra det uddannelsesspecifikke fag, der danner grundlag for grundforløbsprøven. Den fælles standard skal anvendes på de pågældende skolers lokalt fastsatte uddannelsesspecifikke fag for uddannelsen. Skolerne skal ud fra den fælles standard udarbejde et fælles eksempel på en opgave og sende standarden og eksemplet til vedkommende faglige udvalg. Udvalget kan over for de samarbejdende skoler tage standarden og eksemplet til efterretning eller give udtryk for ønsker om konkrete ændringer.*
>
> *Stk. 7. Efter afholdelsen af prøven sender skolen opgaven til det faglige udvalg til orientering.*

Den fælles standard danner grundlag for elevens retssikkerhed ved grundforløbsprøven og skal sikre, at alle elever, uanset hvilken skole, eleven består grundforløbsprøven fra, har opnået et ensartet minimumsniveau og opfylder de faglige krav, der er fastsat som overgangskrav til det studiekompetencegivende forløb og/eller[1] hovedforløbet i uddannelsen.

Skoler, der gennemfører grundforløbet for de merkantile uddannelser; detail, handel, kontor, event og finans, må derfor ikke afvige fra indholdet i den fælles standard ved grundforløbsprøven.

Rammer for prøven

Eleven skal ved starten af undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag gøres bekendt med faglige mål, prøveform, eksaminationsgrundlag, bedømmelsesgrundlag- og kriterier, herunder de 20 prøvespørgsmål, beskrevet i den fælles standard, og at prøven skal bestås, for at eleven kan overgå til undervisningen på det studiekompetencegivende forløb og/eller hovedforløbet. Denne information skal være i et elevforståeligt sprog.

Grundforløbsprøven er en mundtlig prøve, der skal prøve eleven i et udvalg af kompetenceområderne i uddannelsen, jf. de faglige mål i § 3 i uddannelsesbekendtgørelserne:

Detail	**Handel**	**Kontor**	**Event**	**Finans**
emu: detail	emu: handel	emu: kontor	emu: event	emu: finans

Den fælles standard indeholder valget mellem to forskellige prøveformer.

- Grundforløbsprøve a: Den praktiske prøve sigter mod den praksis, som eleven møder i en virksomhed på hovedforløbet.
- Grundforløbsprøve b: Caseprøven læner sig op ad caseeksamen, som vi kender fra prøven i grundfagene.

Skolen vælger for det enkelte hold én af to følgende prøveformer:

[1] EUS-elever overgår direkte fra grundforløb til hovedforløb.

Grundforløbsprøve a: Den praktiske prøve	Grundforløbsprøve b: Caseprøven
Grundforløbet afsluttes med grundforløbsprøven, der indeholder en 3 timers praktisk prøve, hvor	Grundforløbet afsluttes med grundforløbsprøven, der indeholder en 6 timers caseundervisningsdag,
eleven arbejder med grundforløbsopgaven bestående af 2 delopgaver (ud af 4-6 delopgaver, som samlet set dækker uddannelsernes faglige mål), mens eksaminator og censor går rundt til elever og eksaminerer. Grundforløbsopgaven udarbejdes med udgangspunkt i elevens USF-virksomhed. USF- virksomheden er den virksomhed, eleven arbejder med i sin dokumentation og til grundforløbsprøven.	hvor eleven arbejder med grundforløbsopgaven bestående af 4-6 delopgaver, som samlet set dækker uddannelsernes faglige mål, efterfulgt af en 4 times mundtlig eksamination. Grundforløbsopgaven udarbejdes med udgangspunkt i elevens USF-virksomhed. USF- virksomheden er den virksomhed, eleven arbejder med i sin dokumentation og til grundforløbsprøven.
Dokumentation Eleverne udarbejder dokumentation i det uddannelsesspecifikke fag (USF) forud for grundforløbsprøven. Dokumentation udarbejdes enten løbende eller fx som afslutning på det uddannelsesspecifikke fag. Dokumentationen har til formål at forberede eleven til grundforløbsprøven, og viden og indhold fra dokumentationen inddrages i elevens besvarelse af delopgaver til grundforløbsprøven. Elevens dokumentation er vigtig i forhold til at sikre, at eleven kan vise sine kompetencer i bredden og dybden til prøven, og samtidig at eleven kan nå at besvare opgaverne til grundforløbsprøven. Dokumentationen, fx synopsis, portfolio, digital præsentation, udarbejdes enkeltvis eller i grupper af max 3 elever og skal indeholde elementer fra alle de kompetenceområder, som indgår i elevens uddannelse, i overensstemmelse med de præstationsstandarder (begynder/rutineret), disse kompetenceområder omfatter. Dokumentationen kan bestå af flere forskellige opgaver. Eleven skal i sin dokumentation arbejde med en eksisterende virksomhed (USF-virksomheden), fx hvor eleven enten har fået læreplads, har været i VFU hos eller har ønske om at få læreplads, eftersom formålet med det uddannelsesspecifikke fag er at få eleven i lære. Eleven skal aflevere dokumentation, og den indgår i elevens afsluttende standpunktsbedømmelse. Skolen fastsætter krav til dokumentation i LUP.	**Dokumentation** Eleverne udarbejder dokumentation i det uddannelsesspecifikke fag (USF) forud for grundforløbsprøven. Dokumentation udarbejdes enten løbende eller fx som afslutning på det uddannelsesspecifikke fag. Dokumentationen har til formål at forberede eleven til grundforløbsprøven, og viden og indhold fra dokumentationen inddrages i elevens besvarelse af delopgaver til grundforløbsprøven. Elevens dokumentation er vigtig i forhold til at sikre, at eleven kan vise sine kompetencer i bredden og dybden til prøven, og samtidig at eleven kan nå at besvare opgaverne til grundforløbsprøven. Dokumentationen, fx synopsis, portfolio, digital præsentation, udarbejdes enkeltvis eller i grupper af max 3 elever og skal indeholde elementer fra alle de kompetenceområder, som indgår i elevens uddannelse, i overensstemmelse med de præstationsstandarder (begynder/rutineret), disse kompetenceområder omfatter. Dokumentationen kan bestå af flere forskellige opgaver. Eleven skal i sin dokumentation arbejde med en eksisterende virksomhed (USF-virksomheden), fx hvor eleven enten har fået læreplads, har været i VFU hos eller har ønske om at få læreplads, eftersom formålet med det uddannelsesspecifikke fag er at få eleven i lære. Eleven skal aflevere dokumentation, og den indgår i elevens afsluttende standpunktsbedømmelse. Skolen fastsætter krav til dokumentation i LUP.

Dagen på arbejdspladsen Prøven tilrettelægges som en arbejdsdag på arbejdspladsen, hvor eleverne arbejder i et passende miljø ift. uddannelsen. Censor vælger inden prøvens start de 2 ud af 4-6 delopgaver, som eleven skal have udleveret ved prøvens start. Eleven skal kun have 2 delopgaver udleveret af hensyn til en passende arbejdsbyrde i forhold til prøvens varighed. Alle elever, der udprøves på samme tid, skal arbejde med de samme to opgaver. Det er eleven selv, der prioriterer, tilrettelægger og løser de stillede praktiske opgaver. Undervejs i prøven må eleven gerne stille enkelte afklarende, uddybende og opfølgende spørgsmål til delopgaverne og løsningen af dem.	**Caseundervisningsdag og mundtlig prøve** Caseundervisningsdagen tilrettelægges som en caseundervisningsdag i lighed med en prøve i et grundfag. Eleven får ved caseundervisningsdagens start udleveret grundforløbsopgaven bestående af alle 4-6 delopgaver. Eleverne arbejder med løsning til alle 4-6 delopgaver. Dagen tilrettelægges som en almindelig undervisningsdag. Eleverne må gerne arbejde sammen om løsningen af deres 4-6 delopgaver undervejs, men besvarelsen er individuel. Eleven afleverer sin besvarelse af de 4-6 delopgaver ved caseundervisningsdagen afslutning. Undervisers rolle på caseundervisningsdagen er nærmere beskrevet i vejledningen til caseeksamen.
Eleverne må gerne arbejde sammen om løsningen af deres 2 delopgaver undervejs. Eksaminator (og censor) stiller under eksaminationen spørgsmål i tråd med de 20 fastsatte prøvespørgsmål i fælles standard. Undervejs kan eleven med fordel vise sit arbejde på skærmen som grundlag for eksaminationen. Censor og eksaminator har under prøven løbende dialog om, hvordan eleven klarer sin opgaveløsning. Opstår der undervejs tvivl om, hvorvidt eleven kan bestå, øges observationen af og spørgsmålene til elevens opgaveløsning, så elevens kompetenceniveau entydigt kan fastlægges i forhold til at bestå/ikke bestå. Det er vigtigt, at eksaminator og censor gør notater om elevernes præstationer undervejs, så den efterfølgende bedømmelse kan foretages med sikkerhed og kan dokumenteres. Eleven kan ikke forlade prøven før tid.	Til den mundtlige prøve vælger censor de 2 delopgaver, som eleven skal eksamineres i. Eksaminator (og censor) stiller under eksaminationen spørgsmål i tråd med de 20 fastsatte prøvespørgsmål i fælles standard. Det er vigtigt, at eksaminator og censor gør notater om elevernes præstationer undervejs, så den efterfølgende bedømmelse kan foretages med sikkerhed og kan dokumenteres.
Prøvens varighed Prøven varer i alt 3 klokketimer per elev, og hver elev eksamineres løbende i løbet af de 3 timer inkl. votering. Der udprøves max. 6 elever i samme lokale og med samme eksaminator og censor ad gangen. Hvis kun 4 elever udprøves ad gangen, varer prøven i alt 3 klokketimer, men selve eksamination varer i alt 2 klokketimer fordelt i løbet de 3 klokketimer. Karakteren tildeles én elev ad gangen.	**Prøvens varighed** Caseundervisningsdagen varer i alt 6 klokketimer, og afholdes hverdagen forinden de mundtlige prøver starter. Den mundtlige prøve afholdes individuelt og varer en 4 time per elev inkl. votering.

Hjælpemidler og kommunikation Eleven har adgang til alle hjælpemidler og materialer anvendt i undervisningen. Dog må eleven *ikke* anvende AI teknologi til løsning af opgaven, ej heller den dokumentation, som indgår i prøven, jf. brev fra STUK per 1. august 2023. Besvarelsen skal være eksaminandens egen og selvstændige besvarelse. Eleven må kommunikere med andre elever i lokalet under prøven, men ikke med personer uden for lokalet, dog er det ikke nødvendigt med eksamensvagt til fx toiletbesøg.	**Hjælpemidler og kommunikation** Eleven har adgang til alle hjælpemidler og materialer anvendt i undervisningen. Dog må eleven *ikke* anvende AI teknologi til løsning af opgaven, ej heller den dokumentation, som indgår til prøven, jf. brev fra STUK per 1. august 2023. Besvarelsen skal være eksaminandens egen og selvstændige besvarelse. Eleven må kommunikere med andre elever på caseundervisningsdagen.
Specialpædagogisk støtte (SPS) Den 3-timers praktiske prøve er en prøve, og her gælder reglerne i prøvebekendtgørelsen. Elever med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan dermed få forlænget tiden for at sidestille disse eksaminander med andre i prøvesituationen, jf. § 18 i prøvebekendtgørelsen. Dette skal bero på en individuel stillingtagen. Eleven kan *ikke* få SPS hjælp under den 3-timers praktiske prøve, eftersom det er prøvereglerne, der gælder. Desuden kan eleven få svar på enkelte spørgsmål af eksaminator og censor under prøven.	**Specialpædagogisk støtte (SPS)** Caseundervisningsdagen er en undervisningsdag, og her gælder reglerne for SPS-støtte i undervisningen. Bemærk venligst, at elever *ikke* kan få forlænget tid til caseundervisningsdagen. Elever med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan få forlænget tid til den mundtlige prøve på 30 min. for at sidestille disse eksaminander med andre i prøvesituationen, jf. § 18 i prøvebekendtgørelsen.
Den lokale undervisningsplan (LUP) Prøve- og dokumentationsformen fastsættes af skolen og beskrives i den lokale undervisningsplan (LUP), hvori også regler for prøveafvikling, adgang til prøven samt sanktionsmuligheder ved konstatering af snyd *kan* beskrives.	**Den lokale undervisningsplan (LUP)** Prøve- og dokumentationsformen fastsættes af skolen og beskrives i den lokale undervisningsplan (LUP), hvori også regler for prøveafvikling, adgang til prøven samt sanktionsmuligheder ved konstatering af snyd *kan* beskrives.
Censor Den stillede grundforløbsopgave med de 4-6 delopgaver inden for hvert kompetenceområde samt link til skolens LUP med beskrevet prøve sendes til censor til kommentering og evt. drøftelse senest 5 hverdage inden prøven. Censor kan under eksaminationen stille uddybende spørgsmål i tråd med de 20 prøvespørgsmål, der er formuleret i tillæg til bedømmelseskriterier i fælles standard. Der henvises i øvrigt til bekendtgørelse om prøver og eksamen for censors rolle før og under prøven. Hvis prøven ikke afholdes i overensstemmelse med mål og krav for prøven, herunder fælles standard, er censor som tidligere - stadig forpligtet til at udfylde en censorindberetning, jf. uvm.dk.	**Censor** Den stillede grundforløbsopgave med de 4-6 delopgaver inden for hvert kompetenceområde samt link til skolens LUP med beskrevet prøve sendes til censor til kommentering og evt. drøftelse senest 5 hverdage inden prøven. Censor kan under eksaminationen stille uddybende spørgsmål i tråd med de 20 prøvespørgsmål, der er formuleret i tillæg til bedømmelseskriterier i fælles standard. Der henvises i øvrigt til bekendtgørelse om prøver og eksamen for censors rolle før og under prøven. Hvis prøven ikke afholdes i overensstemmelse med mål og krav for prøven, herunder fælles standard, er censor som tidligere - stadig forpligtet til at udfylde en censorindberetning, jf. uvm.dk.

Indsendelse af grundforløbsopgaven

Grundforløbsopgaven indsendes til de respektive Faglige Udvalg på mail efter afholdt prøve, dog kun i tilfælde ved ny udarbejdet grundforløbsopgave eller ændringer i tidligere grundforløbsopgave.

Indsend opgaven HER

NB: Hvis skolen bruger samme grundforløbsopgave på flere forløb i træk, skal opgaver i dokumentationen eller valgte USF-virksomheder variere fra gang til gang, så eksaminationsgrundlaget er forskelligt.

Indsendelse af grundforløbsopgaven

Grundforløbsopgaven indsendes til de respektive Faglige Udvalg på mail efter afholdt prøve, dog kun i tilfælde ved ny udarbejdet grundforløbsopgave eller ændringer i tidligere grundforløbsopgave.

Indsend opgaven HER.

NB: Hvis skolen bruger samme grundforløbsopgave på flere forløb i træk, skal opgaver i dokumentationen eller valgte USF-virksomheder variere fra gang til gang, så eksaminationsgrundlaget er forskelligt.

Eksaminationsgrundlag

Eksaminationsgrundlaget for begge prøveformer er grundforløbsopgaven og den del af elevens dokumentation i USF, som indgår i grundforløbsprøven.
Skolen kan vælge, at det udarbejdede eksempel på grundforløbsopgave i den fælles standard kan bruges som grundforløbsopgaven til grundforløbsprøven, altså den opgave, som eleverne stilles til grundforløbsprøven (se bilag). I det tilfælde vil det være dokumentationsopgaverne, der varierer fra skole til skole. Og fra elev til elev, da eleverne arbejder med forskellige virksomheder som deres USF-virksomhed.
Hvis skolen vælger at udarbejde egen grundforløbsopgave, skal grundforløbsopgaven bestå af 4-6 delopgaver, hvoraf mindst 2 af delopgaverne skal indeholde elementer fra præstationsstandarden rutineret.
Forskellen i præstationsstandarderne "begynder" og "rutineret" niveau baseres alene på opgavens sværhedsgrad. En opgave stillet på "rutineret niveau" er pr. definition sværere og mere kompleks end en opgave stillet på "begynderniveau".
De 4-6 delopgaver udarbejdes inden for de faglige mål for uddannelsen beskrevet i uddannelsesbekendtgørelsernes §3, jf. ovenfor.

Præstationsstandarder anvendt i beskrivelsen af faglige mål, jf. § 40 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser:
1) Begynderniveau. Eleven eller lærlingen kan løse en opgave og udføre en aktivitet i en kendt situation eller ud fra en kendt problemstilling eller kan udføre en mere kompliceret aktivitet under vejledning. På dette niveau lægges der vægt på personlig kompetence til at sætte sig ind i ***uddannelsens fundamentale kundskabs- og færdighedsområder*** *og kompetence til at udvikle ansvarlighed og grundlag for fortsat læring. På begynderniveauet grundlægges ligeledes selvstændighed i opgaveløsning.*
2) Rutineret niveau. Eleven og lærlingen kan planlægge og gennemføre en opgave eller aktivitet eller løse et problem i en rutinemæssig eller kendt situation og omgivelse, alene og i samarbejde med andre. På dette niveau lægges vægt på den personlige kompetence til selvstændigt at ***sætte sig ind i mere komplicerede problemstillinger*** *og til at kommunikere med andre om løsningen heraf. Yderligere lægges vægt på fleksibilitet og omstillingsevne.*

Fælles format til udarbejdelse af delopgaver

Ved udarbejdelse af opgaver til grundforløbsprøven skal skolen sikre, at opgaverne stilladserer eleven i sin opgaveløsning som minimum ved at overholde nedenstående:

Elementer i opgaveformatets delopgaver	**Skal pege i retning af elevens**
Relevant overskrift med henvisning til opgavens overordnede indhold	Opgaveforståelse
Underoverskrift med henvisning til kompetencemål + tydeliggørelse af begynder/rutineret	Opgaveforståelse + praksisforståelse
Tydelig beskrivelse og rammesætning for den situation, som danner udgangspunkt for opgaverne i grundforløbsprøven	Opgaveforståelse + praksisforståelse
Tydeliggørelse af elevens evt. egne beslutningsmuligheder/vurderinger/eget råderum i løsningen af delopgaven	Opgaveforståelse + praksisforståelse
Tydelige opgaveinstrukser i delopgaver	Opgaveforståelse + praksisforståelse + teoriforståelse + værktøjsforståelse
Tydeliggørelse af forventninger ift. inddragelse af modeller, teori, værktøjer etc.	Teoriforståelse + Værktøjsforståelse

Herudover skal skolen i sin opgaveformulering sikre, at elevens dokumentation fra undervisningen i USF inddrages som en del af elevernes besvarelse af delopgaverne til grundforløbsprøven.

Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget for begge prøveformer er elevens mundtlige præstation. Herved sikres, at eleven bedømmes på eget arbejde, og censor er samtidig ikke forpligtet til at læse elevens arbejde inden prøven.

Bedømmelseskriterier

Eleven bedømmes i begge prøveformer på sin helhedsforståelse for praksis, teori og værktøj i forhold til løsningen af en konkret opgave. En forståelse tilhører det redegørende niveau.
Der skelnes ikke mellem begynder og rutineret niveau i bedømmelseskriterierne. Forskellen på begynder og rutineret niveau er defineret ved opgavens indhold og sværhedsgrad.
Det er de fire forståelsesområder udmøntet i de 20 prøvespørgsmål, som danner udgangspunkt for en vurdering af, hvorvidt eleven er bestået eller ej.
Eleven skal altså både kunne 1) forstå opgaven, 2) udvise praksisforståelse i den kontekst som opgaven stilles i, 3) koble relevante teorier til løsningen af opgaven samt 4) anvende relevante værktøjer i løsningen af opgaven.
For at kunne bestå grundforløbsprøven, skal eleven, jf. bestå-kravet (karakter på mindst 02) i Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse (retsinformation.dk), demonstrere den minimalt acceptable grad af kompetence inden for hver af de fire forståelser.
Det er eksaminators og censors opgave at hjælpe eleven med at komme omkring alle fire forståelser til den mundtlige prøve.

De 20 prøvespørgsmål

Til brug ved eksamination i grundforløbsprøven er der formuleret 20 prøvespørgsmål, som på tværs af uddannelserne bidrager til at understøtte såvel opbygningen som afdækningen af elevens kompetencer. Eleven skal ved starten af undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag gøres bekendt med prøvespørgsmålene, jf. ovenfor, og prøvespørgsmålene har derfor også karakter af rettesnor for elevens praksisorienterede fokus under arbejdet med såvel det uddannelsesspecifikke fag som selve grundforløbsprøven. Bemærk at eleven under eksaminationen selv kan have besvaret prøvespørgsmålene i sin eventuelle fremlæggelse ved caseprøven. Censor og eksaminator stiller de prøvespørgsmål, der er relevante og naturlige i prøvesituationen. Det er således ikke et krav, at alle prøvespørgsmål skal stilles under en eksamination og ej heller, at der skal stilles prøvespørgsmål til alle 4 forståelser i en eksamination, hvis eleven selv har været omkring alle 4 forståelser.
Eleverne træner de 20 prøvespørgsmål i undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag, når de er på virksomhedsbesøg eller har besøg af virksomheder på skolen, samt når de er i virksomhedsforlagt undervisning i en virksomhed. Se også hvordan man kan benytte videoopkald i undervisningen HER.

Opgaveforståelse

Eleven har udarbejdet en løsning til den enkelte delopgave, der viser forståelsen for opgavens indhold, hvordan den planlægges og løses - og i øvrigt kan indgå i samtale herom. Forståelsen vises ved, at eleven kan svare på spørgsmål vedr. nedenstående:

Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen:

1. *Hvad går opgaven ud på?*
2. *Hvordan vil du planlægge dit arbejde med løsningen af opgaven?*
3. *Hvordan har du løst opgaven, og hvad er vigtigt, når du løser opgaven?*
4. *Hvad skal du have viden om for at løse opgaven, og hvor finder du den viden?*
5. *Hvis du havde mere tid, hvad kunne du så gøre for at resultatet blev bedre?*

Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen kan afhænge af opgavens indhold.

Praksisforståelse

Eleven har i sin besvarelse af den enkelte delopgave forståelse for HVEM, der stiller og løser opgaven i virksomheden, HVORFOR opgaven skal løses, og hvilken værdi løsningen tilfører virksomheden, HVEM der modtager opgaven, og ikke mindst HVORDAN og HVORFOR opgaven kvalitetssikres - og kan i øvrigt indgå i samtale herom. Forståelsen vises ved, at eleven kan svare på spørgsmål vedr. nedenstående praksis i forhold til en konkret virksomhed:

Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen:

6. *Hvorfor udfører virksomheden denne opgave?*
7. *Hvor kommer opgaven fra? Hvem er opgavestiller?*
8. *Hvem er opgavens modtager?*
9. *Hvilken værdi tilfører løsningen af denne opgave virksomheden?*
10. *Hvordan har du kvalitetssikret, eller vil du kvalitetssikre din besvarelse af opgaven?*
11. *Kan du nævne nogle eksempler på fejl, og hvad konsekvensen af disse fejl er?*
12. *Er der nogle værktøjer eller teorier/modeller, der kan hjælpe dig med at kvalitetssikre dit arbejde?*

Teoriforståelse

Eleven har i sin besvarelse af den enkelte delopgave forståelse for HVILKE(N) teori(er) og model(ler), der kan anvendes til løsning af opgaven, HVORFOR der anvendes teori(er) og model(ler), og HVORDAN teori og modeller anvendes i løsningen af opgaven - og i øvrigt kan indgå i samtale herom. Forståelsen vises ved, at eleven kan svare på spørgsmål vedr. relevant teori samt redegøre for og anvende teorien i praksis.

Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen:

13. *Har du brugt en teori eller en model til løsningen af din opgave?*
14. *Hvad går den teori/model ud på? Kan du redegøre for teorien?*
15. *Hvordan har du brugt teorien/modellen i løsningen af din opgave?*
16. *Hvorfor er det en god idé at bruge denne teori/model til løsningen af din opgave?*
17. *Kender du andre teorier/modeller, du kunne have brugt til løsningen?*

Værktøjsforståelse
Eleven har i sin besvarelse af den enkelte delopgave forståelse for HVILKE(T) program(mer), der anvendes til løsningen af opgaven, HVORDAN programmet og programmets funktioner anvendes til løsningen af opgaven, og HVORFOR programmet med fordel anvendes til løsningen af opgaven - og kan i øvrigt indgå i samtale herom. Forståelsen vises ved, at eleven kan svare på spørgsmål vedr. nedenstående i forhold til værktøj og bruge værktøjet til løsning af opgaven.

Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen:

18. *Hvad er fordelene ved det værktøj (program), du har valgt til løsningen af din opgave?*
19. *Hvilke funktioner har du valgt til løsning af opgaven? Vis eksempler.*
20. *Kan du løse opgaven uden digitale værktøjer? Hvorfor ikke?*

Bilag 1a: Eksempel på grundforløbsopgave - Kontoruddannelsen med specialer

Du er ansat som elev på kontoret i den virksomhed, som du har arbejdet med i USF-faget, og skal nu løse opgaver inden for kompetencerne:

1. Forretningsforståelse
2. Datahåndtering
3. Kommunikation
4. Kvalitet og service

Opgave 1: Forretningsforståelse (begynder og rutineret niveau)
I virksomheden har man ansat 2 nye medarbejdere, som skal starte i virksomheden om en uge. Din oplæringsansvarlige i virksomheden har tildelt dig - som kontorelev - opgaven med at tage imod de to nye medarbejdere den første dag, og planlægge og udføre et introprogram for de to medarbejdere fra kl. 09.00 til 13.00. Inden de to nye medarbejdere møder skal du præsentere dit arbejde for din oplæringsansvarlige.

Du vælger selv hvilke to forskellige funktioner, de to nye medarbejdere får ud fra relevante funktioner i din virksomhed og inddrager dit arbejde fra dokumentationsopgaven i besvarelsen.

Opgave 1.1: Planlæg de fire timers introprogram, som de nye medarbejdere får udleveret ved ankomsten.

Opgave 1.2: I løbet af introprogrammet skal du holde 4 times oplæg for de to nye medarbejdere, hvor du bl.a.

- præsenterer virksomheden
- de to nye medarbejderes afdelinger og opgaver
- dine egne opgaver på kontoret
- eksempler på opgaver, du kan hjælpe de nye medarbejdere med at løse

Din virksomhed påvirkes også af de mange tendenser inden for bæredygtighed og innovation, så derfor bør du i din præsentation give eksempler på, hvordan din virksomhed arbejder eller kan arbejde med bæredygtighed og innovation.

Inddrag teori, modeller og love fra undervisningen i dine grundfag i løsningen og præsentationen af din opgave.

Opgave 2: Datahåndtering (begynder niveau)
Direktøren i din virksomhed vil gerne i højere grad anvende data som beslutningsgrundlag i virksomheden. Vedkommende ved at, du som elev har arbejdet med et par data-opgaver tidligere og har nu inviteret dig til et møde, hvor du bliver bedt om at præsentere dit arbejde for direktøren og et par øvrige ledende medarbejdere i organisationen.

Opgave 2.1: Præsentér din løsning fra en dataopgave fra din dokumentation, hvor du kommer ind på følgende:

- Hvad går opgaven ud på?

- Hvordan du har løst opgaven?
- Hvad der er vigtigt at gøre, når du arbejder med data?
- Hvilke data og værktøjer har du brugt til at løse opgaven?

Opgave 2.2: Fremlæg mindst 3 eksempler for direktøren på, hvilke data virksomheden har til rådighed, og hvordan de kan bruge data til at træffe beslutninger i virksomheden?

Teori og modeller du kan inddrage i løsningen og præsentationen af din opgave:

• Teori og modeller fra grundfaget afsætning • Teori, modeller og værktøjer fra grundfaget virksomhedsøkonomi • Teori, modeller og værktøjer fra grundfaget erhvervsinformatik

Opgave 3: Kommunikation (begynder og rutineret niveau)

Virksomheden har på det seneste oplevet uheldige eksempler på kommunikation både internt og eksternt. Derfor skal dit kontor have udarbejdet en (ny) politik for jeres kommunikation internt og eksternt. Du har som følge af din kontoruddannelse en del viden om emnet, som din chef på kontoret gerne vil høre om.

Opgave 3.1: Fremlæg to eksempler på kommunikation fra din dokumentation, et eksempel på intern kommunikation og et eksempel på ekstern kommuniation, og forklar • Hvad opgaven går ud på

- Hvordan du har løst opgaven i forhold til målgruppen, herunder tilpasset dit sprog?
- Hvad der er vigtigt at gøre, når du arbejder med kommunikation?
- Hvilke data, teorier og værktøjer har du brugt til at løse og kvalitetssikre opgaven?

Opgave 3.2: Udarbejd forslag til hvordan virksomheden kan optimere sin kommunikation.

Teori, modeller og love du fx kan inddrage i løsningen og præsentationen af din opgave: • Designregler, fx Gestaltlovene • Kommunikationsmodellen • AIDA modellen • Grammatik- og sprogregler

Opgave 4: Kvalitet og service (begynder og rutineret niveau)

I din afdeling vil I gerne være bedre til at yde service til jeres interne (kolleger) og eksterne ”kunder” og samtidig sikre kvaliteten i jeres arbejde. Din chef har derfor bestemt, at service og kvalitet er et fast punkt på dagsordenen på alle kontormøderne fremover, og på det første kontormøde er du blevet bedt om dine input til emnerne.

Opgave 4.1: Redegør for hvorfor din chef har prioriteret emnerne service og kvalitet på jeres møder og fremlæg eksempler på god og dårlig service, du har oplevet eller kan opleve i din virksomhed, herunder hvad du selv kan gøre for at forbedre din service internt og eksternt i virksomheden.

Opgave 4.2: Fremlæg eksempler på hvordan du og dine kolleger kan arbejde med kvalitetssikring i mindst 2 forskellige arbejdsopgaver.

Teori, modeller og love du fx kan inddrage i løsningen af din opgave:

• Gestaltlovene • Kommunikationsmodellen • Målgruppe • Serviceleverancesystem • Servicekoncept • Skrevne og uskrevne normer • Supergod kundeservice

Særligt for prøveform a: Den praktisk prøve - Kontorprøven

Ved valg af prøveform a: Kontorprøven tilpasses ovenstående grundforløbsopgaver, så de passer bedre til ”en arbejdsdag på kontoret”. Dette gøres fx ved tilrette kontekst og formuleringer i tråd med nedenstående:

Kære kontorelev,

Du er netop mødt på arbejde i den virksomhed, du har læreplads i. Idet du åbner din computer, modtager du en mail fra din chef med en række opgaver, som kontoret skal have løst i løbet af de næste 3 timer. Du prioriterer selv rækkefølgen for løsningen af opgaverne, og din chef (lærer og censor) er til rådighed for afklarende spørgsmål, hvis der er noget, du er i tvivl om. Men husk, at det er dit ansvar at henvende dig til dem. Du må forvente, at din chef (lærer og censor) vil komme forbi din plads løbende og høre, hvordan det går med opgaverne. Husk at din chef (lærer og censor) har flere kontorelever at holde styr på og vejlede, så hav respekt for dette og dermed også for dine kollegaer.

Eleven kan også blive bedt om at sende sin besvarelse eller dele af sin besvarelse til sin chef på mail undervejs i prøven, fx i de opgaver hvor eleven skal udarbejde udkast til sin chef.

Bilag 1b: Eksempel på grundforløbsopgave - Handelsuddannelsen med specialer

Du er ansat som elev i den handelsvirksomhed (B2B), som du har arbejdet med i USF-faget og skal nu løse en række opgaver inden for kompetencerne:

1. Handelsregning
2. Salg og Service
3. Kommunikation
4. Forretningsforståelse
5. Databehandling
6. Optimering af arbejdsprocesser (*OBS: kun rutineret niveau*)

Virksomheden skal afholde et kundearrangement, hvor de vil præsentere B2B-kunderne for nye produkter. Det er vigtigt, at der inviteres både eksisterende og potentielle kunder til arrangementet. Det er dit job at planlægge dette arrangement.

Opgave 1: Præsentation af virksomheden

Forretningsforståelse (begynder) og kommunikation (begynder og rutineret)

Du skal udarbejde en kort præsentation af virksomheden for de potentielle kunder. Inden selve præsentationen vil chefen gerne høre den.
Inddrag relevante dele af den dokumentation du har udarbejdet i USF forløbet.

Opgave 1.1: Forbered og vis din præsentation for chefen. Den skal som minimum indeholde følgende:

- Virksomhedens forretningskoncept (idégrundlag, vision og værdier)
- Virksomhedens ejerform
- Virksomhedens sortiment, målgrupper og salgskanaler • Virksomhedens nye tiltag indenfor bæredygtighed

Opgave 1.2: Efter præsentationen vil han gerne have at du forklarer følgende:

- Hvilke (t) digitale værktøjer har du anvendt og hvorfor?
- Hvilke overvejelser har du gjort dig i forhold til det visuelle udtryk?
- Hvordan har du målrettet din præsentation til virksomhedens målgruppe? • Virksomhedens placering i forsynings- og distributionskæden

Teori, modeller og love du fx kan inddrage i løsningen og præsentationen af din opgave:

• Segmentering på B2B-markedet • Distribution • FN Verdensmål • Ekstern kommunikation

Opgave 2: Dataindsamling og databehandling

Databehandling (begynder og rutineret) og optimering af arbejdsprocesser (rutineret)

Opgave 2.1: Virksomhedens sælgere har bedt dig indsamle relevant data fra 10 potentielle kunder, som I ønsker at invitere til jeres kommende arrangement. Salgschefen har behov for, at disse data kan anvendes i salgsafdelingen.

Find selv 10 relevante potentielle kunder.
Du skal indtaste relevant data om disse potentielle kunder i et digitalt værktøj og i den forbindelse overveje følgende:

- Hvilket digitalt værktøj har du valgt og hvorfor?
- Findes der andre digitale værktøjer som kunne være relevante?
- Hvilke data er vigtige at få tastet ind?
- Hvorledes kan digitale værktøjer bidrage til at spare tid og ressourcer?

Inddrag din viden fra Erhvervsinformatik og fra din dokumentation i USF-forløbet i løsningen af opgaven

Opgave 2.2: Vis salgschefen dit arbejde og forklar dine overvejelser. Du skal bl.a. komme ind på følgende:

- Vis hvordan du søger udvalgt data i det digitale værktøj • Forklar hvilke regler der gør sig gældende omkring markedsføring via e-mails på B2B-markedet.

Teori, modeller og love du fx kan inddrage i løsningen og præsentationen af din opgave:

- *Markedsføringsloven • Opbygning af relationsdatabaser Inddrag med fordel relevant viden fra din dokumentation i USF-forløbet*

Opgave 3: Markedsføring på B2B markedet

Salg og Service (begynder og rutineret) Kommunikation (begynder og rutineret)

Virksomheden vil naturligvis gerne have mange både eksisterende og potentielle kunder med til arrangementet. Marketingchefen beder dig derfor om at udarbejde markedsføringsmateriale til arrangementet, og hun vil gerne se dit forslag og høre dine overvejelser.

Opgave 3.1: Gør rede for, hvordan virksomheden markedsfører og sælger deres produkter i dag.

Opgave 3.2: Med udgangspunkt i dit kendskab til virksomheden og virksomhedens kunder skal du:

- Forklare, hvordan du mener, at markedsføring bedst kan understøtte virksomhedens salg.
- Udarbejde et forslag til nyt markedsføringsmateriale med relevant indhold med udgangspunkt i information fra 3.1
- Vise dit forslag og forklare dine valg i forhold til opbygning, medie, målgruppe og indhold.

Opgave 3.3: Forklar hvorfor langvarige kunderelationer er vigtige på B2B - markedet.

Teori, modeller og love du fx kan inddrage i løsningen og præsentationen af din opgave:

- *Designregler • Kommunikationsmodellen • AIDA modellen*
- *Købsadfærd på producentmarkedet (BtB)*

Opgave 4: Kalkulationer

Handelsregning (begynder)

Arrangementet er nu gennemført. Der var heldigvis flere potentielle kunder, der var interesserede i de nye produkter, og de ønsker at få fremsendt konkrete tilbud.
Økonomichefen har bedt dig om at udregne en salgspris på et produkt.
Det pågældende produkt har en kostpris på DKK 5600,- ex moms, og økonomichefen har fortalt dig, at virksomheden ønsker en avance på 45%, og at virksomhedens driftsomkostninger er 15%.

Opgave 4.1: Du skal udarbejde en fordelingskalkulation på det ovennævnte produkt.
En interesseret kunde skal have et tilbud.
Du får at vide at virksomheden giver rabat jo større partier, kunden aftager. Økonomichefen har sagt 10% for 10 produkter og 15% på salg, der overstiger dette.
Leveringsomkostninger er DKK 1500,- medmindre salget samlet set overstiger DKK 50.000, hvorefter levering er gratis. Der leveres kun i Danmark.

Opgave 4.2: Udregn et tilbud i programmet Excel til den interesserede kunde. Vis din kalkulation

Inddrag din viden fra Virksomhedsøkonomi og fra din dokumentation i USF-forløbet i løsningen af opgaven

Beregningsmodeller du fx kan inddrage i løsningen og præsentationen af din opgave:

• Fordelingskalkulation • Din dokumentation i USF-forløbet

Særligt for prøveform a: Den praktiske prøve - Handelsprøven

Ved valg af prøveform a: *Handelsprøven* tilpasses ovenstående grundforløbsopgaver, så de passer bedre til "en arbejdsdag på kontoret". Dette gøres fx ved tilrette kontekst og formuleringer i tråd med nedenstående:

Kære handelselev,

Du er netop mødt på arbejde i den virksomhed, du har læreplads i. Idet du åbner din computer, modtager du en mail fra din chef med en række opgaver, som virksomheden skal have løst i løbet af de næste 3 timer. Du prioriterer selv rækkefølgen for løsningen af opgaverne, og din chef (lærer og censor) er til rådighed for afklarende spørgsmål, hvis der er noget, du er i tvivl om. Men husk, at det er dit ansvar at henvende dig til dem. Du må forvente, at din chef (lærer og censor) vil komme forbi din plads løbende og høre, hvordan det går med opgaverne. Husk at din chef (lærer og censor) har flere handelselever at holde styr på og vejlede, så hav respekt for dette og dermed også for dine kollegaer.

Eleven kan også blive bedt om at sende sin besvarelse eller dele af sin besvarelse til sin chef på mail undervejs i prøven, fx i de opgaver hvor eleven skal udarbejde udkast til sin chef.

Bilag 1c: Eksempel på grundforløbsopgave - Detailuddannelsen med specialer

Du er ansat som elev i butikken i den virksomhed, som du har arbejdet med i USF-faget, og skal nu løse følgende opgaver inden for kompetencerne:

1. Handelsregning
2. Salg og service
3. Kommunikation
4. Forretningsforståelse
5. Databehandling
6. Optimering af arbejdsprocesser

Opgave 1: Forretningsforståelse (begynder niveau)

I virksomheden har man bedt om at få udvalgt 3 mulige gaver i butikken. Din oplæringsansvarlige i virksomheden har bedt dig som elev, om at komme med dine bud.

Du vælger selv hvilke tre produkter, du vælger fra din virksomhed og inddrager dit arbejde fra dokumentationsopgaven i besvarelsen.

Opgave 1.1: Giv en beskrivelse af butikkens sortiment.

Opgave 1.2: Giv et overblik over minimum 2 forskellige kundesegmenter der handler i butikken ud fra de varer der indgår i butikkens sortiment.

Opgave 1.3: Sammensæt 3 mulige gaver til det ene segment. Du skal give en udførlig beskrivelse af segmentet og forklare, hvorfor du mener, at de er målgruppen for netop de varer, du har valgt.

Opgave 1.4: Vælg en af dine udvalgte gaver og forklar en mulig distributionskæde for denne vare.

Opgave 2: Salg og service (rutineret niveau)

I har lige fået en ny ungarbejder i butikken. Den er ikke tilfældigt indrettet, men det ved ungarbejderen ikke. Derfor beder butikschefen dig om, at vise ungarbejderen rundt, så du kan forklare det.

Inddrag teori og modeller fra undervisn ingen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

Opgave 2.1: Forklar hvordan butikken er indrettet og hvorfor man har valgt at placere de forskellige varegrupper på de forskellige placeringer.

Opgave 2.2: Butikschefen orienterer om at de netop har købt en ny kollektion (angiv hvilken) hjem til butikken. Forklar hvor i butikken du vil placere den nye kollektion, og hvordan du vil sælge denne vare til kunderne.

Opgave 2.3: Hvordan mener du generelt butikken kan sørge for at kunderne oplever, at de får en god service i butikken?

Opgave 3: Handelsregning (begynder niveau)

Butikken har fået mulighed for at indkøbe 3 forskellige typer (angiv hvilke) af en vare ind til butikken. Der er mindre forskelle på de 3 varer.

Inddrag teori og modeller fra undervisningen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

Opgave 3.1: Ud fra de informationer du får på de forskellige varer, skal du beregne salgsprisen på de tre typer varer.

Opgave 3.2: Du skal ydermere tage stilling til hvad prisen i butikken skal være på de enkelte varetyper og argumentere for valg af pris.

Opgave 3.3: Butikken kan kun vælge to af de tre typer varer til deres sortiment. Du skal vælge, hvilke varetyper du vil lade indgå i sortimentet ud fra din viden om pris, segmenter og anden relevant viden.

Opgave 4: Kommunikation (rutineret niveau)

Den oplæringsansvarlige har lagt mærke til din interesse indenfor digital markedsføring. Butikken vil gerne lave noget mere markedsføring på de sociale medier. Butikken har både en Facebook og Instagram profil som kan bruges til markedsføring. Den oplæringsansvarlige stiller dig derfor følgende opgaver.

Inddrag teori og modeller fra undervisningen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

Opgave 4.1: Du skal vælge to varer i butikkens sortiment som du vil markedsføre på de sociale medier. Der skal være tale om to varer som henvender sig til hver sin målgruppe. Du skal begrunde hvilket/hvilke sociale medier du vil bruge til din markedsføring.

Opgave 4.2: Du skal herefter vælge et af produkterne og lave et relevant opslag til det sociale medie du har valgt.

Opgave 4.3: Du skal forklare dit opslag med udgangspunkt i målgruppen, medie osv. og du skal kunne forklare, hvordan du har brugt AIDA modellen i forbindelse med udarbejdelsen af dit opslag.

Opgave 5: Databehandling (begynder niveau)

Virksomheden overvejer at lave en kundeklub, hvor kunderne kan opnå en række fordele ved at være medlem.

Inddrag teori og modeller fra undervisningen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

Opgave 5.1: Hvilke data kunne virksomheden indsamle om deres kunder gennem sådan en kundeklub.

Opgave 5.2: Hvordan kan denne data bruges til henholdsvis markedsføring og salg af produkter gennem kundeklubben.

Opgave 5.3: Forklar hvordan du vil få kunderne til at melde sig ind i butikkens kundeklub.

Opgave 6: Optimering af arbejdsprocesser (rutineret niveau)
I denne opgave skal du vælge en af de nedenstående problemstillinger, som du vil arbejde med i opgaven.

A. Bland-Selv-Slik
Virksomheden sælger bland selv-slik og det tiltrækker mange kunder. Der er dog nogle problemer i forbindelse med salget af slik.

1. der er stort svind ved salget, da mange kunder taber meget af den slik, der skulle i poserne
2. der er desværre en høj grad af tyveri forbundet med salget af bland-selv-slik.
3. mange kunder ser ikke at butikken har bland-selv-slik, og de der gør ved ikke, at det faktisk hører til butikken

Du skal nu komme med forslag til, hvordan du vil løse problemerne med bland-selv-slik.

B. Bæredygtighed
Butikken vil gerne være mere bæredygtige. Hvilke ændringer kunne du foreslå i forhold til butikkens sortiment, som kunne gøre butikken mere bæredygtigt?
Hvordan tror du butikkens kunder ville reagere i forhold til de foreslåede ændringer?

C. Butiksindretning og vareplacering
Butikken har en del ansatte og ungarbejdere som indgår i det daglige arbejde. Derfor kan det også være en smule tilfældigt, hvordan de enkelte varer bliver placeret, og hvordan butikken generelt er "trimmet".
Kom med forslag til, hvordan du kan sikre at alle ansatte overholder jeres strategi for varernes placering. Herunder kan du forslå, hvordan enkelte varer kunne få en ny placering og/eller kom med et bud på en mere hensigtsmæssig butiksindretning.
Du skal tage stilling til, hvordan du vil implementere din ændring i praksis. Hvem i butikken der vil være involveret i selve ændringen? Du skal desuden forholde dig til, hvordan denne ændring vil have af indflydelse på det daglige arbejde.

Særligt for prøveform a: Den praktiske prøve - Detailprøven
Ved valg af prøveform a: Detailprøven tilpasses ovenstående grundforløbsopgaver, så de passer bedre til "en arbejdsdag i butikken". Dette gøres fx ved at tilrette kontekst og formuleringer i tråd med nedenstående:

Kære detailelev,
Du er netop mødt på arbejde i den virksomhed, du har læreplads i. Idet du møder, vil din chef afholde et morgenmøde med dig, hvor din chef giver dig en række opgaver, som butikken skal have løst i løbet af de næste 3 timer. Du prioriterer selv rækkefølgen for løsningen af opgaverne, og din chef (lærer og censor) er til rådighed for afklarende spørgsmål, hvis der er noget, du er i tvivl om. Men husk, at det er dit ansvar at henvende dig til dem. Du må forvente, at din chef (lærer og censor) vil komme forbi din plads løbende og høre, hvordan det går med opgaverne. Husk at din chef (lærer og censor) har flere detailelever at holde styr på og vejlede, så hav respekt for dette og dermed også for dine kollegaer.

Eleven kan også blive bedt om at sende sin besvarelse eller dele af sin besvarelse til sin chef på mail undervejs i prøven, fx i de opgaver hvor eleven skal udarbejde udkast til sin chef.

Bilag 1d: Eksempel på grundforløbsopgave - Eventkoordinatoruddannelsen

Du er ansat som elev i et eventbureau, som du har arbejdet med i USF-faget, og skal nu løse følgende opgaver.

Opgave 1: Ideudvikling (begynder niveau)
Inddrag teori og modeller fra undervisningen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

"Den kreative proces".

Nu skal du udvikle ideer til dit event. Til det skal du bruge arbejdsmodellen fra "Den kreative proces".

A. Du skal starte med at fortælle om dit arbejde i Gul zone/ Fokusering: Her foretages research og præcisering af hvilket problem der skal løses og hvad der skal være målet.

   Tænk bl.a. over hvilke lignende events har tidligere været afholdt? Hvilke lokale muligheder er der til rådighed osv.

B. Du skal nu fortælle og arbejde videre i Grøn zone/ Idéskabelse: På baggrund af din research skal der nu skabes vilde og kreative idéer til eventets indhold. Her kan det være en fordel at bruge nogle idégenererings metoderne.

C. Til sidst skal du fortælle og arbejde i Rød zone/ idévurdering: Her udvælges de idéer du vil arbejde videre med. Her er det vigtig at være realistisk. Se alle idéerne igennem og inddel dem i nogle grupper ud fra nogle generelle fællestræk (f.eks. mad, underholdning, osv.). Gennemgå idéerne i gruppen for at konkretisere og vurdere dem. Idéer, der er uklare og ikke kan konkretiseres, skal fjernes.

D. Afslut med en grundig beskrivelse af eventen.

Opgave 2: Kommunikation (begynder niveau)

Inddrag teori og modeller fra undervisningen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

A. I denne opgave skal du arbejde med begreberne online og offline promotion. Forklar hvad det betyder, hvad er forskellen og hvad dækker de over? (herunder en gennemgang af opdelingen på owned, earned og paid).

B. Kom med konkrete forslag til både online og offline promotion, som vil være relevant for din event, for at sikre dig at flest muligt deltager.

Opgave 3: Økonomi (rutineret niveau)

Inddrag teori og modeller fra undervisningen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

For at få et overblik over økonomien i dit event, skal du lave et driftsbudget for eventen, hvor alle indtægter og omkostninger er taget med. Helt fra opstarten og til eventen er blevet evalueret med alle relevante parter. Herunder kan der være:

- Salg
- Sponsorater og samarbejdspartnere (Københavns kommune giver 250.000 kr.)
- Lønninger
- Leje af div udstyr
- Materialer til forbrug
- Tilladelser og andre offentlige udgifter
- Markedsføring

Husk et driftsbudget normalt er for et år, men kan i dette tilfælde opdeles i måneder og uger og blot være for perioden med eventen.

Opgave 4: Overblik over opgaver og arbejdsprocesser (rutineret niveau)

Inddrag teori og modeller fra undervisningen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

Event-koordinering handler i høj grad om styring. Du skal skabe et overblik over alle opgaver, der er i forbindelse

med eventen.

A. udarbejd et Gantt-kort for eventen.

• Tidsplanen skal dække hele processen (før, under og efter) eventen • Alle aktiviteter skal fremgå

• Ansvar for aktiviteterne skal tydeligt fremgå • Løbende opfølgning og justering af delelementer

Opgave 5: Relevante interessenter (begynder niveau)

Inddrag teori og modeller fra undervisningen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

Målgrupper

Det er vigtigt at kende målgruppen, når der arbejdes med events, så der ikke bruges unødvendige ressourcer på konsumenter, som ikke er interesseret i eventen.

A. Du skal overveje hvem der kan være målgruppe for eventet. Beskriv grundigt din endelige målgruppe (konsumentenheden) ud fra minimum: Geografi, livsstil, adfærd og demografi. Du kan eventuelt bruge værktøjer som conzoom eller gallup kompas.

Nu har du beskrevet din målgruppe, hvilke andre interessenter kan der være i forhold til afholdelse af dit event.

B. Hvorfor er disse interessenter relevante i forhold til din planlægning af eventet.

C. Hvordan vil du markedsføre dit event overfor din målgruppe?

Opgave 6 :Databehandling (rutineret niveau)

Inddrag teori og modeller fra undervisningen i dit uddannelsesspecifikke fag i løsningen og præsentationen af din opgave.

A. Du skal udarbejde en prototype/skitse for en app udviklet til eventen.

B. Du skal tænke over visuel identitet og bruger venlighed samt designregler.

Bilag 1e: Eksempel på grundforløbsopgave - Finansuddannelsen

Du er ansat som finanselev i den virksomhed, som du har arbejdet med i USF-faget, og skal nu løse følgende opgaver.

Opgave 1: Forretningsforståelse (begynder og rutineret niveau)

I virksomheden har man ansat 2 nye medarbejdere, som skal starte i virksomheden om en uge. Din oplæringsansvarlige i virksomheden har tildelt dig opgaven med at tage imod de to nye medarbejdere den første dag, og planlægge og udføre et introprogram for de to medarbejdere fra kl. 09.00 til 13.00. Inden de to nye medarbejdere møder, skal du præsentere dit arbejde for din oplæringsansvarlige.

Du vælger selv hvilke to forskellige funktioner, de to nye medarbejdere får ud fra relevante funktioner i din virksomhed og inddrager dit arbejde fra dokumentationsopgaven i besvarelsen.

Opgave 1.1: I løbet af introprogrammet skal du holde 4 times oplæg for de to nye medarbejdere, hvor du bl.a.

- præsenterer virksomheden og dens forretningsområder
- de to nye medarbejderes afdelinger og opgaver
- dine egne opgaver som finanselev
- eksempler på opgaver, du kan hjælpe de nye medarbejdere med at løse

Opgave 1.2: Efter præsentationen vil han gerne have at du forklarer følgende:

- Hvilke (t) digitale værktøjer har du anvendt og hvorfor?
- Hvilke overvejelser har du gjort dig i forhold til det visuelle udtryk?

- Hvordan har du målrettet din præsentation til målgruppen?

Din virksomhed påvirkes også af de mange tendenser inden for bæredygtighed og innovation, så derfor bør du i din præsentation give eksempler på, hvordan din virksomhed arbejder med bæredygtighed og innovation.

Inddrag teori, modeller og love fra undervisningen i dine grundfag i løsningen og præsentationen af din opgave.

Opgave 2: Datahåndtering (begynderniveau)

En kunde i din virksomhed har kontaktet dig med et ønske om at låne 100.000 kr. med afbetaling over de næste 7 år. Du ved, at den aktuelle lånerente er 7%, og forbereder dig nu på at vise kunden de forskellige muligheder, din virksomhed kan tilbyde.

Opgave 2.1: Præsentér din låneløsning ud fra din dokumentation, hvor du kommer ind på følgende:

- Hvad går opgaven ud på?
- Hvordan du har løst opgaven?
- Forklar de centrale finansielle begreber i forbindelse med udlån
- Hvad der er vigtigt at gøre, når du arbejder med data?
- Hvilke data og værktøjer har du brugt til at løse opgaven?

Teori og modeller du kan inddrage i løsningen og præsentationen af din opgave:

• Teori og modeller fra grundfaget matematik • Teori, modeller og værktøjer fra grundfaget virksomhedsøkonomi • Teori, modeller og værktøjer fra grundfaget erhvervsinformatik

Opgave 3: Kommunikation (begynder og rutineret niveau)

I forbindelse med låneforespørgslen i opgave 2 kræver godkendelsen af lånet, at du gennemgår kundens privatøkonomi, hvorfor du har indkaldt til et kundemøde. Før du kan sende indkaldelsen til kundemødet, skal du have dit forslag godkendt af den oplæringsansvarlige i virksomheden.

Opgave 3.1: Fremlæg to eksempler på kommunikation fra din dokumentation, et eksempel på intern kommunikation og et eksempel på ekstern kommunikation, og forklar • Hvad opgaven går ud på?

- Hvordan du har løst opgaven i forhold til målgruppen, herunder tilpasset dit sprog?
- Hvad der er vigtigt at gøre, når du arbejder med kommunikation?

Efter den interne godkendelse er kundemødet nu faldet på plads, og du afventer besøget senere i dag.

Opgave 3.2: Udarbejd forslag til hvordan virksomheden kan tilpasse sin kommunikation til tre forskellige målgrupper.

- Hvad opgaven går ud på?
- Hvordan du har løst opgaven i forhold til målgrupperne, herunder tilpasset dit sprog, adfærd og personlig fremtoning?

Teori, modeller og love du fx kan inddrage i løsningen og præsentationen af din opgave:

• Designregler, fx Gestaltlovene • Kommunikationsmodellen • AIDA modellen • Grammatik- og sprogregler

Opgave 4: Kvalitet og service (begynder og rutineret niveau)

Efter dit møde bliver du kontaktet af kunden, der har fundet et billigere tilbud på det samme lån vha. en lånesammenligningstjeneste på nettet. Kunden ønsker ikke at skifte bank, men er interesseret i det billigste og bedste lån.

Opgave 4.1: Sammenlign tre forskellige låneeksempler på samme beløb og redegør for forskellene.

Opgave 4.2: Fremlæg tre eksempler på ovenstående beregning inden for forsikring, hvor du sammenligner konkrete eksempler på enten bil- eller ulykkesforsikring og redegør for forskellene.

Teori, modeller og love du fx kan inddrage i løsningen af din opgave:

- *Kommunikationsmodellen • Målgruppe*
- *Servicekoncept • Skrevne og uskrevne normer*

Særligt for prøveform a: Den praktiske prøve - Finansprøven

Ved valg af prøveform a: Finansprøven tilpasses ovenstående grundforløbsopgaver, så de passer bedre til "en arbejdsdag på kontoret". Dette gøres fx ved tilrette kontekst og formuleringer i tråd med nedenstående:

Kære finanselev,

Du er netop mødt på arbejde i den virksomhed, du har læreplads i. Idet du åbner din computer, modtager du en mail fra din chef med en række opgaver, som kontoret skal have løst i løbet af de næste 3 timer. Du prioriterer selv rækkefølgen for løsningen af opgaverne, og din chef (lærer og censor) er til rådighed for afklarende spørgsmål, hvis der er noget, du er i tvivl om. Men husk, at det er dit ansvar at henvende dig til dem. Du må forvente, at din chef (lærer og censor) vil komme forbi din plads løbende og høre, hvordan det går med opgaverne. Husk at din chef (lærer og censor) har flere finanselever at holde styr på og vejlede, så hav respekt for dette og dermed også for dine kollegaer.

Eleven kan også blive bedt om at sende sin besvarelse eller dele af sin besvarelse til sin chef på mail undervejs i prøven, fx i de opgaver hvor eleven skal udarbejde udkast til sin chef.

Spørgsmål/svar til grundforløbsprøven

Rammer for prøven ***(gælder begge prøveformer)***		
1	Når eleven skal gøres bekendt med eksaminationsgrundlaget ved starten af undervisningen i det uddannelsesspecifikke fag (USF) betyder det så, at eleven skal have grundforløbsopgaven udleveret?	Nej, eleverne skal *ikke* have grundforløbsprøven udleveret. Eleven skal gøres bekendt med, • at grundforløbsprøven består af x antal opgaver, som de skal løse inden for et antal kompetencer samt deres udarbejdede dokumentation. • hvornår grundforløbsprøven udleveres • hvor lang tid eleven skal arbejde med grundforløbsprøven • at der skal udarbejdes dokumentation.
2	Må skolen vælge en anden prøveform til reeksamen end der var valgt til den ordinære eksamen?	Ja, hvis skolen har beskrevet dette i LUP. Skolen skal dog overveje, om det tilgodeser eleven, hvis de fx skifter prøve fra "den praktiske prøve" til "caseprøven" til reeksamen.
Den praktiske prøve ***(gælder kun den praktiske prøve)***		
3	Hvordan og hvornår vælger censor de 2 opgaver, som de ca. 6 elever til prøven, skal arbejde med?	Opgaverne ligger printet i eksamenslokalet, og censor vælger og udleverer opgaverne, når eleverne har fundet deres arbejdsplads. Censor skal sikre, at de elever, der er til prøve på samme tid, får de samme 2 opgaver udleveret, og censor og eksaminator dermed eksaminerer i de samme 2 opgaver.
4	Skal eleven ved prøvens start have udleveret alle 4-6 opgaver, der er udarbejdet til prøven, eller kun de 2 opgaver, censor har valgt?	For ikke at forvirre eleven, skal eleven kun have de 2 opgaver udleveret, som censor har valgt. Eksaminator printer derfor opgavesæt, der tilgodeser dette.

5	Hvordan fordeler eleverne tiden til de 2 opgaver, censor har valgt?	Det er eleven selv, der planlægger arbejdet til prøven og dermed også tiden. Eksaminator og censor spørger ind til planlægningen under eksaminationen (se spørgsmål 2 i de 20 prøvespørgsmål).
6	Hvordan og hvornår får eleverne deres karakter "bestået/ikke bestået".	Eleverne får deres karakter individuelt. Når der ca. er 20 min. tilbage af prøven uanset antal elever til prøve, så beder eksaminator og censor eleverne om at forlade prøvelokalet. Herefter voterer censor og eksaminator og efterfølgende kaldes eleverne enkeltvis ind i prøvelokalet og får deres karakter tildelt individuelt.
7	Må eleverne rejse sig fra deres plads under prøven?	Ja, eleven kan som på en arbejdsplads rejse sig og gå lidt rundt, når der er behov for det samt gå på toilet.
8	Hvordan forløber prøven?	Prøven forløber således: a) De første ca. 5 min.: Eleverne finder deres plads i prøvelokalet og får af "chefen" (eksaminator) udleveret de to opgaver, de skal arbejde med. b) De næste ca. 10 min.: Eleverne får mulighed for at læse den første opgave og komme i gang med at løse opgaven. c) Efter ca. 15 min. påbegyndes eksaminationen af eleverne. d) Ca. 20 min. før prøven slutter forlader eleverne prøvelokalet, og censor og eksaminator voterer og afgiver
9	Skal censor og eksaminator være i prøvelokalet på samme tid i de tre timer, prøven varer?	Ja, eksaminator og censor skal være i prøvelokalet de tre timer, prøven varer. Som på arbejdspladsen, hvor chefen også har sin egen arbejdsstation, så har eksaminator og censor typisk også deres arbejdsstation i prøvelokalet, hvor de trækker sig tilbage til, når der ikke eksamineres. Ved færre elever end 6 til prøve på samme tid sidder eksaminator og censor også på deres arbejdsstation. Her har de muligheder for at samarbejde, herunder samtale - som på arbejdspladsen - og får sig måske også en kop kaffe. Der er også mulighed for en kort toiletpause - præcis som var de på arbejde.
10	Må elever sidde alene i prøvelokalet i de 3 timer under prøven?	Nej. Censor og eksaminator skal altid begge være i lokalet, når der eksamineres, men én af dem kan forlade lokalet i kort tid, når der *ikke* eksamineres.
11	Må censor og eksaminator stille andre spørgsmål end de 20 prøvespørgsmål til prøven?	Ja, det må de gerne, fx enkelte uddybende spørgsmål til de fire forståelser. Censor og eksaminator må gerne omformulere spørgsmålene, hvis eksaminanden har svært ved at forstå det stillede spørgsmål.
12	Hvordan fordeles eleverne til en prøve?	Det optimale er, at der altid er 6 elever til prøve på samme tid, og hvis det ikke er muligt, så mellem 4-6 elever til prøve på samme tid. På hold hvor tallet ikke går op med 6 fordeles eleverne, så der er mindst 4 til prøven hver gang (hvis det er muligt). **Eksempel 1:** 13 elever på et hold fordeles således: 5, 4, 4 (3 prøver). **Eksempel 2:** 20 elever på et hold fordeles således: 6, 6, 4, 4 (4 prøver)
13	Skal den praktiske prøve afholdes på skolen?	Nej, prøven kan også afholdes fysisk ude i en virksomheds lokaler, hvis skolen kan samarbejde med en virksomhed om dette. Alternativt i skolens egen butik.

14	Er eksaminationstiden sammenhængende 30 minutter per elev?	Nej, eksaminationstiden er flydende, dvs. at censor og eksaminator går rundt til eleverne løbende og eksaminerer. Der er forskellige scenarier: **Scenarie 1** Eksaminator og censor går 3 runder, hvor de spørger ind til de 4 forståelser og bruger ca. 7 min. per elev. **Scenarie 2** Eksaminator og censor går 4 runder, hvor de spørger ind til de 4 forståelser og bruger ca. 5 min. per elev. Det er ikke et krav, at eksaminator og censor spørger ind til alle 4 forståelser, hver gang de "besøger" en elev, så længe alle fire forståelser er dækket i løbet af de 30 minutters eksamination. Det anbefales ikke, at eksaminator og censor "besøger" en elev færre end 3 runder og flere end 4 runder, medmindre eleven stiller spørgsmål undervejs. Eksaminator og censor aftaler inden prøven, hvilket
15	Hvordan sikres at tiden fordeles til eleverne nogenlunde ens under prøven?	Det anbefales, at eksaminator og censor inden prøven aftaler, hvem der styrer tiden, og at denne styres ved hjælp af stopur. Censor og eksaminator sikrer en lige fordeling af tiden.
16	Hvem bestemmer hvilke elever, der skal eksamineres hvornår under prøven?	Det er censor det bestemmer, hvilke elever, der skal "besøges" hvornår og i hvilken rækkefølge. Det anbefales, at hver "besøgsrunde" påbegyndes ved forskellige elever, så det ikke er samme elev, der starter "besøgsrunden" hver gang.
17	Må censor stille spørgsmål under prøven?	Det må censor gerne, hvis der er behov for dette, men det er fortrinsvis eksaminator, der eksaminerer. Det anbefales, at censor ikke stiller spørgsmål i første "besøgsrunde" af hensyn til eleven.
18	Må eleverne samarbejde undervejs i prøven?	Ja, det må de gerne. Det kan være en fordel, at eleverne fx på forhånd er placeret i de grupper, de skal sidde sammen i/samarbejde i til prøven. *Eleverne skal dog udarbejde hver deres selvstændige besvarelse (produkt/dokument).*
19	Må eleverne stille eksaminator og censor spørgsmål under prøven?	Ja, det må de gerne. Præcis som det er tilladt at spørge en kollega eller chefen om en opgave, hvis man er i tvivl.
20	Er det en fordel for SPS-elever at få forlænget tiden til den praktiske prøve.	Det er *ikke* elevernes slutresultat, der bedømmes, men elevernes 4 forståelser, der bedømmes. Det betyder, at det yderst sjældent vil være en fordel for eleven at få forlænget tiden til prøven.
21	Skal eleverne til den praktiske prøve aflevere deres udarbejdede besvarelser af de 2 opgaver ved prøvens afslutning som ved caseprøven?	Nej, det behøver eleverne ikke. Skolen kan dog vælge at lade eleverne aflevere deres besvarelser ved prøvens afslutning, fx bede eleverne sende deres besvarelse til "chefen", dels for at understøtte praksis og dels som et supplement til censors og eksaminators notater fra prøven.
22	Hvorfor må eleverne ikke forlade prøven før tid?	Fordi eksaminationen skal vare ca. 30 minutter per elev og denne er løbende, og censor og eksaminator skal have mulighed for løbende at eksaminere eleven inden for eksaminationstiden.
Dokumentation ***(gælder begge prøveformer)***		
23	Må elevens udarbejdede dokumentationsopgave være identisk med den stillede opgave i	Nej, det må den ikke. Der er nødt til at være forskel på det arbejde, eleven har lavet i sin dokumentation, og det arbejde, som eleven skal lave i grundforløbsopgaven til sin prøve.

	grundforløbsopgaven?	Eleven skal jo have noget at arbejde med, når grundforløbsprøven udleveres (både til den praktiske prøve og til caseundervisningsdagen). **Eksempel 1:** Eleven har i sin dokumentation lavet en generel præsentation af sin virksomhed i PowerPoint samt en beskrivelse af opgaver i forskellige afdelinger i Word. Til grundforløbsprøven skal eleven forberede en 4 times oplæg for to nye medarbejdere, der præsenterer virksomheden, de forskellige afdelinger og deres opgaver (eleven inddrager her arbejdet fra de 2 dokumentationsopgaver). **Eksempel 2:** Eleven har i sin dokumentation udarbejdet eksempler på kommunikation fx breve til virksomhedens målgruppe samt i en anden opgave tilpasset virksomhedens sortiment med mere bæredygtige produkter. Til grundforløbsprøven skal eleven tilpasse kommunikationen (brevene) til en mere bæredygtig målgruppe (eleven bruger sit arbejde fra begge dokumentationsopgaver). **Eksempel 3:** Eleven har i sin dokumentation beregnet forskellige kost- og salgspriser på produkter. Til grundforløbsprøven skal eleven udarbejde nye kost - og salgspris for produkterne, fordi fragtpriserne fx er steget. *NB: Det er værd at bemærke her, at - som i det virkelige arbejdsliv - er det med at "genbruge" det, man kan fra tidligere og bygge på, så man både sparer tid og kan arbejde på et bedre resultat.*
24	Hvornår skal eleverne arbejde med deres dokumentation i løbet af de 5 USF-uger?	Der er ikke noget krav om, hvornår i de 5 USF-uger, eleverne arbejder med dokumentation. Eleverne kan fx arbejde løbende med dokumentationen, eller der kan afsættes fx 1 uge til slut i forløbet til at arbejde med dokumentation og klargøre eleven til grundforløbsprøven.
25	Indgår alle opgaver, som eleverne arbejder med i USF, som dokumentation i faget?	Nej, det anbefales at det kun er opgaver, der kan bidrage ind i elevernes grundforløbsprøve, der indgår som dokumentation. Se øvrige spørgsmål/svar om dokumentation.
26	Hvor omfangsrig skal dokumentationen være?	Skolen fastsætter selv krav og omfang til dokumentation i LUP. Det anbefales, at dokumentationen ikke bliver omfattende. Formålet med det uddannelsesspecifikke fag er at klargøre og få eleven i lære, hvorfor skolen bør prioritere spændende og virkelighedsnær undervisning.
27	Skal eleverne arbejde i grupper, når de udarbejder deres dokumentation?	Ikke nødvendigvis. Men alle merkantile erhvervsuddannelser indeholder kompetencer/faglige mål om samarbejde. Det betyder, at eleverne SKAL i løbet af deres USF samarbejde med andre for at opfylde de faglige mål, og det kan være i arbejdet med deres dokumentation, men behøver ikke at være det. Hvis de ikke arbejder i grupper om dokumentationen i faget, kan de samarbejde om andre opgaver. De kan IKKE arbejde alene i USF-faget i alle 5 uger.

28	Hvorfor skal eleverne arbejde med eksisterende virksomheder i deres dokumentation?	Formålet med grundforløbsprøven er, at eleverne skal i lære i en virksomhed. Derfor er det hensigtsmæssigt, at eleverne arbejder med en eksisterende virksomhed, hvor de kan komme i lære efterfølgende.
29	Er elevens dokumentationsvirksomhed og virksomhed til prøven (prøvevirksomhed) den samme?	Ja, det anbefales af hensyn til eleven, fordi så kender eleven den virksomhed, de går til prøve i. Elevens USF-virksomhed er både den virksomhed, eleven arbejder med i sin dokumentation og den virksomhed, eleven går til grundforløbsprøven i.
30	Må eleverne selv vælge deres USF-virksomhed?	Ja, det må de gerne. Det vil være hensigtsmæssigt, at de vælger ud fra en liste, som underviser har udarbejdet på forhånd, og derved sikret, at der findes nok information om virksomheden, herunder at virksomheden passer til elevens valgte uddannelse, eller at virksomheden godkendes af underviser, fx hvis det er elevens oplærings- eller VFU-virksomhed, som eleven ønsker som sin USF-virksomhed.
31	Må USF-virksomheden være den samme som elevens oplærings- og/eller VFU-virksomhed (praktikvirksomhed)?	Ja, VFU-virksomhed, oplæringsvirksomhed og USF- virksomhed må meget gerne være den samme for en elev. *Et eksempel:* *Eleverne på et hold arbejder de første tre uger af USF med forskellige virksomheder og forløb på skolen, herunder virksomhedsbesøg, fysiske og virtuelle besøg af virksomheder mv. I uge 4 er eleverne i virksomhedsforlagt undervisning (VFU/"praktik"), og uge 5 arbejder eleverne med dokumentation og forbereder sig til grundforløbsprøven. De elever, der har været i VFU udarbejder dokumentation med deres VFU-virksomhed, mens elever, der måske ikke lykkedes med VFU, arbejder med en selvvalgt virksomhed godkendt af skolen som deres USF-virksomhed.*
32	Må alle elever på et hold arbejde med samme USF-virksomhed i deres dokumentation?	Det er fastlagt i den fælles standard, at dokumentationen kan udarbejdes enkeltvis eller i grupper af max 3 elever. Det vil give mening for elever, der har fået en læreplads, at de arbejder med den virksomhed, som de har fået læreplads i (eller når de får lærepladsen) som USF- virksomhed. Hvis eleven ikke har fået en læreplads, vil det ikke give mening, at eleverne arbejder med samme virksomhed, fordi formålet med faget er at få eleverne i lære, og de kan ikke alle på et hold få læreplads i samme virksomhed.
33	Hvorfor må eleverne ikke benytte AI-værktøjer som hjælpemiddel til udarbejdelse af grundforløbsprøven og den tilhørende dokumentation?	Besvarelsen skal være eksaminandens egen og selvstændige besvarelse. Derfor er et AI-baseret værktøj ikke tilladt i nogen grad, hvad enten det bidrager til eller leverer hele eksaminandens besvarelse, da der her ikke længere er tale om en selvstændig besvarelse. Det gælder både under selve prøven, og når eleverne udarbejder dokumentation, som anvendes som eksaminationsgrundlag.
Eksempel på grundforløbsopgaven ***(gælder begge prøveformer)***		

34	Hvad skal vi bruge det udarbejdede eksempel på grundforløbsopgaven i den fælles standard til?	Eksemplet på grundforløbsopgaven kan skolerne vælge at bruge som grundforløbsopgaven til grundforløbsprøven, altså den opgave, som eleverne stilles til grundforløbsprøven. I det tilfælde vil det være dokumentationsopgaverne, der varierer fra skole til skole. Hvis skolen vælger at udarbejde sin egen grundforløbsopgave, er eksemplet til inspiration.
35	Hvad er fordelen ved at bruge det udarbejdede eksempel på grundforløbsopgaven i den fælles standard?	Skolerne skal ikke selv udarbejde de 4-6 delopgaver i grundforløbsopgaven og grundforløbsopgaven er formentlig kendt for censor. Eksemplet på grundforløbsopgaven i den fælles standard er konstrueret således, at skolerne selv har frihed til at arbejde med dokumentationsopgaver, der giver mening i forhold til inddragelse i elevernes arbejde med grundforløbsopgaven til grundforløbsprøven.
36	Skal skolen benytte det udarbejdede eksempel på en grundforløbsopgave til uddannelsen til grundforløbsprøven eller må skolen udarbejde sine egne opgaver (grundforløbsopgave) til grundforløbsprøven?	Skolen må gerne udarbejde sine egne opgaver/egen grundforløbsopgave til grundforløbsprøven. Bemærk venligst, at de udarbejdede opgaver skal overholde de faglige mål for uddannelsen, og at skolen skal indsende grundforløbsopgaven til Faglig Udvalg efter afholdt grundforløbsprøve.
Øvrige spørgsmål		
37	Må eleverne i det uddannelsesspecifikke fag arbejde med innovation og iværksætteri og derved udvikle deres egen virksomhed?	Ja, det må de gerne. Hvis skolen finder, at dette er god læring for eleverne, kan skolen afsætte undervisningstid i det uddannelsesspecifikke fag til, at eleverne arbejder med at udvikle deres egen virksomhed. Bemærk dog, at innovation og iværksætteri *ikke* indgår i de faglige mål i de uddannelsesspecifikke fag.
38	Må en elev arbejde med flere forskellige virksomheder i USF?	Ja, det skal de. I dokumentationen vil eleverne arbejde med deres USF-virksomhed, som de også går til grundforløbsprøve i, men eleven skal gerne møde mange andre virksomheder i undervisningen, fx fysiske og online virksomhedsbesøg, virksomhedsforlagt undervisning, eksempler fra praksis og opgaver mv. om andre virksomheder.
39	Hvordan lærer vi eleverne arbejdet med de fire forståelser og de 20 prøvespørgsmål?	De 20 prøvespørgsmål er tæt forbundet med den praksis, som eleverne møder i deres kommende læreplads. Derfor er det oplagt, at hver gang eleverne er i kontakt med en virksomhed i USF, fx besøg af en virksomhed eller virksomhedsforlagt undervisning (VFU), så er de 20 prøvespørgsmål omdrejningspunktet for fx det oplæg, besøgsvirksomheden holder, eller den opgave eleven har med ud i virksomheden i den virksomhedsforlagte undervisning. På den måde "træner" eleven til prøven, når de er i kontakt med praksis.

40	Hvilke kompetencer skal censor til grundforløbsprøven have?	Følgende fremgår af erhvervsrettet eksamensbekendtgørelse: § 22. Institutionerne udpeger censorer, jf. dog § 11, stk. 2, nr. 2, og § 23, stk. 1. Institutionerne er ansvarlige for, at de udpegede censorer opfylder kravene i § 24, stk. 1. § 24. En censor skal have 1) indgående og aktuelt kendskab til uddannelseselementets forudsætninger, mål og metoder, 2) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder, som indgår i uddannelsen, og 3) aktuel viden om uddannelsens anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov. Stk. 2. Inden en prøves afholdelse informerer institutionen censor om de gældende regler for uddannelsen, herunder denne bekendtgørelse, samt forsyner censor med andet materiale, der har betydning for censorernes virksomhed. Det betyder, at både censors institution og eksaminators institution har ansvar for, at censor er klædt på til at varetage rollen som censor. Censors institution har ansvaret for, at censor opfylder ovenstående punkt 1-3 i §24, mens det påhviler den prøveafholdende institution at oplyse censor om gældende regler for uddannelsen og forsyne censor med materialer, der har betydning for censors virksomhed, jf. § 24 stk. 2. Derfor er det vigtigt, at institutionerne er opmærksomme på ovenstående regler, og at både eksaminator og censor kender den fælles standard og de faglige mål for uddannelsen (uddannelsesbekendtgørelsen).
41	*Skal* eleverne i virksomhedsforlagt undervisning VFU (praktik) i en virksomhed i USF?	Nej, det er der ingen krav om, men VFU kan bidrage til at elever bliver mere afklaret eller finder en læreplads.
42	Hvordan skal de nye standarder indarbejdes i 5-ugers EUS forløbene?	De fælles standarder gælder både for det uddannelsesspecifikke fag på 20 ugers grundforløb 2 og 5 ugers EUS. Hvordan skolen vil indarbejde de nye fælles standarder er op til skolerne selv at tilrettelægge. Rammer for prøve, dokumentation mv. er identisk på begge forløb.
For øvrige spørgsmål til fælles standard og grundforløbsprøven henvises til den erhvervsrettede eksamensbekendtgørelse samt råd og vink om eksamensbekendtgørelsen på UVM.dk.		

Voteringsark til prøven

(forslag, som censor og eksaminator kan bruge under eksaminationen)

Elevens navn

Opgaveforståelse

Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen:

1. *Hvad går opgaven ud på?*
2. *Hvordan vil du planlægge dit arbejde med løsningen af opgaven?*
3. *Hvordan har du løst opgaven, og hvad er vigtigt, når du løser opgaven?*
4. *Hvad skal du have viden om for at løse opgaven, og hvor finder du den viden?*
5. *Hvis du havde mere tid, hvad kunne du så gøre for at resultatet blev bedre? Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen kan afhænge af opgavens indhold.*

Praksisforståelse

Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen:

6. *Hvorfor udfører virksomheden denne opgave?*
7. *Hvor kommer opgaven fra? Hvem er opgavestiller?*
8. *Hvem er opgavens modtager?*
9. *Hvilken værdi tilfører løsningen af denne opgave virksomheden?*
10. *Hvordan har du kvalitetssikret eller vil du kvalitetssikre din besvarelse af opgaven?*
11. *Kan du nævne nogle eksempler på fejl, og hvad konsekvensen af disse fejl er?*
12. *Er der nogle værktøjer eller teorier/modeller, der kan hjælpe dig med at kvalitetssikre dit arbejde?*

Teoriforståelse

Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen:

13. *Har du brugt en teori eller en model til løsningen af din opgave?*
14. *Hvad går den teori/model ud på? Kan du redegøre for teorien?*
15. *Hvordan har du brugt teorien/modellen i løsningen af din opgave?*
16. *Hvorfor er det en god idé at bruge denne teori/model til løsningen af din opgave?*
17. *Kender du andre teorier/modeller, du kunne have brugt til løsningen?*

Værktøjsforståelse

Prøvespørgsmål til eksaminanden under eksaminationen:

18. *Hvad er fordelene ved det værktøj (program), du har valgt til løsningen af din opgave?*
19. *Hvilke funktioner har du valgt til løsning af opgaven? Vis eksempler.*
20. *Kan du løse opgaven uden digitale værktøjer? Hvorfor ikke?*